

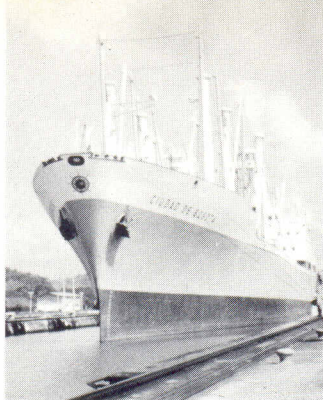
the
PLAIN TRUTH
a magazine of understanding
(NEEDERLANDSE EDITIE)

de
ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

Het PANAMAKANAAL —
*Amerika's jongste
haard van onrust*

Onze omslagfoto

Het Columbiaanse vrachtschip *Ciudad de Bogota* glijdt de sluiscolk van de Mirafloressluizen in het Panamakanaal binnen. Deze strategische zeepoort die de Atlantische met de Stille Oceaan verbindt, is het middelpunt van een toenemende controverse tussen de VS en de Republiek Panama. Een volledig verslag over de achtergrond van de crisis vindt u in het artikel beginnend op pagina 20.

Foto: Gene Hogberg — Plain Truth

IN DIT NUMMER

Persoonlijk	1
Men kan het wettig maken — maar is abortus moord?	2
Een vulkaan barst uit — 30 000 mensen komen om!	8
Vooruitlopend nieuws	13
De komende oliecrisis	14
Jongste haard van onrust voor de VS — Panamakanaal	20
Wat gebeurt er na de dood?	32
Wat u kunt doen	37
Noemt u dat muziek?	38
Waarom dient het betalen van tienden?	43
Wat onze lezers schrijven	49

Mei 1973

6e jaargang

No. 5

Wereldoplage: 3 074 518
(Nederlandse editie: 32 993)

Maandelijks uitgegeven door Ambassador College, 300 West Green Street, Pasadena, Californië 91105, als een dienstbetoon in het algemeen belang. Uw reeds betaalde abonnement werd mogelijk gemaakt door de bijdragen van degenen die vrijwillig medewerkers geworden zijn in de ondersteuning van dit wereldomvattende werk. Ambassador College is als een afzonderlijke instelling verbonden aan de Worldwide Church of God, Pasadena, Californië, VS, en een gedeelte van de financiële behoeften van het werk wordt door die Kerk gedragen. De uitgevers hebben niets te koop en hoewel bijdragen dankbaar aanvaard worden, wordt het publiek nooit om financiële steun verzocht.

HOOFDREDACTEUR
HERBERT W. ARMSTRONG

ADJ.-HOOFDREDACTEUR
Herman L. Hoeh

REDACTEUR VORMGEVING
Arthur A. Ferdig

Kernredactie: William F. Dankenbring, Jerry J. Gentry, Gene H. Hogberg, Paul W. Kroll, Raymond F. McNair.

Redacteuren en medewerkers: Robert L. Kuhn, Cliff Marcussen, Ernest L. Martin, Gerhard O. Marx, Patrick A. Parnell, Richard C. Peterson, Richard H. Sedliacik, Charles F. Vinson, Eugene M. Walter, William R. Whitehart.

Correspondenten: Bonn: Frank Schnee; Brussel: Ray Kosanke; Genève: Colin Wilkins; Johannesburg: Robert Fahey; Londen: Roderick C. Meredith; Manila: Colin Adair; Mexico: Enrique Ruiz; Sydney: Dennis G. Luker; Vancouver: Dean Wilson; Washington D.C.: Dexter H. Faulkner.

Documentatie en nieuwsdienst: Paul Knedel, David Price, Rodney Repp, Donald D. Schroeder.

Ontwerp en uitleg: Ron Lepaska, Monte Wolverton.

Fotografie: VS: Mike Hendrickson, Don Lorton; Engeland: Alan Beardsmore, Ian Henderson; West-Duitsland: Alfred Hennig.

Albert J. Portune, *Administrateur*

C. Wayne Cole, *Directeur uitgeverij*

David Jon Hill, *Hoofd distributie*

—Nederlandse Editie—

Redactiestaf: Roy McCarthy, Dick Gagel, Mathieu Janssen, Han Wilms, Iepke Klarenberg, Thea Clay, Gerda Zonneveld.

Grafische verzorging: John Dunn, Tony Morrell.

The PLAIN TRUTH wordt maandelijks uitgegeven door Ambassador College, 300 W. Green St., Pasadena, Californië, VS. Franse, Duitse en Nederlandse edities worden uitgegeven te St. Albans, Engeland; Spaanse editie te Big Sandy, Texas, VS. © 1973 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Gelieve uw correspondentie te richten aan:
Ambassador College
Postbus 496
Arnhem, Nederland

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging graag zo spoedig mogelijk. Gelieve oud adresstrookje in te sluiten.

Persoonlijk van

Stabat in

Na Vietnam — het NIEUWE bolwerk

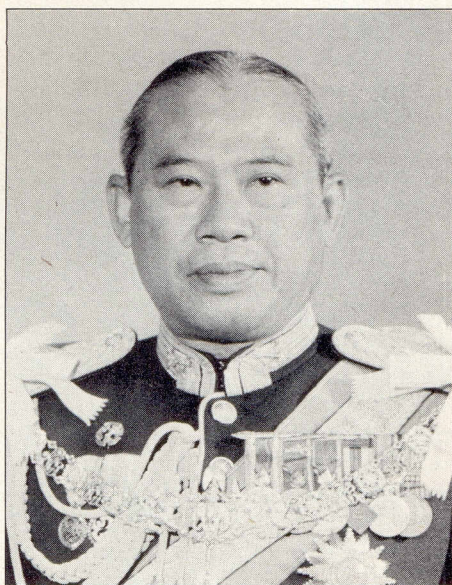
IK BEN zojuist per vliegtuig uit Bangkok in Tokio aangekomen. Na van Bangkok te zijn opgestegen, vlogen we over Saigon en Zuid-Vietnam. De bestandscommissie tracht nog steeds een eind te maken aan de hier en daar oploeiende gevechten tijdens het staakt-het-vuren, dat zogenaamd het einde van de oorlog in Vietnam zou betekenen.

Het centrum voor de oorlogvoering in Indo-China was Saigon. Het zou zich spoedig naar Bangkok kunnen verplaatsen. Na mijn bezoek daar ben ik ervan overtuigd dat Thailand nu het nieuwe bolwerk van de vrije wereld gaat worden om een halt toe te roepen aan de *meedogenloze expansie* van de communisten naar het Zuiden.

Ik vloog naar dat omstreden gebied van Zuidoost-Azië juist toen de onderhandelaars de laatste hand legden aan de wapenstilstands-overeenkomst. Ik wilde uit eerste hand nagaan hoe de situatie zich van nu af aan vermoedelijk zal ontwikkelen. U heeft niet veel over Thailand gehoord — het oorlogsnieuws kwam altijd uit Saigon. Ik voorstel u dat u heel wat meer zult horen over Thailand, en Thanom Kittikatsjorn, de premier ervan.

Toen de wapenstilstands-overeenkomst tot

(Zie verder pagina 46)

Veldmaarschalk Thanom Kittikatsjorn, eerste minister van Thailand.

Royal Thai Embassy

Men kan het wettig maken

... MAAR IS ABORTUS

Abortus is in de VS door het Hooggerechtshof wettig verklaard, maar velen stellen daar nu de vraag: „Is abortus moord? Wannéer begint menselijk leven eigenlijk?” De deskundigen zijn het er niet over eens. Harttransplantaties deden twijfel rijzen over het exacte tijdstip waarop de dood intreedt. Kunnen wij vaststellen op welk moment menselijk leven begint?

door Herbert W. Armstrong

HET WERD in het nieuws overschaduwd door het bekend worden van het einde van de oorlog in Vietnam. Maar toch kan de beslissing van het Hooggerechtshof der Verenigde Staten van 22 januari j.l. een zelfs nog grotere en blijvender uitwerking hebben op de toekomst van Amerika en van de wereld.

Het was waarschijnlijk de ingrijpendste en sensationeelste uitspraak die de door president Nixon benoemde conservatief geachte meerderheid van het Hof ooit gedaan heeft. Zij ontcrachtte de wetten van vrijwel alle staten die abortussen verbieden, door te bepalen dat vóór het intreden van de laatste tien weken van de zwangerschap de beslissing omtrent een abortus uitsluitend een zaak is van de vrouw en haar dokter.

Twee tegengestelde meningen

De uitspraak „brengt ontwikkelingen op gang die men slechts met afgrijzen onder ogen kan zien”, zei kardinaal Krol, president van de National Conference of Catholic Bishops in Amerika.

Maar dr. A. Guttmacher, president van de Planned Parenthood Federation of America juichte de uitspraak

toe als „een verstandige en moedige daad ter bescherming van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de vrouw.”

Maar is abortus geen moord? Het Hooggerechtshof vermeed zorgvuldig een antwoord te geven op de vraag wanneer het menselijk leven begint. Het verklaarde: „Wij behoeven niet de moeilijke vraag op te lossen op welk tijdstip een ongeborn kind in feite een menselijke persoonlijkheid wordt, met een wettelijk recht op leven”.

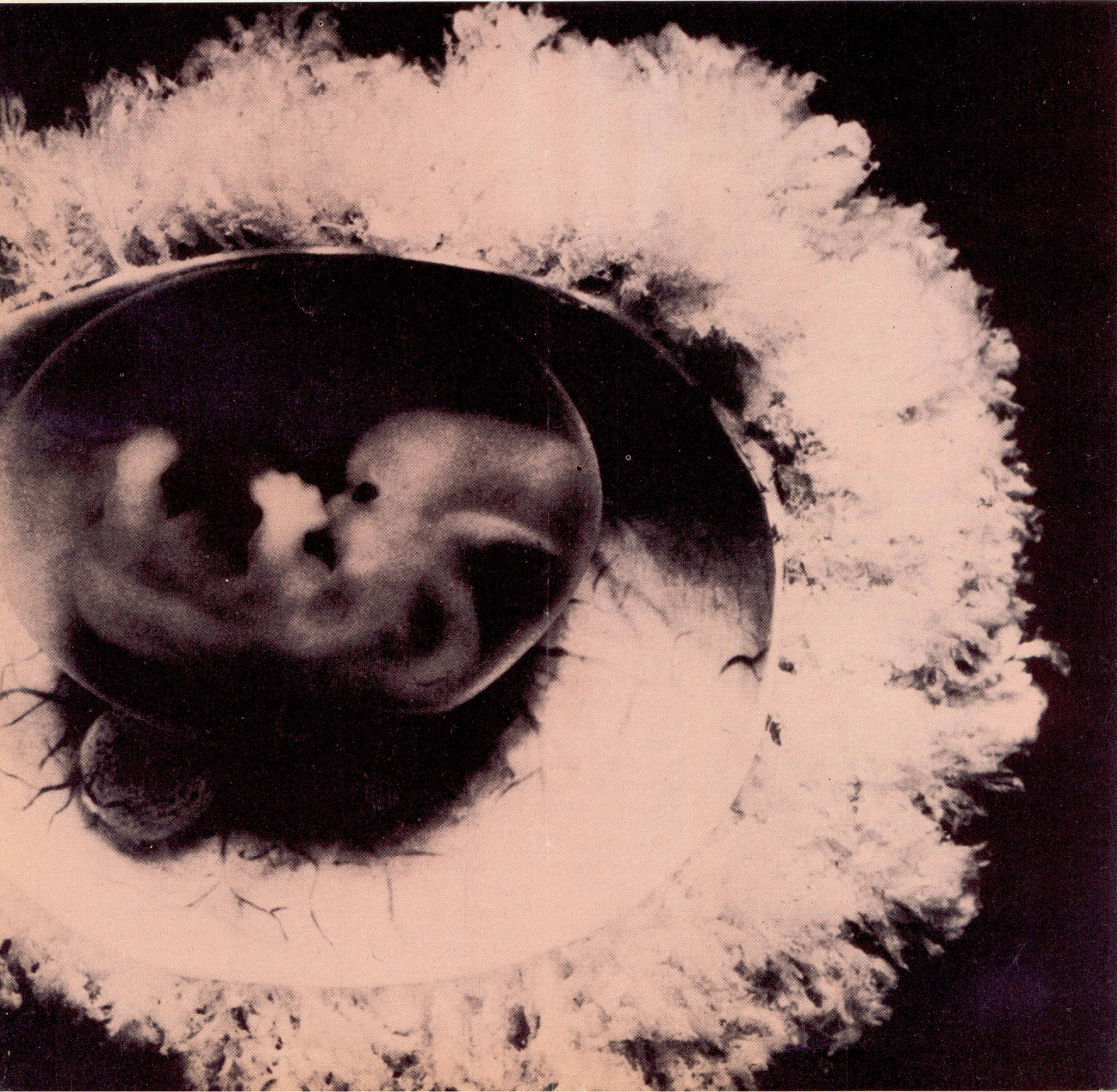
De meerderheid van het Hooggerechtshof (7 tegen 2 stemmen) rechtvaardigde dit omzeilen van de kwestie van het legaliseren van leven of dood en schoof de verantwoordelijkheid van zich af met de overweging:

EEN ZES WEKEN OUD EMBRYO, 13 mm lang, opgenomen in zijn waterige omgeving in het binnenste eivlies (amnion). Eraan vast zit de dooierzak met daaromheen de placenta, deel van het buitenste eivlies (chorion). Het embryo begint al menselijke trekken te vertonen: de ogen, gehoor- en reukorganen beginnen zich te vormen, de kaken zijn reeds gevormd en de eerste beginselen van de vingers en tenen worden zichtbaar.

UPI

MOORD ?

„Wanneer zelfs zij die een opleiding hebben genoten in de onderscheiden disciplines van de geneeskunde, de theologie en de filosofie, niet in staat zijn tot een eensluidende mening te komen, dan is de rechterlijke macht bij de huidige stand van menselijke kennis niet in een positie zich in speculaties te begeven over het antwoord”.

De van mening verschillende rechter White merkte op: „Het Hof hecht kennelijk meer waarde aan het gerief van de aanstaande moeder dan aan het blijvende bestaan en de voortschrijdende ontwikkeling van het leven of het potentiële leven dat zij in zich draagt”.

De afgelopen jaren is in de westerse wereld de druk om abortus te wettigen voortdurend toegenomen. Deze druk kwam voor het grootste deel van één kant en bleek goed georganiseerd. Veel minder krachtig waren de protesten van de rooms-katholieke kerk. Weliswaar klonken er ook andere, verontwaardigde en emotioneel geladen protesten, maar geen daarvan bleek sterk genoeg om het op te kunnen nemen tegen het georganiseerde streven naar het wettig verklaren van abortus.

Dit alles betekent een nieuw dieptepunt in het moreel verval.

De zogenaamde „nieuwe moraal” is noch nieuw noch een moraal. Zij lijkt alleen maar nieuw doordat zij volgt op het tijdperk van de Victoriaanse preutsheid en de overheersing van de morele waarden door de rooms-katholieke kerk gedurende de middeleeuwen. Thans is men tot het andere uiterste overgeslagen. Te grote tolerantie heeft het klimaat bedorven. De vrije sex heeft zich in snel tempo verbreid. Ontucht en overspel worden door het publiek getolereerd — zo niet aanvaard.

De vraag of wettelijk toegelaten abortus neerkomt op wettelijke toestemming tot het plegen van moord, schijnt slechts weinig mensen de wenkbrauwen te doen fronsen en niet veel vlammen van verontwaardiging en verhit protest te ontsteken.

De huidige ontwikkeling gaat gepaard met een alarmerende toename van de misdaad, met een stijgend aantal ontwrichte gezinnen en echtscheidingen, toeneming van geweld, rassenconflicten, relletjes,

brandstichting en schietpartijen door sluipschutters.

Zo ligt de situatie. Dit is de trend.

Maar wat zijn de antwoorden op al deze problemen der moderne samenleving?

Wij zeggen vaak dat dagbladen, nieuwsuitzendingen en weekbladen het nieuws brengen, de omstandigheden schetsen en de door het nieuws opgeroepen vragen stellen, maar dat *De ECHTE WAARHEID* de antwoorden geeft en de oplossingen laat zien.

Ook hebben wij opgemerkt dat wanneer de maatschappij zich tot wetenschap en techniek wendt voor de oplossing van de noden en euvels van de moderne samenleving, zij zich dient te realiseren dat deze vragen niet door de wetenschap en de techniek kunnen worden beantwoord. Zij liggen buiten hun terrein. Kijken wij naar de moderne opvoeding, dan zien wij dat deze zich als regel niet bezig houdt met morele en geestelijke maatstaven. De nadruk bij de hedendaagse opvoeding ligt op kennisvergaring. Ook regeringen hebben geen oplossing te bieden. Regeringen kunnen wetten aannemen en soms opleggen, maar zij dragen geen verantwoordelijkheid voor de moraal, afgezien dan van misdaden. De godsdienst is er niet in geslaagd van dit ondermaanse een betere wereld te maken. De religie is hopeloos verdeeld over haar dogma's en over de vraag wat de waarheid is, en tal van grote godsdienstige groeperingen hebben stilzwijgend hun toestemming gegeven tot de huidige immorele „nieuwe moraal”.

Waar zijn gezaghebbende antwoorden te vinden?

Wáár moeten wij dan de juiste antwoorden zoeken?

Er bestaat evenwel een hoogste autoriteit die onfeilbaar de *juiste* antwoorden geeft. Helaas is het een veronachtzaamde, afgewezen, in een verkeerd licht gestelde, belasterde en welhaast volslagen onbegrepen autoriteit.

Maar *er bestaat geen andere!* En dat is de reden waarom deze wereld blijft lijden in verwarring, vervuld van euvels die niet zouden moeten bestaan. Zij die niet bereid zijn zelfs maar te luisteren naar dit ene hoogste gezag, kunnen alleen nog maar tot de

hopeloze uitspraak komen: „Ik weet het niet . . . Ik ben onwetend”.

Nu is de kennis van de zuivere waarheid omtrent het leven — *wat* het is, *wanneer* het er is, *waarom* het er is en *waarheen* het ons voert — buitengewoon belangrijk. Maar het is de tragedie van onze maatschappij dat zij zich heeft laten misleiden door het accepteren van door de mens uitgedachte fabeltjes, stellingen en misvattingen onder het mom van kennis, wetenschap en waarheid. Zodat deze doodzieke wereld blijft lijden!

Die ene hoogste en betrouwbare autoriteit is tevens de „bestseller” van de wereld, hetzelfde Boek dat zoveel uiteenlopende religieuze sekten opeisen als de bron van hun geloof. Maar zo onwaarschijnlijk als dat klinken moge, het gros van hun leerstellingen en gebruiken staat diametraal tegenover die in het Boek dat zij voorgeven te volgen! Zij zouden de ware en juiste antwoorden op vragen, problemen en euvels kunnen vinden als zij maar wilden lezen wat er stond geschreven. Maar zij geven slechts uitleg aan het ene tiende gedeelte dat zij gebruiken en negeren de rest volkomen.

Bruce Barton heeft beslist gelijk als hij beweert dat de Bijbel „het boek is dat niemand kent” — nu ja, *bijna* niemand! Maar als wij willen, kunnen wij het begrijpen — en wat voor een wereld gaat er open voor wie zich werkelijk wil laten verbazen door wat het werkelijk onthult!

En nu — ons antwoord

Ik ben mij bewust dat dit een zeer omstreden kwestie is. Ik kan u alleen maar vertellen wat deze gezaghebbende Bron, van de Maker van ons allen, onthult. Men kan dat aanvaarden of niet — en tot haar eigen schade heeft de wereld het al veel te lang „erbij gelaten”. Ik presenteer het u alleen. Het is aan u het te aanvaarden of het te verwerpen.

Wanneer begint een menselijk leven? Is het al bij (of vanaf) de bevruchting in feite een menselijk leven? Of wordt het eerst een menselijk leven wanneer het embryo zich tot foetus ontwikkeld heeft, zo'n maand of drie na de conceptie? Of wordt het eerst bij de geboorte een menselijk leven?

De antwoorden op deze vragen zijn

bepalend voor de vraag of abortus gelijkelijk staat met moord.

En wie is nu eigenlijk de schenker van het leven? *Wie* heeft het gebod gegeven: „Gij zult geen moord plegen” (zoals de vertaling in feite zou moeten luiden)? De Almachtige die moorden verbiedt op straffe des doods is de Enige die ons kan vertellen wannéer het beëindigen van een leven moord wordt!

Vanwaar dat onbegrip?

Als zij die voorgeven het christelijk geloof aan te hangen maar hadden ingezien wat het ware evangelie van Jezus Christus is, zouden zij nu niet voor het dilemma staan of abortus al dan niet moord is. Maar hoe ongelukkig dat ook moge klinken, dat ware evangelie werd 18½ eeuw lang niet op wereldomvattende schaal verkondigd!

Men zou hier in verbazing de vraag kunnen stellen: „Maar hebben de mensen dan 18½ eeuw lang niet Christus gepredikt aan de wereld?”

Natuurlijk wel! Zij hebben Christus gepredikt. Zij hebben gesmeekt: „Neem Christus aan”. Zij hebben gepreekt óver Christus — over zijn persoon — en gezegd dat Jezus van Nazareth de Christus is. Maar zij hebben niet *Christus' evangelie* gepredikt! En dat is de reden waarom zij die naar hen luisterden niet begrijpen wanneer een menselijk leven begint en abortus al dan niet moord betekent.

Jezus zelf heeft voorspeld dat dit zou gebeuren. In de belangrijkste sleutelprofetie van het Nieuwe Testament, zei Jezus: „Ziet toe, dat u niemand verleide. Want velen zullen komen onder mijn Naam, [d.w.z. voorgevende zijn afgezant te zijn] zeggende: Ik ben de Christus [zeggende dat Jezus van Nazareth de Christus is]; en zij zullen velen verleiden” (Mattheus 24:4-5).

Zijn discipelen hadden Hem gevraagd wanneer het einde van deze wereld — dit tijdperk — en zijn terugkeer naar de aarde zou plaatsvinden. Hij antwoordde dat er misleide herders zouden komen die in zijn naam zouden prediken, die Christus zouden prediken en de VELEN misleiden. Er zouden oorlogen zijn, hongersnoden, epidemieën en aardbevingen, maar dat zou niet de tijd van het einde zijn. Hij zei vervolgens: „Maar wie volharden zal tot het

einde, die zal zalig [behouden] worden. En *dit Evangelie van het Koninkrijk* zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis aan alle volken; en dan zal het einde komen” (Mattheus 24:13-14).

Welk evangelie?

Welk evangelie moet *in de gehele wereld* gepredikt worden, vlak voor het einde van dit tijdperk en de wederkomst van Christus op aarde? Hij sprak van „dit Evangelie van het Koninkrijk” — hetzelfde evangelie dat Jezus namens God aan de mensheid bracht — het evangelie dat de wereld verwierp. Jezus zou niet gezegd kunnen hebben dat de prediking van het evangelie van het Koninkrijk het einde van het tijdperk zou inluiden, als dat evangelie de afgelopen 18½ eeuw gepredikt was.

Het woord „evangelie” betekent „goed nieuws”. Jezus bracht nieuws — goéd nieuws — van de almachtige God. God zond Hem naar de mensheid met een boodschap — een nieuwsbericht — het belangrijkste dat de wereld ooit te horen had gekregen.

Maar de wereld verwierp het! Zij kruisigde Christus vanwege die boodschap.

Sommigen geloofden in Hem, maar weigerden te geloven wat Hij zei! Lees het zelf, in het 8e hoofdstuk van Johannes: „Als Hij deze dingen sprak, geloofden velen in Hem. Jezus dan zeide tot de Joden, die in Hem geloofden: Indien gij in Mijn woord blijft [d.w.z. in „mijn evangelie”], zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen... Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn woord heeft in u geen plaats... Maar nu zoekt gij Mij te doden, een Mens, die u de waarheid gesproken heeft, welke Ik van God gehoord heb [de boodschap die God Hem gegeven had ter verkondiging aan de mensheid — zijn evangelie]... Maar Mij, omdat Ik u de waarheid zeg, gelooft gij niet” (Johannes 8:30-45).

IJdel geloof in Christus

Die mensen „geloofden in Hem”, maar namen niet zijn boodschap van God aan. Tenslotte vermoordden zij Hem *om zijn boodschap* — het evangelie van het Koninkrijk Gods!

Achttien en een halve eeuw lang hebben zich christen noemende men-

sen „in Jezus geloofd” en Christus gepredikt aan de wereld. Maar zij hebben *niet* zijn evangelie — zijn boodschap — zijn goede nieuws — zijn waarheid — aan de wereld verkondigd.

Omdat zij Christus predikten, Hem zelfs aanbaden en zichzelf christenen noemden, zijn, zoals Jezus zei dat het zou gebeuren, de mensen misleid te geloven dat zij „het evangelie” hebben gehoord en gepredikt. Jezus zei dat zij misleid zouden worden. Maar iemand die misleid is, *weet zelf niet* dat hij misleid is. Hij kan volkomen eerlijk en oprecht zijn in zijn geloof.

„Maar”, zou iemand kunnen opmerken, „de mensen hebben Christus toch echt veréerd”. Jawel, maar wat had Jezus zelf daarover te zeggen? „Doch TEVERGEEFS eren zij Mij, lerende leringen, die geboden zijn DER MENSEN” (Markus 7:7). Zij vereren inderdaad Christus, doch tevergeefs, want zij vervangen de waarheid van Christus — zijn evangelie — door dogma's van de mens! Lees het maar in uw eigen Bijbel! Verbazingwekkend — maar waar!

Wat was Jezus' evangelie?

Let eens op het begin van Christus' evangelieverkondiging.

Het staat opgetekend in het eerste hoofdstuk van Markus, beginnende met vers 1. „Het begin van het Evangelie van Jezus Christus, de Zoon van God.” Beginnend met vers 2 wordt dan verhaald hoe Johannes de Doper de weg voor Christus effende. Er staat dat Jezus werd gedoopt en zich de meerdere van Satan toonde. Dan staat er: „En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galiléa, predikende *het Evangelie van het Koninkrijk Gods*, en zeggende: De tijd is vervuld, en *het Koninkrijk Gods* nabij gekomen; bekeert u, en gelooft het Evangelie” (vers 14-15).

Jezus' evangelie was het nieuws van de komende wereldregering van het Koninkrijk Gods!

Niet velen die „Christus hebben aangenomen”, hebben ook maar het geringste idee van wat dat Koninkrijk inhoudt! Toch zei Jezus: „Bekeert u, en gelooft”. Geloof wát? Geloof het goede nieuws van het Koninkrijk Gods!

En wat is een koninkrijk? Het is

een bestuur. En die regering wordt door mensen uitgevoerd.

De mens kan uit God geboren worden

Jesus zelf werd geboren om koning te worden van het op handen zijnde Koninkrijk Gods. Dit werd voorspeld in de profetie van Jesaja 9:6-7. Het werd verkondigd aan de maagd Maria, de moeder van Jezus, voor diens geboorte (Lukas 1:30-33). En toen Hij voor Pilatus terechtstond zei Jezus dat Hij geboren was om koning te worden. Maar zijn Koninkrijk, zei Hij, was niet van deze wereld. Hij verduidelijkte in gelijkenis na gelijkenis wat het Koninkrijk Gods inhield.

Maar hoe staat het nu met de mensen die het Koninkrijk binnengaan en het onder Christus' leiding besturen? Jezus legde de kern van die zaak bloot in zijn gesprek met de Farizeeër Nicodemus.

En *die* waarheid, dat deel van Christus' evangelie, onthult het antwoord op onze vraag: is abortus MOORD en wanneer BEGINT het leven van de mens?

Het was rond het begin van Jezus' evangelieverkondiging op aarde dat de Farizeeër Nicodemus 's nachts naar Jezus kwam om Hem vragen te stellen. Nicodemus begon met te zeggen dat de Farizeeërs, als groep, *wisten* dat Jezus een door God gezonden leraar was. Op die manier geloofden zij „in” Jezus, hoewel zij weigerden te geloven wat Hij onderwees.

Onmiddellijk kwam Jezus tot het kernpunt: het Koninkrijk Gods. Hij maakte Nicodemus duidelijk dat hij het Koninkrijk Gods nooit zou kunnen ingaan in zijn huidige, niet-wedergeboren staat.

Jesus zei: „... Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien” (Johannes 3:3). Hij had het niet over de geboorte als mens (dus als fysiek persoon), maar over *wederom* geboren worden — geboren als geestelijk wezen, *bestaande* uit geest, niet uit materie. Tenzij iemand geboren is *uit de Geest*, kan hij niet binnengaan in het Koninkrijk Gods, aldus legde Jezus duidelijk uit. En Hij voegde eraan toe: „Hetgeen uit het vlees geboren is, *dat is vlees*; en hetgeen uit de Geest geboren is, *dat is geest*”.

Nicodemus en alle menselijke we-

zens zijn uit het vlees geboren — zijn dus vlees — samengesteld uit aardse materie. Maar wanneer wij uit de Geest geboren zijn — geboren uit God — zullen wij GEESTELIJKE WEZENS zijn, niet langer menselijk, maar bestaande uit GEEST, zoals ook God zelf GEEST is.

Deze uiteenzetting van Jezus in de Bijbel rekent volkomen af met het gangbare fabeltje van „het Vader-schap van God en de broederschap van de mens”. In het Nieuwe Testament wordt zeyen maal bevestigd dat mensen, tot hun bekering, geestelijk de kinderen van Satan de duivel zijn.

Een nieuwe Vader-zoon verhouding

God is die Geest (Johannes 4:24) waaruit wij geboren kunnen worden. God is de Vader. Jezus was zijn zoon. De relatie tussen vader en zoon is een familierelatie. Jezus was de *eerstgeborene* (door zijn herrijzenis) van vele broeders (Romeinen 8:29). Ten einde het Koninkrijk Gods te betreden, moeten wij ook uit God geboren zijn door een wederopstanding tot onsterfelijk leven.

Maar het kardinale punt is dat wij, zelfs tijdens dit menselijk leven, door God verwekte zonen kunnen zijn.

Begrijp nu goed hoe het één precies aan het ander beantwoordt. Onze menselijke bevruchting, de ontwikkeling van embryo en foetus en de geboorte laten zich nauwkeurig vergelijken met potentiële geestelijke bevruchting, geestelijke groei en ontwikkeling en de uiteindelijke geboorte als onsterfelijke *geestelijke wezens* in Gods Koninkrijk.

Al het stoffelijke leven komt uit een eitje. Het menselijk „ei” wordt een ovum genoemd. Het wordt voortgebracht in de moeder. Een nieuw menselijk leven begint op het moment waarop het ovum wordt bevrucht, d.w.z. fysiek leven heeft ontvangen, door een mannelijke zaadcel die het ovum is binnengedrongen.

En hoe ontstaat geestelijk leven? Het begint wanneer de heilige Geest van God een menselijk wezen binnenkomt, er geheel bezit van neemt en aldus geestelijk leven schenkt. De Geest Gods, afkomstig van God zelf, BEVUCHT en verwerkt in de sterfelijke mens daadwerkelijk GEESTELIJK leven.

Jesus zei: „Bekeert u, en *geloof*

het Evangelie”. De apostel Petrus zei: „Bekeert u, en een ieder van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave van de heilige Geest ontvangen” (Handelingen 2:38). Iemand dient gedoopt te worden wanneer hij GELOOFT. „Bekeert u, en geloof” zijn de twee voorwaarden om de gave van Gods Geest te ontvangen.

En „indien de Geest van Degene, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend [onsterfelijk] maken door Zijn Geest, die in u woont” (Romeinen 8:11).

Het verwekken van een baby, de groei en geboorte ervan geven een prachtig beeld van het transcendente menselijke potentieel — het DOEL waarvoor de mens door een goddelijke Schepper hier op aarde werd geplaatst. God reproduceert zichzelf door de geestelijke geboorte van door Hem verwekte zonen in het Koninkrijk Gods!

Wat een schitterend en goed nieuws is het evangelie van Jezus Christus toch! En wat een onbeschrijfelijke tragedie dat misleide mensen dit goede nieuws hebben afgewezen en VERBORGEN hebben gehouden voor een misleide wereld!

Maar let nu eens op hoe het de in dit artikel aan de orde gestelde vraag beantwoordt!

De Bijbel onthult dat deze geestelijke geboorte uit God een afspiegeling is van de fysieke geboorte van de mens. De heilige Geest van God, die iemand doordringt die zich *werkelijk heeft bekeerd en die werkelijk gelooft*, is het geestelijk „sperma” van het geestelijk lichaam van God zelf, dat de aanwezigheid van onstoffelijk, goddelijk en onsterfelijk leven verleent, hoewel men nog niet onsterfelijk is vóór het tijdstip van de wederopstanding.

Berouw, geloof en de aanwezigheid van Gods heilige Geest in de mens *verandert de betrokkene in een andere persoonlijkheid!*

Hij is nog niet *geboren* als onsterfelijk wezen, maar het goddelijke leven van God is op hem overgedragen, evenals het fysieke leven van een menselijke vader door de zaadcel op het eitje is overgedragen. De waarlijk bekeerde christen bevindt zich thans in een toestand die vergelijkbaar is

„De vraag is niet of er een menselijk leven bestaat, maar of de moeder en haar dokter het recht hebben dat leven te beëindigen.”

met het embryo, en later de foetus, in de baarmoeder van de moeder.

De menselijke foetus wordt door de menselijke moeder gevoed en door haar beschermd. De Bijbel noemt de Kerk van God „de moeder van ons allen”. (Zie Galaten 4:26.) De taak van de Kerk is „de kudde te voeden” met het geestelijk voedsel van de Bijbel en hen die tot de Kerk behoren te beschermen, „tot de volmaking der heiligen ... tot opbouw van het lichaam van Christus; totdat wij allen zullen komen tot de enigheid van het geloof en der kennis van de Zoon van God, tot een volkomen [geestelijk volgroeide] man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus” (Efeze 4:12-13). De verwekte christen moet nog geestelijk groeien, tot hij zo ver is dat hij als geestelijk wezen geboren kan worden, d.w.z. *bestaande uit geest*, evenals de foetus door de moeder stoffelijk voedsel moet ontvangen en stoffelijk moet groeien om voldragen te zijn voor de geboorte als een uit materie bestaand stoffelijk wezen.

Wanneer de ongeborenen kinderen van hun ouders worden

De Bijbel zegt dat de door de Geest verwekte christen reeds het kind of de zoon van God is, zelfs wanneer hij nog slechts rechthebbende is op de erfenis, maar nog niets heeft geërfd; dat wil zeggen nog niet door zijn wederopstanding geboren is als een uit geest bestaand, onsterfelijk wezen.

„Want allen, die door de Geest Gods geleid worden, *zijn* zonen Gods. Want gij hebt niet ontvangen een geest van slavernij om opnieuw te vrezen, maar gij hebt ontvangen de Geest van het zoonschap, door welke wij roepen: Abba, Vader. Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods *zijn*. Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen van God, en medeërfgenen van Christus; immers,

indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking” (Rom. 8:14-17, *N. Vert.*).

En dan weer: „Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden ... Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is” (1 Johannes 3:1-2).

De door de Geest verwekte christen bevindt zich nu, geestelijk gesproken, in de staat die vergelijkbaar is met dat van het stoffelijke embryo. Wij zijn in dit stadium reeds de zonen van onze hemelse Vader.

En daarom is het ongebooren menselijk wezen reeds vanaf het moment van bevruchting het kind — de zoon of de dochter — van zijn ouders!

Al het menselijk leven dat de vader en de moeder ooit zullen geven, is reeds geschonken. Een nieuw, stoffelijk LEVEN is verwekt en bevindt zich in het stadium van rijping tot zijn geboorte. Het is natuurlijk zo dat het zijn stoffelijke voeding ontvangt door middel van de moeder, maar dat is een groeiproces, niet de gift van het leven.

Deze bijbelse analogie afkomstig van de Schepper en de *Schenker van het leven* toont aan dat een menselijk leven, hoewel nog ongebooren, bezig is te groeien en zich te ontwikkelen in de schoot van de moeder. Het is reeds het kind van zijn ouders. Vanaf het ogenblik van bevruchting is het *niet* de vraag of een menselijk leven al dan niet bestaat, maar of de moeder en haar arts het recht hebben *dat leven te nemen*.

Wat is moord precies? Het is het beëindigen van een menselijk leven vóórdat het aan het einde van zijn natuurlijke levensloop is gekomen. De vraag *hoe lang* daarvoor is van betrekkelijk belang. Om dat leven opzettelijk te *beëindigen*, één of twee

maanden nadat het is begonnen (met de bevruchting), is even goed het *beëindigen* van een menselijk leven als wanneer men het tien of elf maanden later, of 50 jaar later doet.

Volgens de Bijbel stelde God zelf in het Oude Testament ten tijde van de natie Israël de doodstraf in voor bepaalde hoofdzonden of misdaden. Dit werd niet als moord beschouwd of het schenden van het levensrecht van de misdadiger, zoals omschreven in het zesde gebod. Het was de misdadiger zelf die zijn recht op leven had verspeeld door zijn eigen wets-overtreding.

Maar het zesde gebod van God ontzegt anderen het recht een onschuldig leven te nemen en garandeert onder de goddelijke wet de onschuldige het recht te blijven leven.

Hoewel de Verenigde Staten op hun betaalmiddelen het devies voeren „In God We Trust”, schijnt het hoogste rechtscollege van het land zich niet verplicht te voelen de God waarin het land voorgeeft te „vertrouwen”, ook te GEHOORZAMEN. Maar op de oordeelsdag zal het zelf, met alle andere wetgevers die hen zijn voorgegaan en die hen denken te volgen, ja wij allemaal, geoordeeld worden door de wet van God! □

Heeft het leven zin? Schuilt er achter het menselijk leven wel een bedoeling?

Christus kwam het Koninkrijk Gods prediken. Maar wat is het Koninkrijk Gods eigenlijk? Wat zegt de Bijbel hierover? Weet u het?

Jezus zei dat wij „wederom geboren” moeten worden, willen wij het Koninkrijk Gods zien. Weet u wat dat inhoudt?

Schrijf om de boekjes:

Waartoe bent u geboren?

Wat bedoelt u precies — het Koninkrijk Gods?

Wat betekent eigenlijk opnieuw geboren worden?

Op aanvraag gratis verkrijgbaar.

Een vulkaan barst uit...

30 000 MENSEN KOMEN OM!

Is deze natuurramp van 1902 een voorafschaduw van de onvoorstelbare politieke vulkanische uitbarsting die elk ogenblik kan losbreken en waardoor al het menselijk leven van de aarde zou kunnen worden weggevaagd? U dient te weten wat de diepere zin is van het huidig wereldgebeuren.

door William F. Dankenbring

WIJ LEVEN tegenwoordig in de schaduw van een reusachtige politieke vulkaan, een vulkaan die elk ogenblik tot uitbarsting kan komen. En dat zal dan fatale gevolgen hebben voor al het menselijk leven.

Zullen de mensen zich tijdig laten waarschuwen?

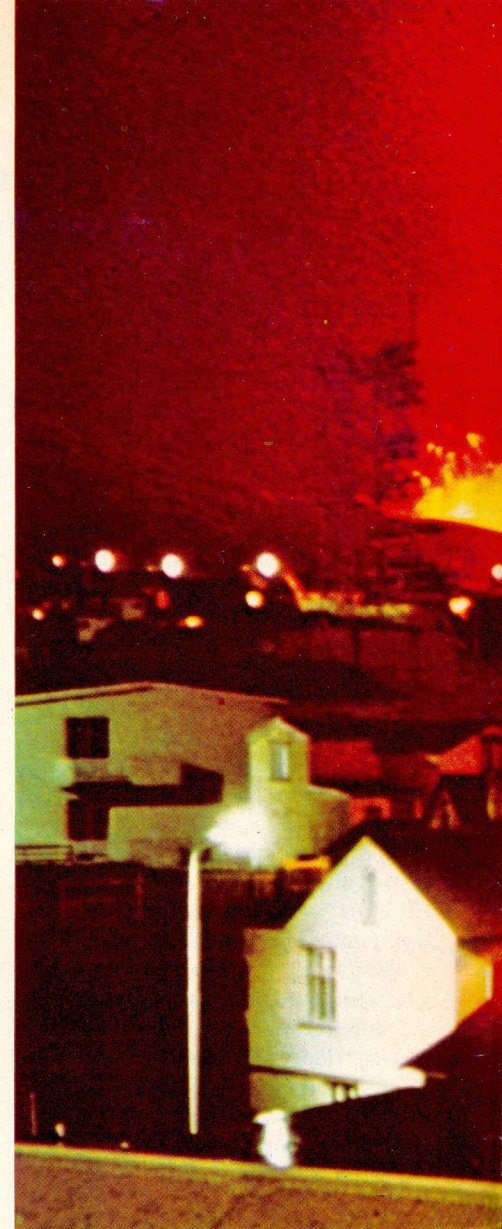
Een waarschuwing voor onze generatie

Eenenzeventig jaar geleden ging in St. Pierre het dagelijkse leven zijn gewone gang. Net zo min als wij waren de mensen toen zich bewust van wat hen boven het hoofd hing. St. Pierre, een welvarende havenstad van 30 000 inwoners, was het handelscentrum van het eiland Martinique, vrijwel even belangrijk als de hoofdstad Fort-de-France.

St. Pierre lag op korte afstand van Mont Pelé, een vulkaan genoemd naar een mythologische godin van vuur en vulkanen. De eerste kolonisten konden het niet weten, maar die naam was zeer toepasselijk gekozen. De vulkaan was een ware tijdbom die het leven van alle mensen in zijn nabijheid bedreigde.

Twee keer in een tijdsbestek van 300 jaar was Mont Pelé in werking gekomen; de eerste keer in 1792 en nog eens in 1851. Beide keren was het tot een kort gerommel beperkt gebleven.

Toen op 2 mei 1902 een dergelijk gerommel gepaard ging met een asregen die uit de vulkaan neerdaalde, was niemand angstig of ongerust. Er leek geen enkele grond voor grote bezorgdheid te zijn omdat Mont Pelé immers al 51 jaar niet meer werkte.

Maar deze keer zou het door een samenloop van allerlei omstandigheden eindigen in een verschrikkelijke ramp voor 30 000 mensen — onschuldige slachtoffers van een catastrofe waarvan zij nooit echt hadden geloofd dat hij ooit zou komen.

Ondanks de toenemende tekenen van dreigend gevaar ging niemand tot actie over. Het gevolg was dat duizenden mensen een zinloze dood stierven, ogenschijnlijk voor niets, of het moest zijn dat wij er lering uit zouden kunnen trekken.

Welke lessen kunnen wij, die in het tijdperk van de waterstofbom leven, van hun afschuwelijk lot leren? Laten wij eens luisteren naar een verslag van de laatste dagen van St. Pierre en nagaan of de generatie van de jaren '70 uit die gebeurtenis lering kan trekken.

Het begin van het einde

Vrijdag 2 mei 1902 begon Mont Pelé te werken.

Fernand Clerc, miljonair en grootste zakenman van het eiland, stond om zes uur op. Toen hij de luiken van zijn slaapkamer opendeed, zag hij tot zijn grote verbazing dat de grond en de bomen, zo ver hij zien kon, bedekt was met vlokkige, vulkanische as.

De volgende dag daalde nog meer as op de stad neer. Van diep uit de vulkaan steeg een dof gerommel op. Lava vloeide langs de hellingen omhoog. Een lavastroom damde een stroom op de bergellingen af en veroorzaakte een overstroming die verscheidene mensenlevens eiste. Zware bevingen schokten de aarde waardoor de mensen op hun knieën werden geworpen.

Toen begonnen de mensen toch wel ongerust te worden. De inwoners van St. Pierre en de omliggende dorpen wisten dat zulke aardbevingen vaak de voorlopers waren van hevige vulkanische uitbarstingen. Maar op Martinique stonden de verkiezingen voor de deur en geen der autoriteiten wilde dat er een paniektoestand onder de bevolking zou ontstaan — dat zou maar stemmen kosten. Men susterde de onrust onder de bevolking door officiële, geruststellende verklaringen dat er geen gevaar dreigde. Regeringsfunctionarissen meenden dat het niet verstandig zou zijn de gehele stad te evacueren. Dat zou alleen maar leiden tot een grote ontwrichting van het dagelijks leven en zou de economie ernstig schaden. De bevolking werd daarom aangemoedigd te blijven.

IN TEGENSTELLING tot de 30 000 mensen in St. Pierre op Martinique die in 1902 bij de vulkanische uitbarsting van Mont Pelé omkwamen, werden de 5000 bewoners aan de voet van IJslands Helgafell-vulkaan met succes geëvacueerd. De lavastroom uit de Helgafell dreigt nu de voornaamste haven van Vestmannaeyjar op het eiland Heimaey af te dammen.

James Andanson — Gamma

De bevingen hielden aan en nog meer lava stroomde naar beneden. Er werd steeds meer gebeden door de mensen om toch gespaard te blijven.

„Waarom”, vraagt men zich nu af, terugdenkend aan de ramp die St. Pierre trof, „waarom sloegen de mensen de waarschuwingen van de natuur in de wind? Waarom ontvluchtten zij de stad niet?”

Er is nooit een bevredigend ant-

woord voor gegeven, omdat hier een facet van de menselijke natuur in het spel is waarvan maar weinig mensen enig idee hebben.

Voortekenen

Het werd zondag 4 mei. De hemel was één vuurgloed. Verblindende vlammen schoten de lucht in en spatten als vuurwerk uiteen. Met gejoel en gejuich sloegen de mensen vol bewondering het schouwspel gade.

Er was geen angst meer, men dacht niet meer aan vluchten. Het leek allemaal niet zo erg. „Hoe kon zó iets grandioos een dodelijke bedreiging inhouden?” redeneerde men.

Intussen was er in de flank van de vulkaan een scheur ontstaan, waaruit met enorm geweld stoom en kokende modder ontsnapte waarin vee, paarden en mensen in de buurt de dood vonden. Door de withete stoom en de gloeiende modder werden de mensen levend verschroeid, een verschrikkelijke dood. Op een landgoed vlak bij de berg opende zich de aarde en twintig mannen en vrouwen verdwenen in de gapende spleet.

Het vuurwerk bleef doorgaan. Een enorme aswolk steeg uit Mont Pelé omhoog waardoor de hemel als met een immens donker gordijn bedekt werd dat de gehele stad overschaduwde. Uit de vulkaan steeg een luid, hol gerommel op.

Hoewel nu toch wel angstig geworden, vertrouwden de mensen op de officiële geruststellende verklaringen en bleven rustig in de stad.

En toen — totale vernietiging!

Op maandag 5 mei zwermden horden mieren en duizendpoten, van de berg omlaag gekomen, de dorpen en plantages binnen waar zij mens en dier stekend en bijtend lastig vielen. In St. Pierre was de toestand intussen hachelijker geworden. Giftige slangen drongen de mulattenwijk binnen en vielen iedereen aan die in hun bereik kwam. In een half uur tijds werden dertig mensen, waaronder veel kinderen, gedood. Ook paarden, honden en andere dieren kwamen op deze wijze om.

Diezelfde dag verhief zich een reusachtige muur van modder ongeveer 30 meter de lucht in en begon als een log gevaarte steeds sneller naar beneden te komen naar zee toe. Een suikerraffinaderij die op de baan ervan lag, werd door de miljoenen tonnen zware muur van modder

getroffen. Meer dan 150 arbeiders werden onder de massa bedolven.

De moddermassa stortte zich dwars door de raffinaderij heen in zee en drong het water tot ver uit de kust. Als gevolg daarvan steeg het water steeds hoger en plotseling ontstond er een reusachtige vloedgolf die zich op de kust wierp. Een muur van water bewoog zich met razende vaart in de richting van St. Pierre.

De mensen die de vloedgolf zagen aankomen, vluchtten in paniek van de kust weg, zó overhaast dat vrouwen en kinderen onder de voet werden gelopen. De hoog optorende golf stortte zich van de zeezijde met geweld op de stad, waarbij schepen over de voorste rij huizen heen werden getild. Het water golfde de straten in en pakhuizen en andere gebouwen werden van hun fundamenten geslagen.

Intussen bleef de vulkaan vuur en vlammen uitspuwen.

De borrelende heksenketel

Dinsdag 6 mei. Bij het aanbreken van de dag kwam een regen van sintels op St. Pierre neer. Overal in de stad ontstonden brandjes.

Een paar honderd meter onder de top van Mont Pelé verscheen een roze gloed op de rotsen. Gloeiende stukken rots werden de lucht ingeslingerd en kwamen aan de voet van de berg neer. Uit een groot gat in de flank van de berg schoot een mengsel van stof, stoom en roodgloeiende lava naar buiten. Binnen in de heksenketel van gesmolten gesteenten ontwikkelde zich een enorme druk. Bliksemflitsen schoten door de lucht. Direct daarop kwam uit de ziedende berg een angstaanjagend geluid zoals de bewoners van St. Pierre nog nooit hadden gehoord. Het is ongelooflijk, maar nog steeds wilden de mensen hun stad niet verlaten!

Toen kwam woensdag 7 mei. Het was Hemelvaartsdag, een openbare feestdag waarop een officieel banket zou worden gehouden ter ere van de gouverneur en zijn vrouw. Intussen kwam vuur met donderend geraas langs de noordelijke helling naar beneden: door zwakke plekken in de rotswand kon de lava door het gesteente heen naar buiten breken en langs de helling omlaag stromen.

Mont Pelé begon haar laatste doodbrengende werkzaamheid. Het geluid van een machtige explosie

verscheurde de lucht en vurige vlammen schoten uit de krater omhoog. Een donderend geluid als van bulderend geschut deed de mensen mijlen in de omtrek de handen voor de oren houden.

Door een tweede geweldige uitbarsting werden tonnen lava uit de krater van de vulkaan de lucht ingeslingerd. Huizen aan de rand van St. Pierre raakten in brand. Desondanks ging het gewone leven in de stad door, zij het dat men zich niet meer zo erg op zijn gemak voelde. In de haven bleven de schepen rustig liggen. Op het laatste ogenblik werden ondanks bezwaren van de burgemeester, de feestelijkheden voor Hemelvaartsdag afgelast. De mensen begonnen in verwarring te raken. Toch overheerste bij de meeste mensen een gevoel van verveelde ergernis over wat de vulkaan hen aandeed.

Beangstigende stilte

Donderdag 8 mei begon als alle vorige dagen. Rook slierde rond de krater van Mont Pelé. Van tijd tot tijd werden enorme rotsblokken de lucht in geslingerd.

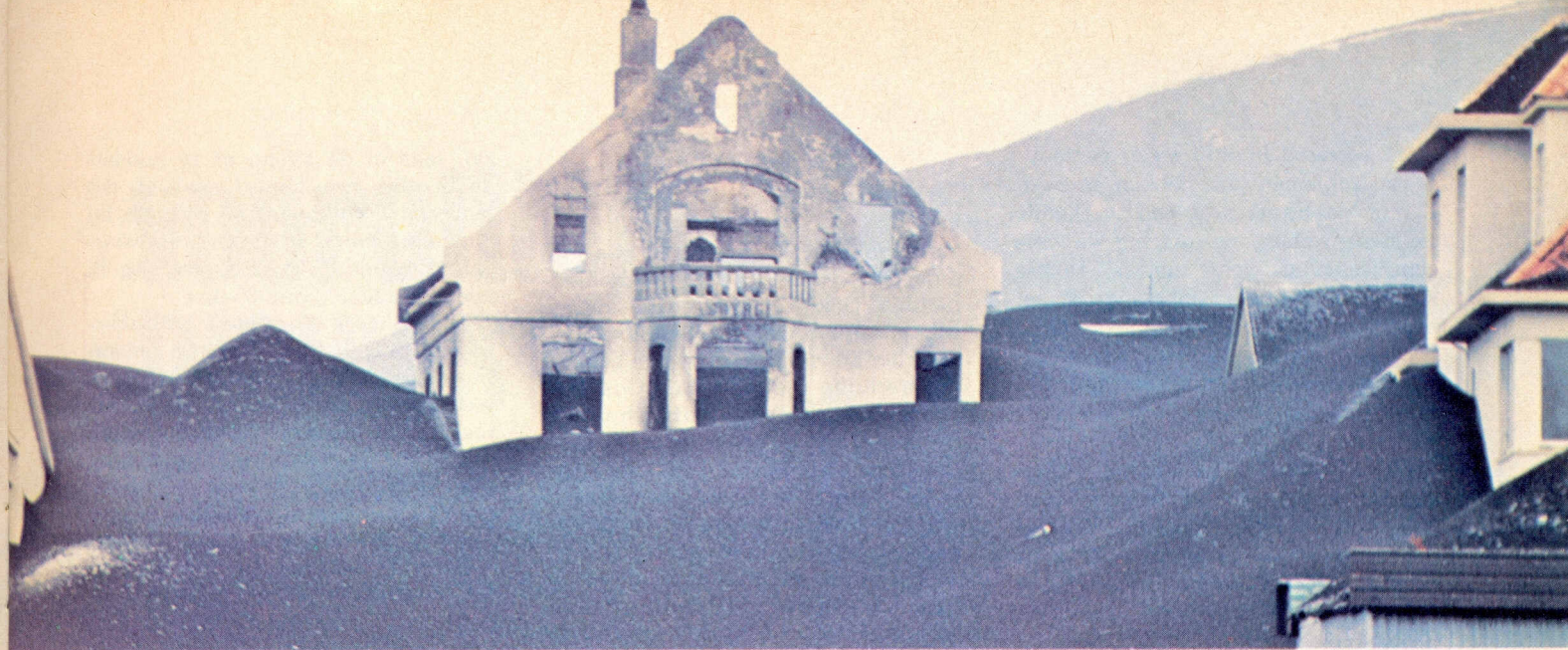
Toen, opeens, werd de vulkaan vreemd stil. Een angstwekkende stilte hing in de lucht. Het doffe gerommel was opgehouden. De zon kwam door een St. Pierre koesterde zich vredig in het warme zonlicht.

Plotseling begon de naald van de barometer als bezeten heen en weer te bewegen. Hoog op de flank van Mont Pelé vormde zich een snel groter wordende uitstulping, een vurigrode bal die bijna zo helder was als de zon. Een angstaanjagend geluid veroorzaakte een paniek onder de inwoners van St. Pierre.

De vuurrode bal werd steeds groter, maakte zich tenslotte van de berg los en begon met toenemende snelheid langs de helling omlaag te rollen. De monsterachtige vuurbal met een doorsnee van meer dan 400 meter stortte zich op St. Pierre en zette de hele stad in vlammen, totale verwoesting teweegbrengend. Zelfs schepen in de haven werden onder de vuurgloed bedolven. Een aantal van hen verdween spoorloos.

Een tweede vuurbal barstte uit het gat in de flank van de berg naar buiten. Gloeiend en ziedend rolde hij omlaag en verenigde zich met de eerste vuurbal.

St. Pierre was verdwenen. Wat

VULKANISCHE AS van de Helgafell hoopt zich als zwarte stuifsneg op rond een kerk in Vestmannaeyjar.

James Andanson — Gamma

overbleef was het beeld van totale verwoesting. Het was 2 minuten over 8 in de ochtend. Dertigduizend mensen waren omgekomen.

Het probleem ligt bij de mens

Waarom stoorden de mensen van St. Pierre zich niet aan de waarschuwingen? Zij waren toch een paar dagen lang getuige geweest van angstwekkende verschijnselen, dingen die hen toch hadden moeten attenderen op het gevaar waarin zij zich bevonden? Waarom bleven 30 000 mensen erop vertrouwen dat het allemaal wel niet zo'n vaart zou lopen?

Ten einde deze vraag te beantwoorden moeten wij de vinger leggen op een fundamentele zwakke plek in de menselijke natuur. Die bestaat bij de meeste mensen; en ook u zou de gevolgen ervan kunnen ondervinden als u niet op uw hoede bent.

Deze zwakte is tweeledig. In de eerste plaats is er het „kuddeinstinct”, d.w.z. dat alle mensen de neiging hebben conformistisch te zijn en te handelen. Niemand wil opvallen. Niemand wil als een zwartkijker of een ongeluksprofeet worden beschouwd.

Deze conformistische geest kwam aan de dag in de situatie waarin de bewoners van St. Pierre zich in 1902 bevonden. De autoriteiten namen niet het initiatief de stad te evacueren. Zij probeerden integendeel de mensen gerust te stellen dat er geen ernstig gevaar dreigde. Het leven ging gewoon door, niemand wilde opschud-

ding verwekken en voor een onruststoker worden aangezien. Bovendien putte men vertrouwen uit het feit dat niemand anders iets deed om zich op een ramp voor te bereiden — niemand dacht dat het zo'n vaart zou lopen.

Deze houding van duizenden mensen bleek fataal voor hen te zijn.

Psychologen hebben dit aspect van de menselijke natuur geanalyseerd. Zij hebben vele gevallen bestudeerd waarin iemand werd aangevallen of verkracht, terwijl groepjes voorbijgangers werkeloos bleven toekijken.

De psycholoog John Darley van de Universiteit van New York, een specialist die een studie heeft gemaakt van dit probleem, kwam tot de conclusie dat hoe meer mensen er getuige van waren als iemand in nood verkeerde, des te geringer de kans was dat iemand een hand zou uitsteken. Dergelijke omstanders, zei hij, zijn angstige individuen die in tweestrijd staan. Zij willen wel iets doen, maar blijven toch werkeloos toezien. Hun reacties worden bepaald door wat anderen doen — en meestal door hun eigen nietsdoen.

Hoe is dit verschijnsel te verklaren? Eén oorzaak is dat in een groep het individu ondergeschikt wordt: hij handelt of reageert niet meer helemaal als een enkeling. Zijn verantwoordelijkheid wordt zó zeer door de gehele groep gedeeld dat hij zich niet meer *persoonlijk* verantwoordelijk of betrokken gevoelt. Met de woorden van dr. Darley: „Als iemand in zo'n situatie iets zou doen, zou hij zich

misschien belachelijk maken en dus steekt hij geen hand uit. Zolang niemand het initiatief neemt, doet niemand iets.”

En dit was nu precies de situatie op Martinique, toen Mont Pelé begon te werken. Niemand deed iets, omdat niemand voor gek wilde staan; niemand wilde zich belachelijk maken.

Zij die niets doen, bevinden zich gewoonlijk in een toestand van besluiteloosheid. Zij onthouden zich van elke actie, omdat zij zich niet belachelijk willen maken. Bovendien laten zij, omdat niemand om hen heen iets doet, zich in slaap sussen door de illusie dat er echt niets aan de hand is.

Wij hebben allemaal dezelfde menselijke natuur. Wij moeten ons daarom rekenschap geven van deze natuur en van datgene wat daarop van invloed is. Wij moeten leren het „kuddeinstinct” in ons te overwinnen, zodat wij snel beslissingen kunnen nemen en in een crisissituatie ons leven kunnen redden. Wij moeten waakzaam zijn voor wat zich om ons heen afspeelt en moeten een dreigend gevaar kunnen onderkennen, als zich dat voordoet. Wij moeten ook weten dat wij een *persoonlijke verantwoordelijkheid hebben om handelend op te treden*.

Apathie en onverschilligheid

Nauw verwant met deze eerste zwakte van de menselijke natuur is het feit dat de meeste mensen eraan gewend zijn geraakt zorgeloos te leven en zich niets aan te trekken van het nieuws. De mensen zijn over het algemeen egocentrisch; zij zijn vooral

geïnteresseerd in hun eigen persoonlijke problemen. Zo hebben mensen die in de buurt van een werkende vulkaan wonen, de neiging de verschijnselen als „oud nieuws” te beschouwen — als onbelangrijk en oninteressant. „O, gisteren kwamen er rookpluimen uit de berg en er gebeurde niets. Waarom zou er dan vandaag iets gebeuren?” is de rede-nering.

De aandacht van de mensen is voornamelijk gericht op die persoonlijke dingen die hen het meest interesseren — hun baantje, hun pleziertjes, hun hobbies, hun financiële moeilijkheden, hun huwelijksproblemen of de opvoeding van de kinderen.

Een schrijnend voorbeeld van dit soort van onverschilligheid heeft zich onlangs in San Diego in Californië voorgedaan. In een flatgebouw woonde iemand wiens naaste buurman door inbrekers werd overvallen. Zij bonden en knevelden de alleenwonende man, gooiden benzine over hem heen en staken hem in brand. Bij het politieonderzoek werd de buurman in de flat ernaast gevraagd of hij niets had gehoord. „O ja”, antwoordde deze onverschillig, „ik heb horen schreeuwen. Het was zelfs zó luid dat ik mijn televisie wat harder heb moeten zetten.”

Wanneer iemand helemaal is ingesteld op het materiële leven zal hij zich niet gauw bekommeren om een waarschuwing van een op handen zijnde natuurramp of van gevaarlijke politieke ontwikkelingen. Zulke mensen zijn geneigd volkomen onverschillig te zijn en zich van niets iets aan te trekken. Zij gaan volkomen op in hun materiële bestaan, hun pleziertjes en hun problemen en reageren niet op een dreigend gevaar van buiten af.

Wij leven in de tijd van mensen die niet meer geshockeerd kunnen worden. Onze huidige generatie is zó zeer vertrouwd geraakt met de dreiging van de atoombom en andere beangstigende gevaren die de wereld bedreigen, dat wij ons hoegenaamd niet ongerust of bezorgd maken, hoewel daartoe alle redenen bestaan. Wij zijn net als de inwoners van St. Pierre die „gewend” raakten aan de vurige waarschuwingen van de vulkaan, zes kilometer van hen vandaan.

Een les voor nu

De catastrofale gebeurtenissen die in 1902 St. Pierre overkwamen, zouden voor de huidige generatie een duidelijke waarschuwing moeten inhouden. Ook wij bezitten de menselijke natuur. Ook wij laten ons leiden door het kuddeinstinct en zijn geneigd onverschillig te blijven. Ook wij hebben de neiging egocentrisch te zijn en geheel op te gaan in onze eigen dagelijkse dingen.

Als wij niet oppassen, kunnen ook wij het slachtoffer worden van een plotseling optredende catastrofe.

Of u het nu gelooft of niet, de Bijbel laat onomwonden weten dat de wereld verschrikkelijke en wereldschokkende natuurrampen en geweldige beroeringen te wachten staat. Het boek Openbaring laat ons zien waaruit deze dingen zullen bestaan. Het spookbeeld van hongersnoden, epidemieën, aardbevingen, wereldoorlogen, conflicten en alom religieuze dwaalwegen — dit alles wordt er duidelijk in beschreven.

Jezus Christus sprak zo'n 1900 jaar geleden ook over deze dingen: „Want volk zal opstaan tegen volk, en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen nu hier, dan daar, hongersnoden [en pestilentieën] en aardbevingen zijn. Doch dat alles is het begin der weeën” (Mattheus 24:7-8). (Alle teksten zijn uit de Nieuwe Vertaling tenzij anderszins aangegeven.)

Jezus vervolgde: „Want er zal dan een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe en ook nooit meer wezen zal. En indien die dagen niet ingekort werden, zou geen vlees behouden worden; doch ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen worden ingekort” (vers 21-22).

Het evangelie naar Markus geeft een dergelijke waarschuwing: „Want die dagen zullen zulk een verdrukking brengen als er niet geweest is van het begin der schepping, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook nooit meer wezen zal. En indien de Heer die dagen niet had ingekort, zou geen vlees behouden worden” (Markus 13:19-20).

„Voorwaar, Ik zeg u, dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, voordat dit alles geschiedt”, vervolgde Christus (vers 30). En dan komen deze nuchtere, waarschuwende woorden: „Waakt dan, want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen

zal, laat in de avond of te middernacht, bij het hanegekraai of des morgens vroeg, opdat hij niet, als hij plotseling komt, u slapende [onvoorbereid] vinde. Wat Ik u zeg, zeg Ik allen: Waakt!” (vers 35-37.)

Lukas heeft een andere nadrukkelijke waarschuwing voor onze generatie opgetekend: „Zorgt er voor dat uw geest niet afgestompt raakt door een roes van dronkenschap en de zorgen des levens; laat die dag u niet als een strik onverhoeds grijpen... *Weest dus te allen tijde waakzaam*” (Lukas 21:34-36, *Willibrordvert.*).

Bent u waakzaam ten aanzien van het wereldgebeuren? Of behoort u tot de grote meerderheid die het niets kan schelen, die onverschillig is en die de grote massa navolgt?

Het wereldgebeuren waarover Jezus sprak, begint zich overal om ons heen af te tekenen. De climax is niet ver meer af. De waarschuwingen kunt u lezen in de bladzijden van het tijdschrift dat u nu in handen houdt en de boekjes en overdrukken die wij u op uw verzoek gratis toesturen. Wilt u gewaarschuwd zijn?

Of wilt u een van hen zijn van wie de apostel Paulus schreef: „Terwijl zij zeggen: het is (alles) vrede en rust, overkomt hun, als de weeën een zwangere vrouw, een plotseling verderf, en zij zullen geenszins ontkomen” (1 Thess. 5:3).

Deze algemeen heersende levenshouding werd 2500 jaar geleden al door de profeet Jesaja voorspeld. Hij zag in onze tijd en verklaarde: „Alle wachters van mijn volk zijn blind, *zij merken niets*. Het zijn allemaal stomme honden, ze kunnen niet eens blaffen... Vraatzuchtige honden zijn het, nooit hebben ze genoeg. Ze moeten de kudde leiden, maar ze hebben er geen verstand van; ze gaan hun eigen weg, ze zoeken elk hun eigen voordeel. Kom, zeggen ze, we gaan wijn halen en ons eens goed bedrinken. En morgen doen we dat weer; er is er meer dan genoeg” (Jesaja 56:10-12, *Willibrordvert.*).

De inwoners van St. Pierre waren niet waakzaam, zij waren niet opmerkzaam op het gevaar dat hen bedreigde. Zij negeerden de waarschuwingen, de ene dag na de andere.

Toen werden zij plotseling overvallen door een van de meest catastrofale natuurrampen die ooit een stad in onze tijd hebben getroffen.

Bent u bereid de waarschuwing ter harte te nemen? □

vooruitlopend nieuws

in de spiegel van het WERELDGEBEUREN

• Nieuw nationalisme in Australië

Bij een veelbetekenende zwenking naar links hebben de kiezers in Australië eind 1972 de teugels van de regering in handen gegeven van de Labour Party van dat land, welke socialistische partij geleid wordt door E. Gough Whitlam, die nu de 21e premier van Australië is geworden. De zeer pro-Amerikaanse coalitie van de Liberalen en de Country Party (Plattelands-partij), die Australië bijna een kwart eeuw lang had geregeerd, werd bij de algemene verkiezingen van 2 december 1972 naar huis gestuurd.

Foto: Wide World

**Australische premier
Gough Whitlam**

De Labour Party begon meteen aan een ware revolutie in de binnen- en buitenlandse politiek van Australië. De Australische dollar werd met 7,05% gevalueerd, de dienstplicht werd afgeschaft. Dienstweigeraars die nog gevangen zaten werden vrijgelaten. De standpunten die Australië tot dusver in de Verenigde Naties had ingenomen, werden herroepen, de laatste Australische militairen werden teruggetrokken uit Vietnam, de diplomatieke betrekkingen met de Nationalistische regering op Taiwan werden verbroken en relaties met Peking werden aangeknoopt; ook met Oost-Duitsland werden diplomatieke betrekkingen aangegaan. Dit waren nog maar enkele van de veranderingen die werden doorgevoerd in de golf van liberalisatie die over dat continent spoelde. Meer zijn er te verwachten.

Het is duidelijk dat Canberra nu van plan is in internationale kwesties een meer onafhankelijke koers aan te houden. Deze ommekeer in de buitenlandse politiek van Australië zal waarschijnlijk de gewoonlijk evenwichtige verhoudingen tussen de Verenigde Staten en Australië niet ernstig in de war sturen. De publieke opinie in Australië blijft fundamenteel pro-Amerikaans. Toen premier Whitlam enkele weken na zijn verkiezing voor

de radio sprak, benadrukte hij de traditionele, diepe en duurzame betrekkingen die Australië steeds met de VS heeft gehad. ANZUS, het wederzijdse defensieverdrag tussen Australië, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten, zal voor Australië het „belangrijkste buitenlandse verdrag” blijven. Whitlam zei: „Wij zullen zelfs trachten ANZUS nieuw leven in te blazen en het constructiever en zinvoller te maken dan het ooit is geweest”. De Australische regering heeft voorlopig ook geen plannen haar medewerking aan SEATO (de Zuidoostaziatische verdragsorganisatie) te gaan verminderen. De meer pessimistisch gezinde waarnemers voorzien evenwel een uiteindelijke terugtrekking uit die organisatie, tenminste uit de militaire aspecten ervan.

Ook de handel zal Australië en de Verenigde Staten aan elkaar blijven binden. Na het verlies van de voorkeursrechten in de handel met Engeland, nu dit land zich heeft aangesloten bij Europa, zal Australië wel gedwongen zijn enige compensatie te zoeken op de Amerikaanse markt. Het zal moeten trachten enkele handelsrestricties te verlagen die de VS hebben opgeworpen tegen Australische zuivelproducten, vlees en wol.

Maar de toekomstige ontwikkeling van Australië lijkt hoofdzakelijk verbonden te zullen worden met Japan. Een Australische functionaris meent: „Onze handel is anders geworden nu Engeland, onze voornaamste steun, zich naar Europa keert en Japan naar voren komt als onze voornaamste klant”.

Landen in het Verre Oosten, met Japan aan de kop, nemen nu al ruim 40% van de Australische export af en leveren zelf zo'n 23% van de Australische import. Australië lijkt ervan verzekerd te zijn een der belangrijkste bronnen van grondstoffen voor Japan te blijven, vooral van ijzererts en steenkool. En naarmate de Japanse economie toeneemt, zien de Australische handelsfunctionarissen meer mogelijkheden voor een groeiende export van levensmiddelen en industrieproducten.

Verleden jaar had Australië een overschot op de handelsbalans van bijna 7 miljard gulden, hoofdzakelijk ten gevolge van de export van erts en industrieproducten.

De banden van Australië met andere landen in Azië en de Stille Oceaan worden sterker. In deze veranderende verhoudingen in dit gebied is het „nieuwe” Australië een land dat men in het oog moet houden.

— Keith W. Stump

De komende

OLIECRISIS

Werd de voor de Europese en Japanse industrie vitale olievoorziening ooit afgesneden, dan zou dit tot panische reacties en uiteindelijk tot chaos leiden.

door Paul William Kroll

ER ZIJN op deze wereld negen naties die de machtige industrieën van Japan, West-Duitsland, Frankrijk, Italië en de Beneluxlanden zo goed als tot stilstand kunnen brengen. Hun troefkaart is OLIE.

Tenzij u zich in economische aardrijkskunde heeft verdiept, is de kans groot dat u van sommige van deze naties en koninkrijken nog nooit heeft gehoord. De negen zijn — in alfabetische volgorde — Aboe Dhabi, Algerije, Bahrein, Iran, Irak, Koeweit, Libië, Katar en Saoedi-Arabië.

De olieverbruikers

Deze negen naties dekken 80-85% van de oliebehoeften van West-Europa en 90% van die van Japan.

Op het ogenblik importeren zelfs de Verenigde Staten ongeveer 25 procent van hun olie, voor het merendeel echter uit Canada en Venezuela. Ze zijn vrijwel onafhankelijk van het Midden-Oosten, dat hen voor slechts 3-5% van hun olie-import voorziet.

Er worden tegenstrijdige meningen

geuit betreffende Amerika's verwachte afhankelijkheid van olie uit het Midden-Oosten. Onlangs heeft een hoge ambtenaar van het Amerikaanse ministerie van Binnenlandse Zaken verklaard dat Amerika omstreeks 1985 voor een derde van zijn totale verbruik op deze oliebron zal zijn aangewezen.

Een studiegroep van de Rand Corporation kwam tot een geheel andere prognose: „... De mate van [Amerika's] afhankelijkheid [van olie uit het Midden-Oosten] kan tot een gering percentage van het totale verbruik worden beperkt, wanneer de Verenigde Staten een politiek volgen die op het bereiken van een dergelijk doel is gericht...

„De mogelijkheid die er voor de Verenigde Staten bestaat,” zo leert deze studie, „vormt een sterk contrast met de situatie waarin de Westeuropese landen en Japan zich bevinden”. Deze landen, wier behoeften nog steeds toenemen, zullen straks vrijwel geheel afhankelijk zijn van de olie uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Importeren of niet importeren?

Een schatting van de United States Foreign Policy Association stemt in grote lijnen met de conclusies van deze Rand-studie overeen. Maar in beide studies wordt erop gewezen dat indien de Amerikanen niet afhankelijk van olie-import willen worden, ze daar een economische prijs voor moeten betalen. Het is namelijk zo dat aardolie voordeliger kan worden ingevoerd dan dat ze in de Verenigde Staten kan worden gewonnen. De kostenfactor zal dan ook van grote invloed zijn bij het bepalen van de toekomstige politiek.

Sommige kringen verwachten in de

komende decennia een felle rivaliteit tussen de Verenigde Staten, West-Europa en Japan met als inzet de olie uit het Midden-Oosten. In geval van een internationale energiecrisis zou deze rivaliteit wel eens bedenkelijke vormen kunnen aannemen.

En laten we ook de Sovjetunie niet vergeten, die zonder enige twijfel haar uiterste best zal doen vaste voet in het Midden-Oosten te krijgen en te houden.

Toen b.v. midden 1972 Irak de Iraq Petroleum Company — westers eigendom — nationaliseerde, bejubelde de Sovjetunie deze daad als „een machtige overwinning van het Arabische volk”. Reeds enkele uren na de onteigening confereerde Moskou met de minister van Buitenlandse Zaken van Irak; onderwerp van gesprek was daarbij de Russische economische hulpverlening aan Irak en de verdere ontwikkeling van de olie-industrie in dit land.

Het schijnt dat de Russen zelf voldoende olie voor eigen gebruik produceren. De Russische minister voor de olie-industrie heeft in feite verklaard dat de Sovjetunie over drie of vier jaar meer olie zal produceren dan de Verenigde Staten. (Verklaring van 22 januari 1971.) De voornaamste reden voor dit optimisme is de geweldige produktie van de olievelden in Siberië.

Maar er kon wel eens een addertje onder het gras schuilen. De Russische economie is nog altijd in zeer sterke mate afhankelijk van steenkool en andere vaste brandstoffen, ook al werd in 1969 meer dan 55% van alle energiebehoeften in de Sovjetunie door olie en aardgas gedekt. Men verwacht dat dit percentage tegen 1980 tot 75 zal zijn gestegen.

In de westerse economieën is er een aanwijsbaar verband tussen de toename van de industriële produktie en die van het olieverbruik. In dit opzicht vertonen de Sovjetunie en haar satellieten een aanzienlijke achterstand.

In de Comeconlanden van Oost-Europa bedraagt het olieverbruik per hoofd van de bevolking slechts 200 tot 300 kilo per jaar. Stel dat het Sovjetblok in 1970 1400 kilo per capita zou hebben verbruikt, dan zou dat nog altijd 20% lager geweest zijn dan het verbruik in een land als Italië. De voor de hand liggende noodzaak om op moderne brandstoffen over te stappen is in de Sovjetunie dan ook onderwerp van heftige discussie geweest.

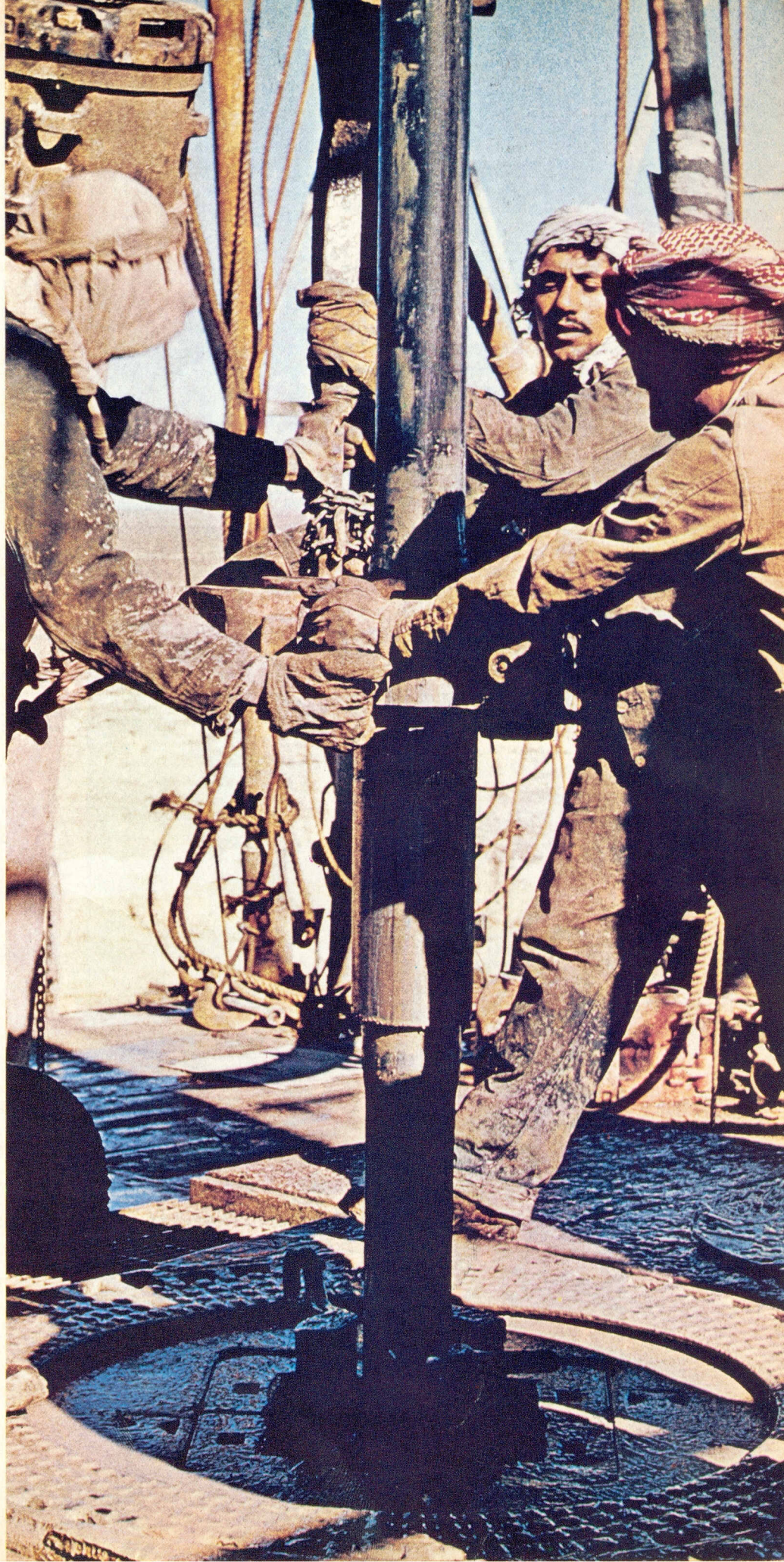
Steeds meer olie nodig

Waar het op neerkomt, is dat de Sovjetunie wellicht tot de ontdekking zal komen dat ze toch niet helemaal onafhankelijk van olie uit het Midden-Oosten is wanneer de leiders in het Kremlin inderdaad besluiten de industriebasis te moderniseren, iets wat ze blijkbaar voornemens zijn te doen.

Er wordt al melding gemaakt van het feit dat communistisch Oost-Europa wat haar behoeften aan olie en aardgas betreft, haar blik steeds meer op het Midden-Oosten richt. Een vooraanstaand Tsjechoslowaaks econoom, Wlastimil Pletschac, schreef onlangs dat Rusland Tsjechoslowakije reeds had aangezegd dat het niet langer uitsluitend op Sovjet-

BOORINSTALLATIE IN KUWAIT, het op twee na grootste olieproducerende land in het Midden-Oosten met de op een na grootste reserves.

Taconis, Magnum

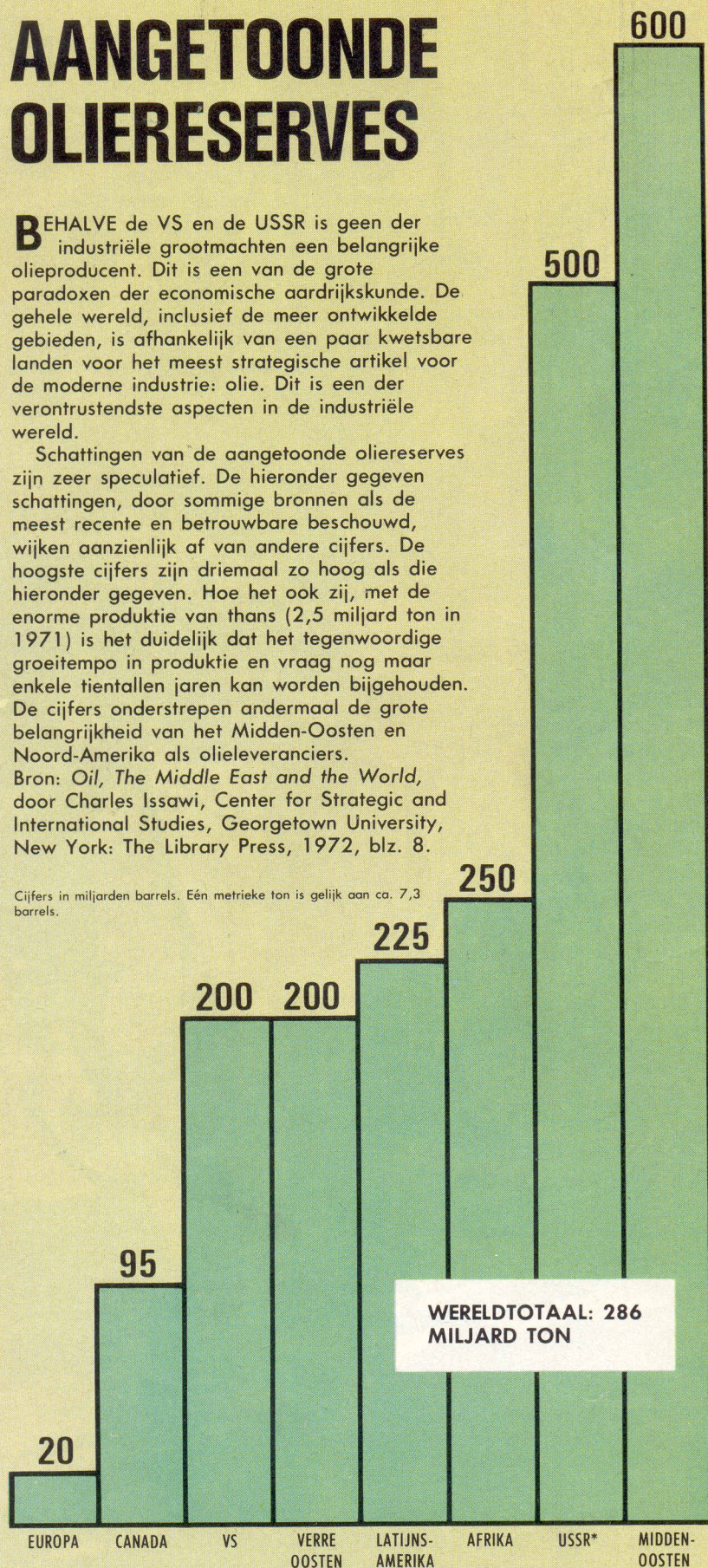
AANGETOONDE OLIERESERVES

BEHALVE de VS en de USSR is geen der industriële grootmachten een belangrijke olieproducent. Dit is een van de grote paradoxen der economische aardrijkskunde. De gehele wereld, inclusief de meer ontwikkelde gebieden, is afhankelijk van een paar kwetsbare landen voor het meest strategische artikel voor de moderne industrie: olie. Dit is een der verontrustendste aspecten in de industriële wereld.

Schattingen van de aangetoonde oliereserves zijn zeer speculatief. De hieronder gegeven schattingen, door sommige bronnen als de meest recente en betrouwbare beschouwd, wijken aanzienlijk af van andere cijfers. De hoogste cijfers zijn driemaal zo hoog als die hieronder gegeven. Hoe het ook zij, met de enorme productie van thans (2,5 miljard ton in 1971) is het duidelijk dat het tegenwoordige groeitempo in productie en vraag nog maar enkele tientallen jaren kan worden bijgehouden. De cijfers onderstrepen andermaal de grote belangrijkheid van het Midden-Oosten en Noord-Amerika als olieleveranciers.

Bron: *Oil, The Middle East and the World*, door Charles Issawi, Center for Strategic and International Studies, Georgetown University, New York: The Library Press, 1972, blz. 8.

Cijfers in miljarden barrels. Eén metrieke ton is gelijk aan ca. 7,3 barrels.

* Oost-Europa en communistisch China inbegrepen

olie kon rekenen, maar zich in toenemende mate op het Midden-Oosten diende te oriënteren.

Het feit dat de Sovjetunie zich steeds meer rechtstreeks met de olie van het Midden-Oosten inlaat, kan een aanwijzing zijn dat ook de Russen op zowel de olie als het gebied zelf een oogje hebben. (We dienen te bedenken dat een groot deel van de Russische oliereserves zich op zulke afgelegen plaatsen bevindt dat de winning ervan uiterst moeilijk en kostbaar zou zijn.)

Maar het voornaamste punt is niet in welke mate de Verenigde Staten afhankelijk van de olie uit het Midden-Oosten zullen zijn; ook niet of de ontdekking van nieuwe reserves (zoals b.v. die in de Noordzee) de oliesituatie in West-Europa op dramatische wijze zal beïnvloeden; en evenmin de vraag hoe onafhankelijk de Sovjetunie van geïmporteerde olie kan blijven.

We dienen onze aandacht te concentreren op het onweerlegbare feit dat in de naaste toekomst twee van 's werelds grootste industriële reuzen (West-Europa en Japan) vrijwel geheel en al zullen zijn aangewezen op olie uit het Midden-Oosten. Een derde reus (de Verenigde Staten) zal daar althans een beetje olie vandaan halen. Een vierde (de USSR) zal politieke belangen in dit gebied hebben, ongeacht de vraag of ze de olie nodig heeft of niet.

Het Midden-Oosten zal dan ook het brandpunt van internationale spanningen blijven. En het zal steeds méér in het centrum van de belangstelling komen. Daar zorgt de olie wel voor. Zelfs geschillen tussen de olieproducerende landen onderling, zoals tussen Irak en Kuwait, draaien vaak om de olie.

De „olieman” van de westerse industrie

Tweederde tot driekwart van de (niet in communistisch gebied gelegen) oliereserves van de wereld vindt men in het Midden-Oosten.

De olie-econoom Walter Levy stelt: „De olie uit het Midden-Oosten is onvervangbaar”. Deze mening wordt gedeeld door olieskundige Christopher Tugendhat, die tevens Brits parlements lid is. Of ze het willen of

niet, de naties zullen olie uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika móeten importeren willen ze niet dat hun industrieën stil komen te liggen!

In de jaren '60 bevond zich 44% van alle aangetoonde oliereserves in het Midden-Oosten. Nieuwe vindplaatsen, zoals de olievelden in Alaska en in de Noordzee, zullen zoals de meeste deskundigen wel weten, amper voldoende zijn om aan de extra vraag naar energie te voldoen. Zodoende hebben de olielanden van het Midden-Oosten de industriële wereld volkomen in hun macht. En als de taxaties van de Shell-groep juist zijn, n.l. dat het wereldverbruik de komende 10 jaar gelijk zal zijn aan dat van de afgelopen 100 jaar, dan wordt die machtspositie voortdurend sterker.

Het is natuurlijk mogelijk dat nog onbekende factoren de omstandigheden zullen wijzigen. Misschien wor-

den er nieuwe energiebronnen tot ontwikkeling gebracht of zullen nieuw te ontdekken olievelden in West-Europa, Japan, de Verenigde Staten of elders ter wereld de oliesituatie drastisch veranderen.

Maar de eerstkomende paar decennia lijken dergelijke veranderingen te zullen uitblijven. Doordat het olie-verbruik enorm snel stijgt, wordt de olie uit het Midden-Oosten voortdurend belangrijker voor Japan, West-Europa, de Verenigde Staten en de Sovjetunie.

Problemen te over

Een voorval uit 1971 demonstreert nog eens het belang van de olie voor de wereldeconomie, evenals de labiele politieke verhoudingen in het Midden-Oosten.

In januari van dat jaar werden er in Teheran, Iran, moeizame onderhandelingen gevoerd tussen een twin-

tigtal oliemaatschappijen en wat in vakkringen de tien „OPEC-landen” wordt genoemd (OPEC — Organisation of Petroleum Exporting Countries).

In een persconferentie eind januari 1971 bezwoer de sjah van Iran, doorgaans een gematigd man, de tien OPEC-landen tot een gecoördineerd optreden te komen en onmiddellijk alle olie-export te stoppen indien een der oliemaatschappijen mocht weigeren op redelijke condities in te gaan.

„Als dat ooit mocht gebeuren,” aldus een directeur van een der Amerikaanse oliereuzen, „zou er in Europa en Japan een volslagen chaos ontstaan.” Gelukkig werden de voorwaarden door de oliemaatschappijen aanvaard.

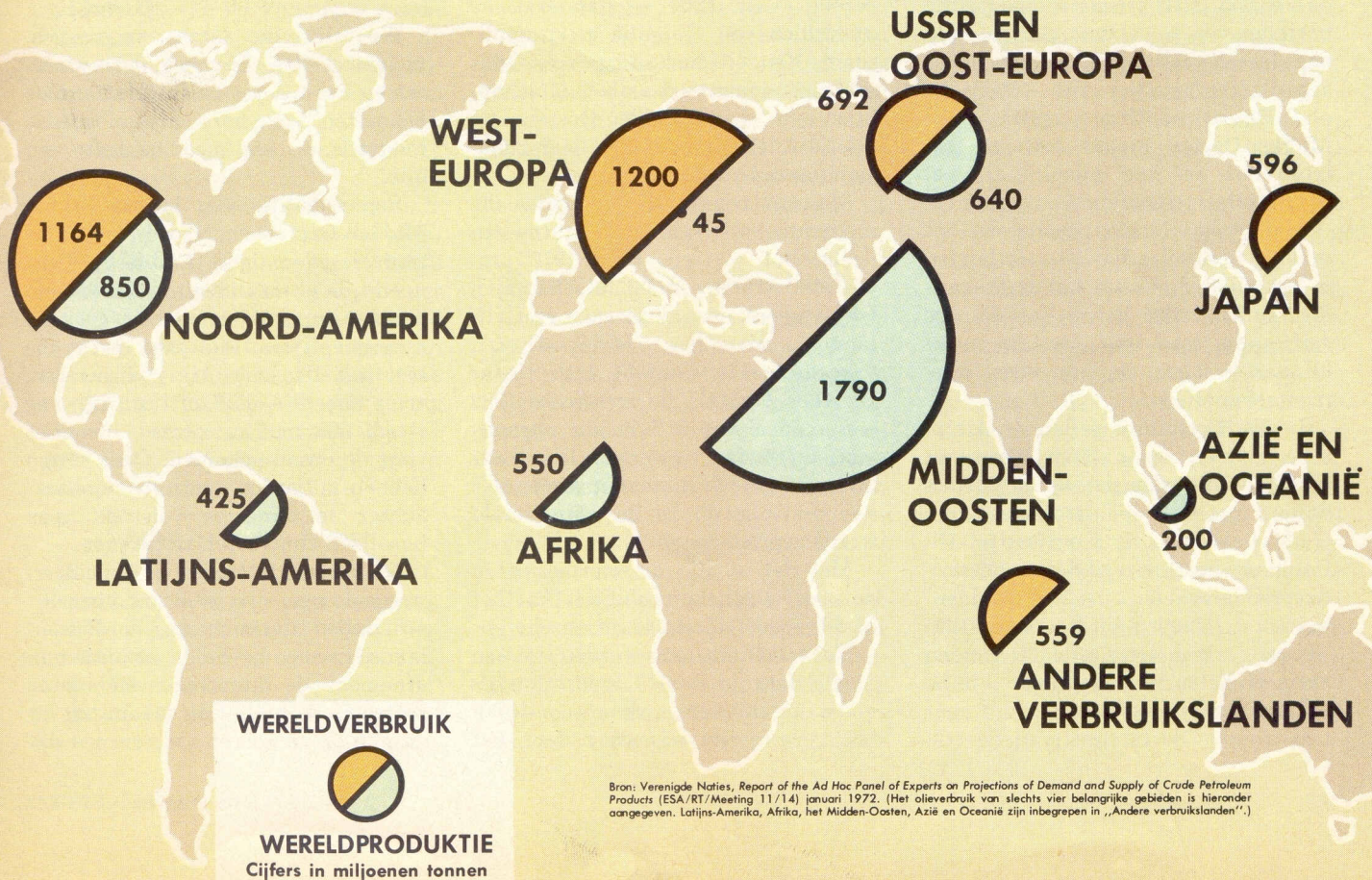
Begin 1973 maakte de sjah van Iran bekend dat zijn land de lopende overeenkomst met het in westerse handen bevindend olieconsortium na

TE VERWACHTEN OLIEVERBRUIK EN -PRODUKTIE TEGEN 1980

EEN paradox der economische aardrijkskunde is dat de olieverbruikers geen olieproducenten zijn. De cijfers hieronder laten zien dat de industriële reuzen volkomen afhankelijk zijn van andere landen voor hun olie. De politieke implicaties van deze situatie zijn overduidelijk.

De statistische projecties moeten alleen gezien worden als waarschijnlijke omvang en mogelijke trend.

Vergelijk vooral het te verwachten verbruik in 1980 van West-Europa en Japan met de te verwachten produktie in 1980; de laatste blijft verre ten achter bij de eerste.

1979 niet zou hernieuwen. Het consortium werd twee alternatieven voorgesteld, wilde het vermijden dat zijn ondernemingen volledig genationaliseerd werden. Aangezien het ene alternatief — het verdubbelen van hun produktie — door hen onuitvoerbaar werd geacht, heeft het consortium eind maart een nieuwe overeenkomst met Iran bereikt, op grond waarvan het al zijn bezittingen en ondernemingen aan Iran zal moeten afdragen, met de toezegging dat het gedurende 20 tot 25 jaar een gegarandeerde hoeveelheid olie tegen gereduceerde prijzen zal kunnen inkopen. Iran heeft dus alle oliewinning en -verwerking in eigen beheer genomen en treedt t.o.v. het consortium nu op als verkoper van ruwe olie en olieprodukten.

Slechts weinig mensen beseffen hoe moeilijk het voor ministers die de oliebelangen van hun land moeten behartigen, is om met de geïndustrialiseerde landen te onderhandelen. Sommigen van hen zouden de olie als een wapen tegen Israël willen gebruiken. Dat zou dan neerkomen op het weigeren van olieleveranties aan b.v. de Verenigde Staten, die Israël immers financiële en militaire steun verlenen. Vergeet niet dat de VS zich in de tegenstrijdige positie bevinden van zowel omvangrijke hulp aan Israël verlenen als steeds meer afhankelijk worden van Arabische olie! De stormachtige situatie in het Midden-Oosten maakt het alle betrokkenen wel heel moeilijk tot bevredigende overeenkomsten te komen.

Men verwacht dat omstreeks het midden van de jaren '80 vele landen in het Midden-Oosten wel zo deskundig zullen zijn geworden dat ze zelfstandig hun olie aan de markt kunnen brengen via hun eigen oliemaatschappijen.

In dit decennium zullen de Arabische landen naar men verwacht jaarlijks miljarden, let wel *miljarden* dollars met hun olie verdienen. John G. McLean van de Continental Oil Company heeft gezegd dat de olieproducerende landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika tegen 1985 wel eens inkomsten uit de olie zouden kunnen halen ten bedrage van 50 miljard dollar per jaar. In vijf jaar tijds zouden de reserves van Saoedi-

Arabië wel met 10 à 12 miljard dollar kunnen toenemen. Dat is meer dan de VS aan goud bezitten. Het is duidelijk dat de olielanden zullen opkomen als krachtige factoren in de internationale handel en financiën.

Wat zal de toekomst ons brengen?

Gezien de groeiende financiële macht van de landen in het Midden-Oosten, de duidelijke kwetsbaarheid van Japan en Europa wat hun olievoorziening betreft, de toenemende oliebehoeften van de Verenigde Staten, alsmede de manoeuvres en eventuele behoeften van de Sovjetunie — zal de olie uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika ook in de jaren '70 en '80 onbelemmerd blijven stromen?

Wij stelden deze vraag in een artikel in *De ECHTE WAARHEID* van december 1971, getiteld „Olie uit het Midden-Oosten: 'Zwart Goud' voor Europa”. Sinds de publikatie van dat artikel is de oliesituatie er nu niet bepaald beter op geworden.

Vier landen hebben nu hun olie genationaliseerd. In 1971 nationaliseerde Algerije de gehele olie-industrie. In 1972 deed Libië hetzelfde met de velden van British Petroleum. Kortgeleden volgde Iran. Al veel eerder — in 1967 — had Irak de olievelden van Rumalia genationaliseerd. Een olieduskundige schat dat alle eigendommen der oliemaatschappijen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika binnen tien jaar genationaliseerd zullen zijn.

Maar er zijn enkele olielanden die momenteel alleen maar de status van deelgenoot wensen. Eind 1972 probeerden westerse oliemaatschappijen tot overeenkomst te geraken met vijf landen uit het Midden-Oosten (Saoedi-Arabië, Koeweit, Irak, Katar en Aboe Dhabi), die omstreeks 1982 een aandeel van 51% in alle olieactiviteiten zouden verwerven. Bij elkaar leveren deze vijf landen ongeveer 30% van alle olie die in de vrije wereld wordt geproduceerd.

Met dat al zijn de vooruitzichten op een algehele stabiliteit in het Midden-Oosten nog altijd onzeker.

De moeilijkheden worden in een studie door de Rand Corporation als volgt omschreven: „Als afweer tegen het gevaar van afpersing door het

Midden-Oosten [uiteraard is dit een westerse zienswijze en landen in het Midden-Oosten zullen het met deze omschrijving van hun handelwijze niet eens zijn] zou een tegendreiging met economische repressailles wel eens onvoldoende kunnen zijn ter imponering van heersers uit het Midden-Oosten, meegeslept door de onredelijkheid van politieke passie”.

We moeten niet uit het oog verliezen dat in 1956, dus nog geen twintig jaar geleden, Engeland en Frankrijk Egypte binnenvielen. Niet lang daarna landden Amerikaanse troepen in Libanon en nog maar kort geleden bewapende de Sovjetunie Egypte en zond duizenden technici en paramilitair personeel naar dit land. Waar het om gaat is dat bepaalde harde maatregelen *niet* uitgesloten zijn.

Kan de olie tot een wereldbrand leiden?

Politieke ontwikkelingen als gevolg van een oliecrisis — zoals b.v. het stopzetten van olieleveranties — zouden tot verontrustende situaties kunnen leiden, waarbij vele machtige landen betrokken konden raken. Om daar een voorbeeld van te geven laten we hier een denkbeeldig „scenario” voor een dergelijke situatie volgen.

We zijn in, laten we zeggen, november 1982. Het begint te winteren en Europa heeft naast de normale behoeften van haar immer gulzige industrie, nu nog meer behoefte aan olie.

Een federatie van landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, die zich de Verenigde Arabische Unie noemt, is al maandenlang verwickeld geweest in een stormachtig gepingel over olieprijzen. Een paar staten die niet tot de Unie zijn togetreden, zoals Saoedi-Arabië en Iran, zijn nog steeds niet met acceptabele condities voor de draad gekomen. Deze staten hebben miljarden „petroleumdollars” achter de hand en volstrekt geen haast om contracten te tekenen.

De Verenigde Arabische Unie overweegt de paar overgebleven oliemaatschappijen die zich nog in buitenlandse handen bevinden, alsmede hun afnemers, de duimschroeven aan te zetten in de hoop hun inkomsten uit de olie op te voeren tot een peil dat

de Unie redelijk acht. De landen in de federatie zijn Egypte, Libië, Syrië, Soedan, Algerije, Jemen en Irak. Maar het duurt niet lang of de zaak loopt uit de hand.

In Syrië besluiten guerrilla's een eigen program van actie uit te voeren: ze blazen de Transarabische pijpleiding en andere pijpleidingen op. Onder druk van de bevolking sluit de Egyptische regering de pijpleiding voor supertankers, die van de Rode naar de Middellandse Zee loopt. Libië en Algerije, die de oliebehoeften van Duitsland en Frankrijk voor een aanzienlijk deel dekken, zetten de uitvoer stop. Zodoende is de levering van olie uit de landen ten westen van het Suezkanaal aan Europa volkomen gestopt.

Nog belangrijker: de Sovjetunie, die een herrijzend Europa aan haar westelijke grens en een machtige Chinees-Japanse kongsi in het Oosten ziet, besluit van de uit de hand gelopen situatie te profiteren en eens te zien hoe ver ze gaan kan. Dit met het doel haar positie in het Midden-Oosten te versterken, tegen de toenemende Europese invloed in dit gebied in.

Openlijk steun verlenend aan wat een eenstemmig uitgeroepen olieëmbargo van de Verenigde Arabische Unie schijnt te zijn, benut de Sovjetunie haar bases aan weerszijden van de Straat van Hormoez om alle olie afkomstig uit Irak, Iran en de sjeikdommen aan de Perzische Golf te blokkeren.

Vervolgens zendt de Sovjetunie troepen naar Jemen — „op verzoek” van guerrilla's die daar een gedeelte van het land beheersen. Vanuit haar basis Socotra aan de ingang van de Golf van Aden blokkeert de Russische marine Saoedi-Arabië en de oostelijke toegang tot de Rode Zee. Als gevolg van dit Russische ingrijpen kan er geen druppel olie meer uit dit gebied komen.

Schrikreactie van Europa

Europa en Japan zijn in alle staten. Ernstig bezorgde regeringsleiders komen snel bijeen om de voor hen openstaande mogelijkheden tegen elkaar af te wegen.

Industriële leiders zetten hun respectieve regeringen onder druk opdat

deze onmiddellijk voor herstel van de olietoevoer zullen zorgen. „Tenzij dit gebeurt”, zeggen ze, „zullen onze reserves spoedig uitgeput zijn, waardoor de industrieën van Europa de genadeslag krijgen.” Het grote publiek komt in opstand. Spoedig zullen er brandstofrantsoenering en hogere prijzen volgen. Met het slinken van de voorraden nemen vervoer en industriële activiteit af en komen tenslotte geheel tot stilstand.

Maar het diplomatiek overleg haalt niets uit. De VN blijken politiek volslagen machteloos te zijn. In het Midden-Oosten zelf schijnt niemand bij machte zich met de leiding van de zaak te belasten. In Europa en Japan bereikt de druk van het grote publiek, de industrie en de zakenwereld het kookpunt.

En dan...

Terug naar 1973. De grote actuele vraag is: wat zal de toekomst brengen? Is het op dit kritieke tijdstip mogelijk te voorkomen dat er in het Midden-Oosten een conflict van ontzaglijke afmetingen uitbreekt? Ons „scenario” voor 1982 is slechts fantasie. Maar evenals dat met een Randstudie het geval is, steunt dit beeld op bestaande of mogelijke politieke en economische realiteiten.

De inzet is hoog. De olie uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika is niets minder dan het levensbloed van Europa en Japan; geen van beide landen kan zonder. Ook de Verenigde Staten zouden wel eens in zeer belangrijke mate afhankelijk van de olie uit dit gebied kunnen worden.

Valt er iets te voorspellen?

Gezien de huidige onbestendigheid van de oliesituatie is het mogelijk dat zich in het Midden-Oosten de een of andere crisis zal ontwikkelen, iets wat hoogst nadelig voor de betrokken naties zal zijn. Er zijn diverse omstandigheden te noemen die een multinationaal conflict over de olieleveranties uit dit gebied in de hand kunnen werken:

(1) Het toenemend oliegebruik van de geïndustrialiseerde landen, dat grotere leveranties uit het Midden-Oosten vergt. Dit zou kunnen leiden tot een concurrentiestrijd tussen Japan, de Verenigde Staten en West-

Europa met als inzet de beperkte oliereserves.

(2) Het uitblijven van belangrijke vondsten van olie of aardgas als een tegenwicht voor huidige behoeften en toekomstige toenemende vraag, wat dan zal leiden tot de veelbesproken „energiecrisis”.

(3) De toenemende expansie van de Russische zeestrijdkrachten en de steeds krachtiger pogingen van het Kremlin om zowel een greep op de olie van het Midden-Oosten te krijgen als om de Verenigde Staten, Japan en Europa van de oliebronnen in dat gebied af te snijden.

(4) De toenemende economische, politieke en militaire macht van de Europese Gemeenschap in het Middellandse Zee-gebied. Vandaar de verleiding geweld te gebruiken als tegenwicht voor eigen kwetsbaarheid.

(5) Het afnemen in betekenis van de rol op internationaal gebied van de Verenigde Staten, die de wereldproblemen isolationistisch gaan benaderen.

(6) De blijvende wens van de Arabische landen naar betere economische voorwaarden, gepaard gaande met een soms gerechtvaardigd wantrouwen jegens de „koloniale mogendheden” van West-Europa en in het bijzonder een animositeit jegens Amerikaanse en Britse „oliebelangen”.

(7) Een impasse in het Arabisch-Israëliësch conflict, waarbij de Arabieren de olie gebruiken als middel om de westerse steun aan Israël te stoppen.

Elke combinatie van de hier opgesomde punten zou kunnen leiden tot een internationale oliecrisis, met verschrikkelijke consequenties voor de betrokken naties. Dit alles zou, gecombineerd met andere gebeurtenissen van internationale betekenis die niets met olie hebben uit te staan, de naties van deze wereld een diep ongelukkige tijd kunnen bezorgen.

Het is geen aangename gedachte, maar men kan het dilemma van het Midden-Oosten zeer beslist niet doen verdwijnen door de ogen voor al deze mogelijkheden — ja, waarschijnlijkheden — te sluiten. Tenzij de tijdbom in het Midden-Oosten tijdig onschadelijk wordt gemaakt, blijft dit gebied het gevaar van een internationale crisis inhouden. □

Jongste haard van onrust voor de VS ...

PANAMAKANAAL

Opnieuw richt de aandacht zich op de controverse over een der belangrijkste scheepvaartverbindingen ter wereld. De ware betekenis van de crisis en de achtergrond van de recente vergadering van de Veiligheidsraad der Verenigde Naties in Panama wordt hier belicht.

door Gene H. Hogberg

DE AMERIKANEN worden geconfronteerd met een nieuwe internationale crisis, ditmaal een stuk dichterbij huis dan Vietnam.

Maar ook de grootste handelsnaties van de wereld zijn ten nauwste betrokken bij de zaak. Wat op het spel staat is of zij tegen redelijke vergoeding van het strategische Panamakanaal, de „slagader van de wereldhandel”, gebruik kunnen blijven maken.

Omstreden zone

De kern van het geschil is dat de Republiek Panama blijft vasthouden aan haar eis, haar soevereiniteit en jurisdictie te vestigen over de kanaalzone die het eigendom is van de Verenigde Staten en die onder het bestuur van de VS valt. Deze 1450 km² beslaande strook grondgebied die de Middenamerikaanse natie in tweeën deelt, bevindt zich al sedert haar vorming in 1903 in handen van de Verenigde Staten. Binnen haar grenzen leven in een letterlijk „klein Amerika” zo'n 40 000 Amerikaanse burgerambtenaren en militair personeel met hun gezinnen. Hun geza-

menlijke taak is het beheren, onderhouden en verdedigen van de onmisbare waterweg van de Atlantische naar de Stille Oceaan, die door het midden van de 16 kilometer brede zone loopt.

Voor de VS komt de dreigende kanaalcrisis op een hoogst ongelegen tijdstip. De meeste Amerikanen zijn nog dermate onder de indruk van de twaalfjarige ervaring in Vietnam, dat zij er niets voor voelen opnieuw in een internationaal conflict betrokken te raken. Maar voor de Panamese nationalistten kon het moment niet gunstiger zijn. De uitnodiging aan de 15 leden tellende Veiligheidsraad om haar zitting in maart j.l. in Panama City in plaats van in New York te houden, was een handige politieke zet van de kant van Panama. Het debat over de kanaalzone stond bovenaan de lijst van Latijnsamerikaanse vraagstukken. Zoals te verwachten werd de Amerikaanse aanwezigheid in de kanaalzone ernstig bekritiseerd als zijnde een voortzetting van „kolonialisme”. Een resolutie waarin werd aangedrongen op een spoedige totstandkoming van een nieuw verdrag over het Panamakanaal werd door een Amerikaans veto verworpen.

Uiterst emotioneel geschilpunt

De Panamese situatie is de afgelopen vijftien jaar een heet hangijzer in de Amerikaanse buitenlandse politiek geweest. (Zie Kaders.)

Generaal Omar Torrijos, sedert een revolutie van 1968 Panama's „sterke man”, heeft het de afgelopen maanden duidelijk gemaakt dat Panama krachtiger dan ooit vasthoudt aan zijn eis tot jurisdictie over de zone. Hij beweert dat het geschil over het kanaal „de enige godsdienst is die alle Panamezen verenigt”. (Daartegenover zijn de Amerikaanse wettenmakers en ambtenaren die bij het kanaalgeschil betrokken zijn, verdeeld over de vraag of — en zo ja, in hoeverre — men toe moet geven aan de Panamese eisen.)

Torrijos en zijn collega's in het Panamese militaire junte regime hebben door laten schemeren dat het Panamese volk zich, als Washington zijn standpunt niet herziet, opnieuw gedwongen zou kunnen zien „zijn toevlucht te nemen tot geweld” om zijn stem te doen horen.

Panama rekent ook ten volle op de vriendschap van mensen in geheel

Latijns-Amerika en in andere werelddelen om zijn „nationale waardigheid” te herstellen en het Amerikaanse „kolonialisme” te verdrijven uit wat het als zijn eigen grondgebied blijft beschouwen.

Maar wat de revolutionairen in hun nationalistische ijver over het hoofd zien, zijn de volgende onomstotelijke feiten.

De Panama Canal Company en het bestuur van de kanaalzone hebben omstreeks 11 000 Panamezen in dienst — in voortdurend belangrijker functies en tegen hogere salarissen dan in de Republiek Panama worden betaald. De Panamese employés genieten de bescherming van de Amerikaanse wetgeving op het minimumloon, dat \$1.60 per uur bedraagt. In Panama is dat \$0.25 per uur. Panama

kan zich eenvoudig niet permitteren die hogere lonen te betalen.

Bovendien vormen de inkomsten uit het kanaal (meer dan \$168 000 000 per jaar) omstreeks 35 procent van het bruto nationaal produkt van het kleine Panama. Zou de toegang tot het kanaal tegen acceptabele tarieven ooit aan de grote handelsnaties van de wereld worden ontzegd, dan zouden deze inkomsten dalen en Panama in een economische depressie doen belanden.

Ook wordt het feit over het hoofd gezien dat Panama per hoofd der bevolking een der grootste ontvangers van Amerikaanse hulp is. Sinds 1946 hebben de Verenigde Staten aan diverse vormen van hulpverlening meer dan 225 miljoen dollar in Panama gepompt. En Panama's be-

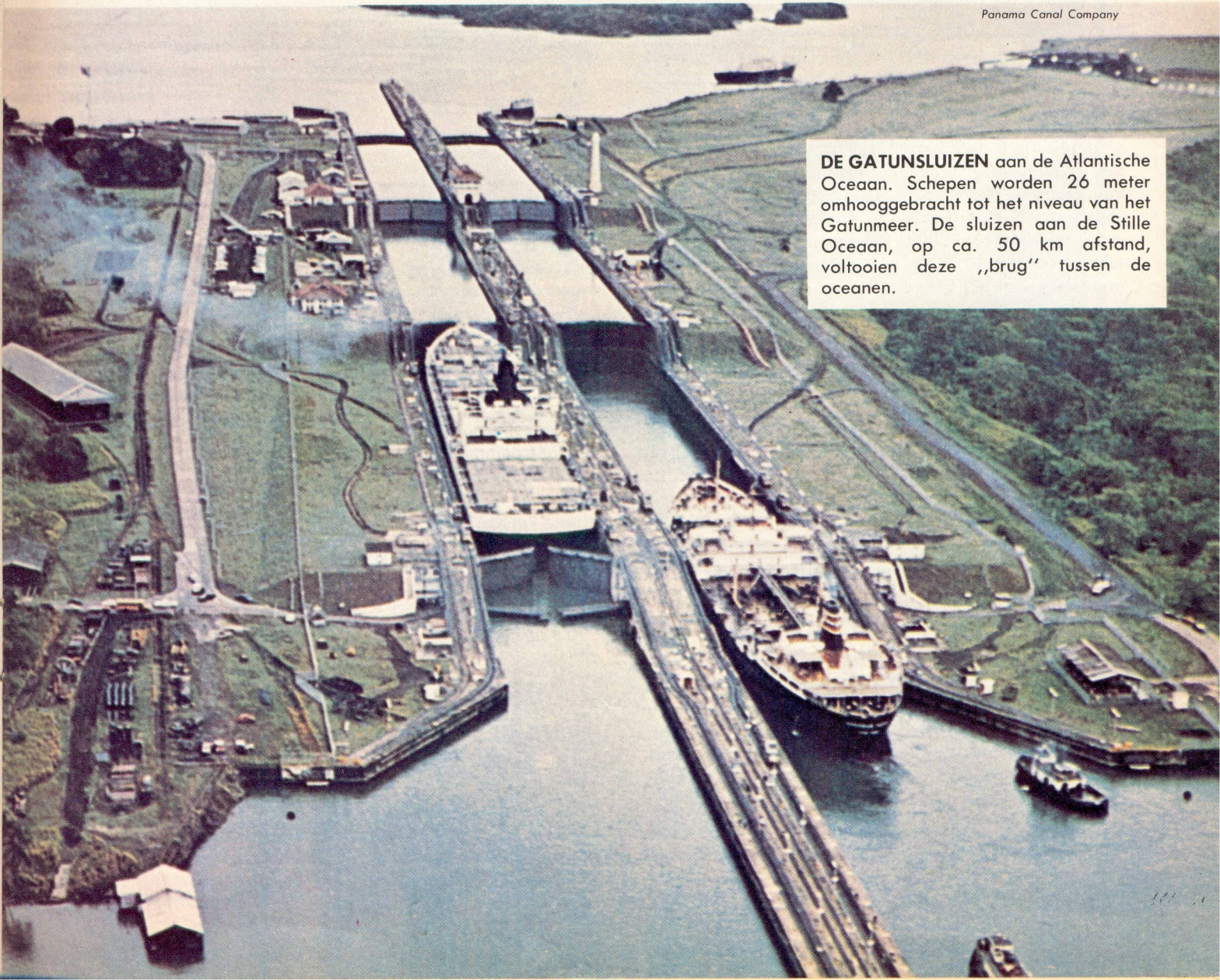
volking telt slechts 1½ miljoen mensen.

Maar deze economische waarheden gaan onder in een sterk emotioneel geladen kwestie die wordt aangewakkerd door nationalistische hartstochten.

Kanaal belangrijker dan ooit

Men is zich zelden bewust van het rechtstreekse en onmiddellijke belang van het kanaal, niet alleen voor de VS maar voor de gehele wereld. De 81,6 km lange waterweg, met haar magnifieke systeem van sluizen en dammen, wordt tegenwoordig door het Amerikaanse publiek vrijwel genegeerd of voor kennisgeving aangenomen.

De simpele waarheid is echter dat het Panamakanaal tegenwoordig van meer belang voor de Verenigde Staten

Panama Canal Company

DE GATUNSLUIZEN aan de Atlantische Oceaan. Schepen worden 26 meter omhooggebracht tot het niveau van het Gatunmeer. De sluizen aan de Stille Oceaan, op ca. 50 km afstand, voltooien deze „brug” tussen de oceanen.

is dan misschien ooit tevoren. De enige mogelijke uitzondering wordt misschien gevormd door de oorlogsjaren van 1941-1945, toen bijna 14 000 Amerikaanse en geallieerde oorlogsbodems, troepentransportschepen en koopvaarders gebruik maakten van de kortere route die het kanaal bood tussen de oorlogstonelen in Europa en Azië.

Het is niet overdreven te beweren dat de economie van de VS — die zich met haar monetaire moeilijkheden toch al in een bijzonder lastige situatie bevindt — een vernietigende, zo niet dodelijke klap zou krijgen als het verkeer door de waterweg ooit zou worden stilgelegd. Bijna 70% van de schepen die, op welk tijdstip ook, het kanaal passeren, zijn op weg naar of afkomstig van havens in de Verenigde Staten. En wat meer is, de uitwerking van een dergelijke blokkade op de wereldhandel als geheel zou de gevolgen van de sluiting van het Suezkanaal in 1967 verre overtreffen.

Een officieel document van de Panama Canal Company vermeldt: „Uit logistisch standpunt bekeken is het Panamakanaal op het ogenblik van groter belang dan ooit voor het welzijn en de verdediging van de vrije wereld, wier op economische gezondheid berustende kracht in niet geringe mate afhankelijk is van het Panamakanaal als grote zeeverkeersweg in oorlog en vrede”.

Niet verouderd

Het motto van de kanaalzone: „Het land verdeeld, de wereld verenigd” zou de geschiedenis van het Panamakanaal niet beter kunnen uitdrukken.

Sedert de openstelling voor het handelsverkeer op 12 juli 1920 heeft een half miljoen schepen van alle nationaliteiten ervan gebruik gemaakt. Merkwwaardigerwijze zijn de tarieven echter nooit verhoogd. Het gemiddelde schip betaalt omstreeks \$6185 aan tolgeld, maar bespaart op elke reis meer dan 50 000 dollar door meer dan 11 000 km af te snijden en de vaartijd tussen de havens van vertrek en bestemming met 20 dagen te bekorten.

Er wordt door sommigen beweerd dat het kanaal met zijn sluisen en zoetwatermeer verouderd is en door

een nieuw (en zeer kostbaar) kanaal op zeeniveau moet worden vervangen.

Maar deze bewering is eenvoudig niet waar. De huidige grote sluiskolken van 304 meter lang en 33,5 meter breed, zijn nog steeds meer dan groot genoeg om op misschien 2% na alle zeeschepen van de wereld te kunnen verwerken.

Natuurlijk kunnen de nieuwe reuzentankers niet door de sluisen. Maar zij zijn speciaal gebouwd om het Panamakanaal of welk kanaal dan ook te omzeilen en daarmee de tolkosten die voor schepen van hun afmetingen zeer aanzienlijk zijn.

De enige omstandigheid waardoor het kanaal verouderd zou kunnen raken, is dat er door de zich uitbreidende wereldhandel hogere eisen aan zou worden gesteld. Er gaan op het ogenblik gemiddeld 39 schepen per dag door het kanaal; dat is ongeveer 12 minder dan wat als de normale topcapaciteit moet worden beschouwd.

Al sedert lang liggen er plannen gereed om de capaciteit van het kanaal dusdanig op te voeren dat het tot ver in de toekomst elke te verwachten toeneming van de tonnage zou kunnen opvangen. Maar de uitvoering van deze plannen, die een extra stelsel van grotere sluisen beogen, wordt belemmerd zolang het conflict tussen de Verenigde Staten en Panama niet is opgelost.

Vitale internationale handelsroute

Het is een vergissing te denken dat alleen de VS grote belangen hebben bij de voortdurende en onbelemmerde doorgang door het Panamakanaal. Deze waterweg vormt in feite de economische navelstreng voor tal van landen, die sedert lang profiteren van het Amerikaanse beheer over het kanaal, dat gebaseerd is op de beginselen van „volledige gelijkheid” en „rechtvaardige en gelijke tarieven voor allen”.

Het is waar dat ongeveer twee derde van de totale tonnage die door het Panamakanaal gaat, zijn oorsprong vindt in of bestemd is voor Amerikaanse havens. Maar deze statistiek geeft niet alle aspecten weer. Aangezien de VS zo'n geweldige markt vertegenwoordigt, is de han-

del via het kanaal een zaak van leven of dood voor de economie van verscheidene van Amerika's handelspartners. Zo gaat bijvoorbeeld ongeveer een derde van de totale op de zeevaart gebaseerde handel van Japan (waarvan een groot deel naar of van de Verenigde Staten) via het kanaal.

Nog onthullender is de situatie met betrekking tot de landen aan de westkust van Zuid-Amerika. Ruwweg 80% van de totale import en export van drie landen — Ecuador, Chili en Peru — gaat door deze waterweg.

Een rapport van het Centrum voor Strategische Studies in Washington vat het aldus samen: „Een vergissing die maar al te dikwijls wordt gemaakt, is de Verenigde Staten te beschouwen als de enige vooraanstaande belanghebbenden bij de huidige kanaalexplotatie. Vergelijkt men de relatieve percentages van de totale buitenlandse handel met het gebruik dat van het kanaal wordt gemaakt, dan blijkt duidelijk dat het kanaal relatief van méér belang is voor bepaalde Zuid Amerikaanse staten dan voor de VS.”

Deze staten staan nu voor een dilemma. Zij zouden enerzijds het streven naar controle over het kanaal door hun „Latijnse broeder” Panama emotioneel willen steunen, maar zij zijn zich bewust wat er met hun economie zou kunnen gebeuren wanneer de kleine republiek, met haar lange geschiedenis van politieke instabiliteit, er de alleenheerschappij over zou krijgen. (Sinds 1930 heeft Panama zes ongrondwettige regeringswisselingen gekend.)

Eén Amerikaanse woordvoerder die in het algemeen sympathiek staat tegenover de Panamese zaak, geeft toe: „Onder der kanaalgebruikers in Latijns-Amerika en in de rest van de wereld bestaat grote vrees dat het kanaal, eenmaal onttrokken aan voortgezette Amerikaanse controle, geëxploiteerd zou kunnen worden om maximale baten op te leveren, i.p.v. een op redelijke tarieven gebaseerde gemeenschapsvoorziening voor de wereldhandel”.

Revolutionairen eisen dat het kanaal Panama dient

In oktober 1968 zette de Panamese Nationale Garde een militaire coup

op touw. President Arnulfo Arias, die slechts elf dagen daarvoor was geïnstalleerd, werd afgezet. Het was de derde maal dat Arias tot president gekozen was — en de derde maal dat hij eruit werd geknikkerd.

De nieuwe junta, aangevoerd door kolonel (later generaal) Torrijos, verspilde weinig tijd met het uitroepen van een nieuwe „revolutionaire Republiek Panama”. Het langs democratische weg gekozen nationale parlement werd afgeschaft en politieke partijen werden verboden.

Vrijwel onmiddellijk nam de nieuwe regering een aanmerkelijk militanter standpunt in met betrekking tot de kanaal-controverse. De in 1967 voorgestelde verdragen met de

Verenigde Staten werden opzij geschoven. De nieuwe leiders lanceerden een programma dat gericht was op de exploitatie van het kanaal en van de potentiële inkomsten ervan om er hun „sociale revolutie”, zoals zij het noemden, mee te financieren.

Als teken van de nieuwe nationalistisch getinte doelstellingen van de natie, veranderde de revolutionaire regering het oorspronkelijke Latijnse devies van het land van *Pro Mundi Beneficio*, („voor het nut der wereld”) in *Pro Patria Beneficio* („voor het nut van het vaderland”).

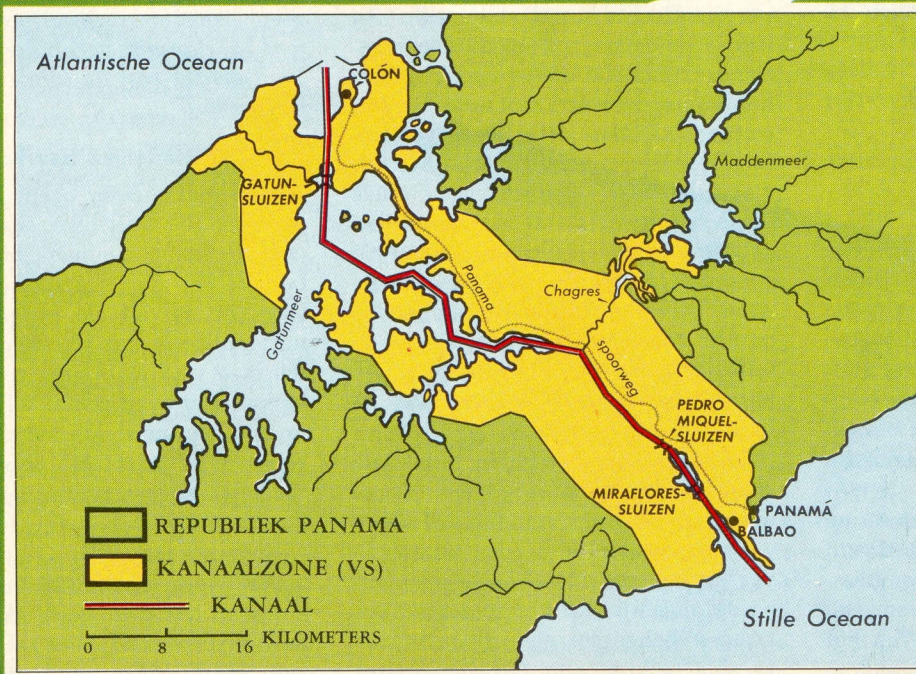
De geknechte Panamese pers die als spreekbuis voor de regering fungeert, begon te beweren dat de nauwe Landengte van Panama, die door het

kanaal wordt doorsneden, „de grootste natuurlijke hulpbron” van het land was. Volgens deze redenering had Panama het recht het maximum aan mogelijke financiële voordelen uit deze „hulpbron” te trekken.

Amerikaanse autoriteiten hebben er bij herhaling de nadruk op gelegd dat zij het kanaal beschouwen als een internationaal dienstverlenend bedrijf. Als welvarend land hebben de VS het nooit nodig gehad het maximum aan voordelen uit het kanaal te peuren, hoewel de federale wet voorschrijft dat het kanaal niet met verlies mag werken.

De zienswijze van Panama verschilt hiervan fundamenteel en is er zelfs tegengesteld aan. Panama be-

ZONE VAN CONTROVERSE

weert namelijk dat de Verenigde Staten door de toltarieven laag te houden, in feite hun eigen handel en die van de wereld hebben gesubsidieerd.

Volgens een Panamese bron „voelt Panama er niet voor de koopvaardijvloot van de wereld te subsidiëren. Willen de VS voor Sinterklaas spelen, dan moeten zij dat weten, maar Panama kan zich dat niet permitteren.”

Jorge Illueca, invloedrijk adviseur der Panamese regering maakte afgelopen december in een toespraak aan de Universiteit van Panama volkomen duidelijk hoe zijn land over de zaken denkt. Hij zei de warmgelopen studenten dat het uiteindelijk Panama moet zijn dat zal besluiten „hoe het kanaal zal worden geëxploiteerd, hoe de tarieven zullen moeten veranderen en hoe de baten zullen worden verdeeld. Dat betekent”, aldus Illueca's eis, „een Panamakanaal dat wordt geëxploiteerd door Panamezen, voor Panamezen en ten bate van Panamezen.”

Is een compromis mogelijk?

Het staat vrijwel vast dat wanneer de opwinding over de huidige kanaalcrisis is gezakt, de Amerikaanse autoriteiten de een of andere vorm van compromis zullen voorstellen die zeer gunstig voor Panama zou zijn.

Elk voorstel voor een nieuw verdrag zou in elk geval de volgende vier punten moeten bevatten:

(1) De erkenning der Panamese soevereiniteit, zowel over de kanaalzone als over het kanaal zelf.

(2) De overdracht aan Panama van al het land binnen de zone, voor zover dat niet rechtstreeks in gebruik is ten dienste van de kanaalexploitatie, waarbij de huidige Amerikaanse gouvernementele, gerechtelijke en commerciële belangen in de zone binnen een vastgesteld tijdvak geleidelijk zouden aflopen.

(3) Overdracht van eigendom en exploitatie van het kanaal zelf aan een gemeenschappelijke Panamees-Amerikaans bestuur, en wel voor een vastgesteld aantal jaren, waarna het kanaal geheel in Panamees eigendom zou overgaan.

(4) Een krachtige inperking van de

DE TOKYO BAY op deze foto en op pagina 21 links, is het grootste schip dat ooit door het Panamakanaal gevaren is. Dit reuzencontainerschip had aan iedere kant maar 60 cm speling in de 33,5 meter brede sluiscolken. Panama Canal Company

Amerikaanse militaire aanwezigheid in de zone, gepaard gaande met limitering van taken en beweeglijkheid. De verantwoordelijkheid voor de verdediging van het kanaal zou grotendeels in handen komen van de 6000 man sterke Nationale Garde van Panama.

Zou een regeling als deze het in de praktijk doen? Zou een dergelijk eenzijdig „compromis” voldoen aan de radicaalste der Panamese eisen?

De best geïnformeerde kanaalexperts van de Verenigde Staten realiseren zich dat het antwoord op beide vragen slechts „nee” kan zijn. Zij leggen er de nadruk op dat voortgezette exploitatie en verdediging van het kanaal door de VS onmogelijk zou worden wanneer deze de soevereiniteit over de zone zelf, met zijn 8 km diepe defensieve bufferstroken langs beide zijden van de waterweg, zouden prijsgeven. De relletjes van 1964 demonstreerden de waarde van de zone. Terwijl er chaos uitbrak tijdens de drie dagen van relletjes, bleven de schepen achter de vuurlinies door het kanaal varen alsof er niets aan de hand was.

„Naar mijn oordeel”, aldus de Amerikaanse senator Strom Thurmond, „is het een semantisch foefje vol te houden dat de Verenigde Staten de controle over het kanaal en de mogelijkheid het te verdedigen kunnen behouden als wij onze soevereine rechten ooit opgeven. . . Het is om deze reden dat de soevereiniteit over de kanaalzone het sleutelpro-

bleem is dat nimmer de inzet mag zijn van een compromis.”

Het Amerikaanse Congreslid Daniel Flood wierp in 1967 dezelfde kwestie op in het Huis van Afgevaardigden en wel met de vraag: „Als wij niet in staat zijn het beheer te voeren over het Panamakanaal en over de kanaalzone, terwijl wij er op grond van een bij verdrag vastgelegde concessie voor eeuwig de soevereiniteit mogen uitoefenen, hoe kunnen wij dan ooit een kanaal aanhouden waarover wij niet een dergelijke autoriteit uitoefenen en waarvan wij geen eigendomsrechten bezitten? *En wat zal dan nog verhinderen dat ons land geheel van de landengte wordt verdreven?*”

„Uiteindelijke bevrijding”

Men dient onder ogen te zien dat wanneer de volledige soevereiniteit over de zone eenmaal bij Panama berust, het nog slechts een kwestie van tijd is dat de onteigening en nationalisatie van de waterweg een feit is — verdrag of geen verdrag! Het kanaal zou even gemakkelijk overgenomen kunnen worden als eerder gebeurd is met de aan Amerika toebehorende kopermijnen in het marxistische Chili.

En wat als er op grond van de beperkende bepalingen in een toekomstig verdrag geen Amerikaans militair personeel meer zal zijn? Wat zou een menigte, gesteund door de Panamese Nationale Garde, kunnen weerhouden de kanaalzone binnen te

marcheren en wat Jorge Illueca „de uiteindelijke bevrijding van het Panamese grondgebied” noemt te verwezenlijken?

Niemand minder dan Panama's generaal Torrijos zelf heeft verklaard: „Als er geen bevredigende regeling komt, zal de Nationale Garde slechts twee alternatieven hebben: ofwel het neerslaan van de patriottische rebellie van het volk, ofwel het leiden daarvan”. En in één adem voegde de sterke man daar het antwoord aan toe: „Ik ben niet van plan de opstand neer te slaan”.

Grootste gevaar

Het is tegen deze achtergrond dat de meest recente en slechts weinig in het nieuws gekomen ontwikkelingen op de landengte grote betekenis krijgen.

De eerste is de opbloeiende relatie tussen de revolutionaire regering van Panama en die van Cuba.

De beide regimes hebben een belangrijk feit gemeen. De kanaalzone betekent voor Torrijos wat de grote Amerikaanse marinebasis van Guantanamo voor Fidel Castro betekent. Maar de overeenkomsten tussen de beide revolutionaire regimes gaan verder dan alleen maar de aanwezigheid van Amerikaanse enclaves.

In een openbaar vertoon dat aan Havana doet denken, wemelt Panama City nu van portretten van Torrijos, vergezeld van spandoeken met zijn revolutionaire uitspraken. Generaal Torrijos met zorg uitgepikte volksvertegenwoordiging heeft hem officieel uitgeroepen tot de „Líder Maximo” (opperste leider) van de natie, een titel waarmee Castro zich lang geleden heeft getooid.

Ook zijn er, ondanks het ontbreken van formele diplomatieke erkenning, regelmatig technische en culturele missies heen en weer gereisd tussen Cuba en Panama.

En in november 1971, aan het slot van sovjetpremier Alexei Kosygin's officiële bezoek aan Castro, maakte een Russisch-Cubaanse verklaring in ongewoon warme bewoordingen melding van de Panamese revolutie.

Koffers vol propaganda

Het is geen geheim dat de communistische invloed in Panama sterk is

en voortdurend sterker wordt, al is de revolutionaire regering van het land in de eerste plaats een nationalistisch produkt van eigen bodem.

De communistische invloed is in het bijzonder aanzienlijk onder de middelbare scholieren en studenten van het land.

Dat dit zo is, werd ik goed gewaar tijdens een vliegreis die ik in augustus '68 naar Panama maakte, kort vóór de militaire staatsgreep. Op weg van Los Angeles naar Panama maakte ons vliegtuig een landing in Guatemala, waar een groep van 17 Panamese tieners in ons vliegtuig overstapte. Toen wij weer waren opgestegen, vroeg ik de naast mij zittende heer, een rijke Panamese veefokker, of hij enig idee had vanwaar die jonge mensen naar huis terugkeerden.

Na diverse van hun gesprekken te hebben beluisterd, zei hij mij dat het stuk voor stuk uitblinkers van eind-examenklassen der middelbare scholen waren en dat zij op de terugweg waren van een in Sofia gehouden internationaal communistisch jeugdcongres.

Mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Nadat het vliegtuig op de luchthaven Tocumen van Panama was geland, bleef ik opzettelijk wat rondhangen bij de douanebalie. De ene scholier na de andere maakte er zijn koffers open die stuk voor stuk bleken uit te puilen van communistische boeken, pamfletten en grammofoonplatenalbums, alles in het Spaans.

Een belangrijk streven van de „Wereldjeugdconferentie”, zo vernam ik later, was de verspreiding van de marxistisch-leninistische idealen onder de opkomende generatie Latijns-amerikanen.

Russische „wurgpunten”

Wat zou er gebeuren als de nationalistische revolutie in Panama uit de hand loopt en de „revolutionaire republiek” afglijdt naar een rechtstreeks communistisch bestuur zoals in Cuba en dan het voorwerp wordt van een veel directere inmenging door de Russen?

De meeste mensen in de westerse wereld realiseren zich niet dat het sedert lange tijd het streefdoel is van het Kremlin, de strategische

zeeëngten waardoor de wereldhandel zich begeeft aan Engeland en de Verenigde Staten te ontwringen, of ze in te pikken als genoemde landen verstek laten gaan.

De toegenomen sterkte van de sovjetvloot in de Indische Oceaan is het rechtstreekse antwoord op het feit dat Engeland de verbindinglijn van het voormalige Britse Rijk van Gibraltar door de Middellandse Zee, langs Suez, door de Rode Zee, voorbij Aden en zo verder naar Singapore, heeft prijsgegeven. Schepen met de sikkelen-hamer in top vullen thans dit vacuüm.

Ook in Latijns-Amerika voorzien de Sovjets zich van steeds nieuwe toegangswegen. Een Amerikaanse militaire attaché, met standplaats in een der voornaamste Latijns-Amerikaanse landen, drukte het aldus uit: „Er is niet veel fantasie voor nodig om te zien hoe de zaken zich ontwikkelen. De Russen beschikken in Cuba nu over onderzeeboten die zich overal in de Caribische Zee en rond de kanaalmonding ophouden. De haven van Cienfuegos op Cuba zou gemakkelijk een onderzeeboothaven kunnen worden — als dat niet reeds het geval is. En kijk dan eens naar de Straat Magellaan, de enige overblijvende weg om Zuid-Amerika als het Panamakanaal zou worden gesloten. De Russen helpen de marxistische regering van Chili met het bouwen van een haven in Zuid-Chili, die binnen 24 uur in een vlootbasis zou kunnen worden veranderd...”

Er is een bijzonder interessant aspect aan de buitenlandse politiek van de Sovjets. Hun plannenmakers spreken niet over deze nauwe doorgangen voor de handel als „zeepoorten” of „zeewegen” die de hele wereld in staat stellen handel te drijven. In sovjetterminologie zijn dergelijke passages „wurgpunten” die aan de westerse machten dienen te worden ontworsteld en waarvan het ononderbroken gebruik hun dient te worden ontzegd.

Een dieper liggende reden?

De tijd dringt en zij werkt in het nadeel van het exclusieve beheer door de VS van haar waardevolste territo-

riale bezit. In een wanhopige poging het kanaal te redden, doen de verdedigers van het Panamakanaal een beroep op het Congres om de kanaalzone als 51e staat tot de Unie toe te laten. De aanhangers van deze beweging realiseren zich dat het hun niet gemakkelijk zal vallen een hierop gerichte wetgeving erdoor te krijgen. Hun tegenstanders zijn van mening dat het aannemen van een dergelijke wet buitengewoon provocerend zou werken op de Latijns-Amerikanen in het algemeen — nog afgezien van de belediging aan het adres van Panama. Blijft de meest fundamentele van alle vragen: zou er een diepere reden zijn

waarom de Verenigde Staten op het punt staan een van hun voornaamste, door hun geboorterecht verkregen bezittingen te verliezen?

Is er een reden waarom de andere Angelsaksische macht, Engeland, reeds Suez, Aden en een hele serie andere strategische zeepoorten rondom de wereld heeft verloren? Met het gevolg dat de Britse ster zó is gedaald dat het land een onderkomen heeft moeten zoeken in de EEG?

Zou het mogelijk zijn dat de Verenigde Staten — verzwakt door toenemend inwendig verval en morele corruptie — onbewust hun rechten op en hun beheer over het Panama-

kanaal laten varen? Rechten die zij verwierven door een aaneenschakeling van historische wonderen?

Ons gratis boek *The United States and the British Commonwealth in Prophecy* zet uiteen hoe en waarom de Engels sprekende machten in het bezit kwamen van de alles beheersende land- en zeegebieden van de wereldbol. Het gaat ook in op de vraag wat er waarschijnlijk van nu af aan met de gehele Engels sprekende wereld gaat gebeuren — tenzij er enkele tamelijk spectaculaire wijzigingen worden aangebracht in de levensloop van naties en van mensen afzonderlijk. □

Verhouding Panama-VS

COMPROMISSEN ZIJN KOSTBAAR

VRIJWEL sinds die dag in december 1903 dat de piepjonge republiek Panama het verdrag ratificeerde dat het eeuwigdurend recht op het gebruiken, bezetten en besturen van de kanaalzone aan de Verenigde Staten afstond, is dat recht betwist geworden.

De voorwaarden van het Hay — Bunau-Varilla-verdrag waren ongetwijfeld uiterst gunstig voor de Verenigde Staten. Voor een bedrag ineens van \$10 000 000 en een jaarlijks bedrag van \$250 000 (sindsdien verhoogd tot \$430 000 en \$1 930 000) droeg Panama „het eeuwigdurend recht op het gebruik, de bezetting en het bestuur” aan de Verenigde Staten over en machtigde het deze „alle rechten, macht en gezag in deze zone uit te oefenen... die de Verenigde Staten zouden bezitten en uitoefenen als ware zij de soeverein over dit gebied... met volledige uitsluiting van de uitoefening van dergelijke soevereine rechten, macht of gezag door de Republiek Panama”.

Ter uitvoering van het verdrag gingen de Verenigde Staten ertoe over alle grond en andere onroerende goederen van de respectieve eigenaren

te kopen. De door de VS in de zone uitgeoefende rechten zijn derhalve ontleend zowel aan een concessie van de regering van Panama als aan de overname van het grondbezit van individuele eigenaars.

Panama profiteerde in hoge mate van de overeenkomst. De nog maar kort tevoren op Colombia veroverde onafhankelijkheid werd door de Verenigde Staten gegarandeerd. De \$10 000 000 kwamen in de berooide Panamese schatkist terecht en niet in die van Colombia. En wat voor de toekomst van Panama nog het allerbelangrijkst was: het kanaal, de exploitatie en het onderhoud ervan zouden straks de voornaamste bron van inkomsten van de kleine republiek worden en de arbeidskrachten van dit land ruime werkgelegenheid bieden.

De VS worden de „zondebok”

Maar in de loop der jaren werden Panamese politici er bijzonder gewiekst in alle binnenlandse moeilijkheden toe te schrijven aan de aanwezigheid van Amerikanen op de landengte. De gehate zone — een welvaarend „klein Amerika” — werd het

brandpunt van Panamese verbittering. Het feit dat veel mensen woonachtig in de zone zich maar zelden buiten hun geriefelijke enclave vertoonden en sommigen van hen niet de moeite namen Spaans te leren, verbeterde de verhoudingen niet.

Ambtenaren in Washington hebben voortdurend water in de wijn gedaan in hun tegemoetkoming aan de Panamese verlangens naar herziening of vervanging van het verdrag uit 1903. Als gevolg van jaren van compromissen zijn de Verenigde Staten — zonder dat de meeste Amerikanen zich dat realiseren — al heel ver gegaan op de weg die leidt naar totale afstand van het kostbaarste gebied dat ze zich ooit hebben verworven. (Bedenk wel dat de Verenigde Staten bijna \$6 500 000 000 hebben uitgegeven voor de aankoop van de kanaalconcessie en de bouw, het onderhoud en de verdediging van het kanaal. Ongeveer \$5 miljard daarvan zijn er nog altijd niet uitgekomen!)

Betrekkelijk geringe modificaties van het verdrag uit 1903 kwamen tot stand krachtens latere overeenkomsten in 1936 en 1955 in het kader van een „goede nabuur”-politiek. Of-

schoon de Amerikaanse soevereiniteit over de zone in wezen niet werd aangetast, werd het duidelijk dat de VS hun gezag beetje bij beetje begonnen te verliezen. In ruil voor Amerikaanse concessies beloofde Panama plechtig „de vriendschapsbanden en de samenwerking met de Verenigde Staten te verstevigen”.

Die zogenaamde vriendschap duurde niet lang. Met een directe actie — „Operatie soevereiniteit” — drongen studenten van de Universiteit van Panama in mei 1958 de kanaalzone binnen en plantten er op diverse plaatsen 72 Panamese vlaggen. Amerikaanse gezagsdragers negeerden deze incidenten als „jeugdige streken” en gingen niet tot arrestaties over. Vrijwel automatisch volgden de twee jaren daarop relletjes en demonstraties.

Het keerpunt in de Amerikaans-Panamese betrekkingen kwam in 1960. Washington gaf instructies dat op bepaalde plaatsen de Panamese vlag naast de Amerikaanse moest worden gehesen. Dit geschiedde volgens de officiële toelichting als een „visueel bewijs” van Panama's „titulaire soevereiniteit” in de kanaalzone. Maar in werkelijkheid geschiedde het om de openbare mening in Panama, die zich steeds meer tegen de VS keerde, gunstig te beïnvloeden.

Amerikaanse rechtsgeleerden legden uit dat „titulaire” soevereiniteit inhield dat het kanaal weer aan Panama zou komen indien de Amerikanen ooit mochten besluiten het gebied te verlaten. Maar voor Panamese nationalistes betekende deze formulering, evenals het hijsen van hun vlag in de kanaalzone naast de Amerikaanse, niets minder dan de eerste officiële erkenning door Amerika van de volledige Panamese soevereiniteit over de kanaalzone.

Daarmee was Panama in het offensief gekomen.

Conflict rond de vlaggen

De kwestie van de „twee vlaggen” leidde op 9 januari 1964 tot ernstige incidenten. Amerikaanse leerlingen van de Balboa High School hesen, ondanks een verbod van de regering, de Amerikaanse vlag aan de enige vlaggemast vóór de school. Eerder was die vlag gestreken omdat het schoolterrein *niet* een der officieel

aangewezen plaatsen was waar de vlaggen naast elkaar moesten wapperen.

Ter vergelding trok een groep Panamese studenten uit Panama City de zone binnen en trachtten hún vlag ervoor in de plaats te hijsen. Bij het toen volgende handgemeen werd de Panamese vlag beschadigd. De Panamese studenten vluchtten daarop de zone uit, een spoor van vernielingen achter zich latend.

Grote menigten stroomden daarop langs de grenzen van de zone samen en het kwam daarbij tot ernstige relletjes. In Panama City werden Amerikaanse winkels in brand gestoken. De *Guardia Nacional* van Panama deed geen poging de orde te handhaven, maar kreeg zelfs het consigne in hun kazernes te blijven.

Toen op 12 januari de orde was hersteld, bleken er vier Amerikaanse soldaten en 22 Panamezen te zijn gedood. Tijdens de relletjes werd de Amerikaanse soldaten (die zich niet buiten de zone mochten begeven) pas toegestaan het vuur te openen nadat een aantal hunner was gewond of gedood.

Panama beschuldigde de Verenigde Staten van „agressie” en verbrak op 10 januari de diplomatieke betrekkingen. Maar drie maanden later kwamen de twee naties overeen deze betrekkingen te herstellen en speciale ambassadeurs uit te wisselen die moesten proberen „de oorzaken van het conflict uit de weg te ruimen”.

Geheime verdragen lekken uit

Wat zich de daarop volgende drie jaar afspeelde, wordt door meer behoudende politieke figuren in de VS beschreven als „toegeven ter wille van de lieve vrede” en „bukken voor de eisen van het gepeupel”.

Van 1964 tot 1967 hebben Amerikaanse en Panamese gedelegeerden in het geheim onderhandeld over drie nieuwe verdragen, die het Hay — Bunau-Varilla-verdrag moesten vervangen. De stilte werd slechts kort verbroken toen een Amerikaanse journalist de voorlopige tekst van de verdragen in handen kreeg... die hij in Panama City op straat had kunnen kopen! (In Washington was de inhoud van die verdragen nog altijd strikt geheim.) Toen de bijzonderheden van de verdragen bekend werden, ont-

stond er grote opschudding in het Congres.

Kort samengevat voorzagen deze ontwerp-verdragen ten eerste in de overdracht aan Panama van de soevereiniteit over de kanaalzone en het opnemen van dat land als partner van Amerika in het beheer van het kanaal; ten tweede zou Amerika sámen met Panama de zone verdedigen; en ten derde kregen de VS toestemming een nieuw kanaal door Panama te graven. Krachtens de ontwerp-verdragen zou Panama uiteindelijk niet alleen *zonder vergoeding* het kanaal in eigendom krijgen, maar óók elk nieuw kanaal dat de Verenigde Staten ooit ter vervanging van het oude mochten aanleggen.

Congresleden die de nieuwe verdragen kritisch bestudeerd hadden, bekeerden daarop dat de Amerikaanse onderhandelaars aan handen en voeten gebonden waren door een politiek die neerkwam op „overgave op voorhand” en dat de verdragen later alleen maar zouden leiden tot „nóg meer afpersing en tot Amerika's volledig prijsgeven van de hele kanaalonderneming”.

Voorstanders van de nieuwe verdragen zeiden evenwel dat het voor de VS meer dan tijd was „tegenover te komen aan bepaalde, redelijke verlangens van Panamese zijde” ten einde op die manier bij te dragen tot „hechtere betrekkingen tussen Panama en de Verenigde Staten”.

Ze probeerden aan te tonen dat een compromis aanvaardbaar was waarbij de Amerikaanse soevereiniteit over de zone best met Panama kon worden „gedeeld”, zonder dat het de VS daardoor onmogelijk werd gemaakt het kanaal te exploiteren of te verdedigen. Het ministerie van Buitenlandse Zaken achtte „aanpassingen” nodig opdat de Verenigde Staten zich „voor het wereldforum konden rechtvaardigen”.

Deels ten gevolge van het in het Congres gerezen verzet werden de nieuwe kanaalverdragen door geen van beide landen getekend noch geratificeerd. De Panamese volksvertegenwoordiging wees ze n.l. óók van de hand, zij het om precies de tegenovergestelde redenen. Zij was van mening dat de verdragen ver achterbleven bij de eisen die er in het land werden gesteld.

Amerikaanse slapheid de schuld

Wellicht de felste afwijzing van het werk van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie kwam uit de mond van Harold Lord Varney, voorzitter van de Commissie van Pan-Amerikaans beleid en hoofdredacteur van *Pan American Headlines*. Zijn opmerkingen vindt men in de Handelingen van het Congres van 18 september 1967:

„De ontstellende waarheid is dat er volstrekt geen noodzaak bestaat voor de verachtelijke en ongeëvenaarde overgave onzerzijds op de Landengte van Panama. Geen buitenlandse macht dwingt ons de rechten prijs te geven die het Hay — Bunau-Varilla-verdrag van 1903 ons voor eeuwig garandeerde...

„Door de een of andere occulte redenering [menen adviseurs van de president] dat de wereld ons zal bewonderen wanneer we het door ons aangelegde kanaal prijsgeven, evenals de kanaalzone, over welk gebied wij krachtens de beginselen van internationaal recht bevoegd zijn de soevereiniteit uit te oefenen.

„Geen andere veronderstelling zou belachelijker kunnen zijn dan deze. Er is voor de Verenigde Staten geen zekerder manier zich de minachting van heel de wereld op de hals te halen... en dan in het bijzonder die van Latijns-Amerika...

„Op nagenoeg elk kritiek moment hebben de Panamezen steeds belangrijker successen geboekt, niet omdat ze sterker waren of het recht aan hun zijde hadden, maar louter als gevolg van de slapheid en de toegeeflijkheid van de laatste drie regeringen in Washington. Wanneer de VS slechts één keer met kracht en overtuiging op hun rechten, ontleend aan het verdrag van 1903 hadden gestáán, dan zouden de Panamezen hebben ingebonden en zich redelijk hebben getoond. Nu echter heeft Panama alles cadeau gekregen... in feite alleen door zich te misdragen.”

Zo is de situatie in 1973. Het nietige Panama is andermaal een politiek offensief begonnen. En ditmaal proberen de leiders ervan de steun van de wereld te winnen voor de „revolutie der soevereiniteit” van hun natie. □

Vreemder dan fictie

Het kanaal dat Amerika niet wilde aanleggen

GEEN ENKELE roman is vermoedelijk zo boeiend als de 400 jaar oude geschiedenis van menselijke dromen, plannen, mislukking en uiteindelijk succes, verbonden aan de aanleg van een kanaal dwars door de Landengte van Panama.

Was hier wellicht een Onzichtbare Hand der geschiedenis in het spel, die overwinning en nationale roem aan de Verenigde Staten toewees ten tijde van hun opkomst als de grootste zelfstandige mogendheid ter wereld?

Karel V was de eerste monarch die de betekenis inzag van een kanaal dat de Atlantische met de Stille Oceaan verbond. Reeds in 1523 gaf hij de stoot tot de eerste onderzoeken en in 1534 droeg hij de gouverneur van Panama officieel op het traject langs de rivieren Chagres en Grande in kaart te laten brengen, ruwweg het tracé van het huidige Panamakanaal.

Vanaf dat jaar tot 1 februari 1881, toen een Franse maatschappij de aanleg ter hand nam, hebben de voornaamste zeevarende mogendheden hun volle aandacht aan het project gegeven, op de uitvoering waarvan zowel aardrijkskundigen als scheepvaartkringen zo krachtig hadden aangedrongen.

Amerika's belangstelling voor de landengte werd al gewekt toen het nog een zeer jonge staat was. Die belangstelling werd nog aanmerkelijk gestimuleerd toen in 1853 de door de VS gefinancierde Panama-spoorweg werd geopend. De aanleg van deze spoorweg werd op zijn beurt gestimuleerd doordat in 1849 goud in Californië werd ontdekt en door de

noodzaak zo snel mogelijk van de ene kust naar de andere te kunnen reizen.

De Fransen maken een begin

De eerste reële poging een kanaal te graven, begon in januari 1881. Op die datum werd te Parijs een zeer ambitieus project officieel ten doop gehouden door Ferdinand-Marie de Lesseps, president van de door particulieren gefinancierde *Compagnie Universelle de Canal Interocéanique de Panama*. In Frankrijk was de Lesseps een nationale figuur en genoot daar en elders in de westerse wereld een enorme populariteit. Hij had immers de aanleg mogelijk gemaakt van het in 1869 geopende Suezkanaal.

Tijdens zijn bezoek aan Panama in 1880 had de Lesseps reeds verklaard dat het Panamakanaal „gemakkelijker te graven, gemakkelijker te financieren en gemakkelijker te onderhouden zou zijn dan het Suezkanaal”. Om de een of andere reden ging hij ervan uit dat het doorgraven van de continentale waterscheiding van Panama en een van ziekten vergeven wildernis ten einde een kanaal op zeeniveau aan te leggen tussen de Atlantische en de Stille Oceaan, niet moeilijker zou zijn dan het graven van zo'n kanaal door het woestijngebied van Suez.

Ondanks het uitstekende werk van de Franse ingenieurs, waren povere arbeidsplanning in de beginfase, wankele financiering en fel om zich heen grijpende tropische ziekten er de oorzaak van dat de ontzaglijke on-

derneming na acht jaar zwoegen in een fiasco eindigde.

In 1894 werd een nieuwe maatschappij gesticht, de *Compagnie Nouvelle du Canal de Panama*, maar deze verrichtte slechts zoveel werk als nodig was om de door haar verworven concessie in handen te houden met de bedoeling deze aan eventuele andere gegadigden te verkopen.

Nog steeds voorkeur aan Nicaragua

Tijdens al deze Franse activiteiten bleven de Amerikanen met een mengeling van wantrouwen en openlijke animositeit toekijken. Alleen omdat het Franse project door particulieren en niet door een regering werd gefinancierd, paste Washington de Monroe-leer niet toe. Daar kwam nog bij dat de Amerikaanse belangstelling voornamelijk uitging naar een kanaal dwars door Nicaragua in plaats van Panama.

Colombia stribbelt tegen

Na uitvoerige debatten in het Amerikaanse Congres met de voorstanders van een kanaal door Nicaragua, beval de U.S. Isthmian Canal Company in 1902 de regering aan, alle rechten en bezittingen van de *Compagnie Nouvelle* voor \$40 000 000 over te nemen. Vervolgens begonnen de onderhandelingen met Colombia (waartoe de Landengte van Panama destijds behoorde) over de kanaalconcessie en de exploitatie van het kanaal.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken John Hay en zijn Colombiaanse tegenspeler Tomás Herrán, zwoegen vele uren op een nieuwe overeenkomst, die begin 1903 gereed kwam.

Krachtens dit verdrag werd de Verenigde Staten „het gebruik en het beheer” verleend (niet de soevereine rechten, die Panama later zou verlenen) in een strook land van zes mijl (geen tien mijl) breedte voor een periode van 100 jaar, met optie voor de VS het verdrag te verlengen (dus niet „voor eeuwig”). Met nadruk bepaalde het verdrag dat de soevereiniteit over de zone in Colombiaanse handen zou blijven.

Ofschoon er bezwaren bestonden — vooral t.a.v. de soevereiniteitsclausule, ratificeerde de Amerikaanse senaat het verdrag. Maar de Colombiaanse senaat stribbelde tegen, voor-

namelijk vanwege de vergoeding. Colombia eiste \$25 000 000 ineens plus \$600 000 per jaar als compensatie wegens derving van inkomsten uit de spoorwegconcessie, invoerrechten en belastingen. Het Amerikaanse aanbod was \$10 000 000 ineens plus \$250 000 als jaarlijkse compensatie voor de spoorweg alleen.*

Dagen en maanden verstreken zonder dat de Colombiaanse senaat ook maar iets deed. Vooraanstaande burgers in Panama werden wanhopig van het gedrag van hun regering in het verre Bogotá. Ze waren bang dat al hun illusies en toekomstige fortuinen weldra in rook zouden opgaan. Ze waren zich er zeer wel van bewust dat de z.g. *Spooner Act* van 1902 de Amerikaanse president nadrukkelijk bevoegdheid gaf het kanaal door Nicaragua te laten aanleggen indien de VS niet met Colombia tot overeenstemming konden komen over Panama.

De Panamezen besloten zich los te maken van Colombia.

„Rijpe vrucht” Panama valt Amerika in de schoot

Deze stormachtige periode uit de geschiedenis van de landengte leidde tot heftige discussies en controversen. De Panamese revolutie werd een groot succes — dank zij de interventie van de VS. President Theodore Roosevelt belette, volkomen in overeenstemming met het verdrag van 1846 dat Amerika recht van doortocht op de landengte garandeerde, de Colombiaanse troepen per trein van Colon in het noorden naar Panama City in het zuiden op te rukken om de opstand daar neer te slaan.

Het is evenwel zo dat de Amerikaanse regering de Panamese opstand niet heeft georganiseerd en in het begin ook niet heeft aangemoedigd — ook al wist men in hoge regeringskringen te Washington reeds lang dat er iets stond te gebeuren.

Maar het is buiten kijf dat Theo-

* Een uiterst belangrijke factor was dat de \$250 000 als jaarlijkse compensatie later door Panama werd geaccepteerd. Dit bedrag werd in 1934, toen de VS de goud-dollar devalueerden, tot \$430 000 opgevoerd. In 1955 voegde het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken daar uit eigen beweging \$1,5 miljoen uit eigen middelen aan toe „ter wille van de goede relaties” (waar nooit iets van zou blijken), zodat de VS toen jaarlijks \$1 930 000 betaalden. Noch de oorspronkelijke \$250 000, noch de later verhoogde jaarlijkse uitkeringen kunnen worden uitgelegd als „huur” of „pacht”, om de eenvoudige reden dat de Amerikaanse regering alle grond en onroerende goederen in de zone in eigendom heeft.

dore Roosevelt volledig en energiek profijt trok uit een situatie die door anderen was geschapen zonder dat hij er zelf invloed op had uitgeoefend. In zijn biografie schreef Roosevelt: „Ik stak geen vinger uit om de opstandelingen aan te moedigen. Ik stopte er alleen maar mee, diverse reeds smeu- lende revolutionaire lonten uit te trappen.” Elders gaf hij deze verzekering: „Laat men wel bedenken dat als ik niet precies had gedaan wát ik deed, er thans geen Panamakanaal zou zijn”. Volgens hem hield de Colombiaanse regering de vooruitgang tegen.

De revolutionaire leider van Panama, dr. Manuel Amador Guerrero, zuiverde de Verenigde Staten van elke blaam van medeplichtigheid. Op zijn eerste reis naar de Verenigde Staten ná de revolutie verklaarde hij: „Natuurlijk rekenden we erop dat de Verenigde Staten niet zouden toestaan dat de Colombiaanse troepen ons aanvielen omdat een oorlog het verkeer over de landengte zou hebben geblokkeerd. Maar wij hadden geen afspraken met de regering hier *en evenmin is de bevolking van de Verenigde Staten ook maar enigermate verantwoordelijk voor de revolutie. Dat was helemaal ons eigen werk.*”

Man van het uur

De figuur waar in de hele Panamese episode alles om draaide, was evenwel noch Panamees noch Amerikaan. Het was een Fransman, Philippe Bunau-Varilla, die als jongeman van 26 de laatste hoofdingenieur van de Lesseps was. Bunau-Varilla had „zijn leven aan het Panamakanaal gewijd” en placht er in een bijna godsdienstige vervoering over te spreken.

Zijn trots kreeg een geduchte knauw toen de Franse onderneming faalde. Koortsachtig ging hij aan de slag om de *gloire* van Frankrijk van blaam te zuiveren en de reputatie van de in discrediet geraakte de Lesseps te redden. Hij ging ervan uit dat indien het Panamakanaal werd prijsgegeven ten gunste van een route door Nicaragua, de wereld ten eeuwigen dage zou geloven dat Frankrijk het bij 't verkeerde eind had gehad.

Bunau-Varilla's pogingen het Franse volk tot hervatting van de arbeid aan het kanaal te bewegen,

DE CULEBRA-DOORSNIJDING op de Landengte van Panama in 1913. Bergafschuivingen vormden een voortdurend probleem gedurende de hele constructie van het Panamakanaal. Meer dan 153 miljoen m³ aarde werden er uitgegraven.

Panama Canal Company

haalden niets uit. Daarom probeerde hij de Amerikanen ervoor te interesseren.

Bunau-Varilla was n.l. spoedig tot de conclusie gekomen dat er maar één land was dat zijn droomkanaal tot werkelijkheid kon maken. Het Franse falen had aangetoond dat het werk te groot was voor particulieren; zo iets kon alleen maar van regeringswege uitgevoerd worden. Maar de regering van Colombia was zwak en stond voor een bankroet, terwijl geen enkele Europese regering tegen de Monroe-leer durfde ingaan. Resterde dus alleen de regering der Verenigde Staten.

Betaalde revolutie uit eigen zak

Onvermoedbaar werkte Bunau-Varilla achter de schermen. In Amerika sloot hij vriendschap met politici en industriëlen, steeds het vonkje van hoop voor een route door Panama levend houdend. Zijn grote kans kwam in de zomer van 1903 toen hij in New York kennis maakte met de leider van een nog in het geheim werkende revolutionaire groep Panamezen, dr. Manuel Amador Guerrero.

De revolutionairen kampten met geldgebrek. Ze hadden \$100 000 nodig

om de achterstallige soldij te betalen van de Colombiaanse troepen die in Panama lagen en die hun hadden toegezegd de revolutie te zullen steunen.

Bunau-Varilla besloot tot zaken te komen en bood aan het hele bedrag uit eigen zak te betalen (geleend in Frankrijk tegen onderpand van aandelen aldaar). In ruil daarvoor beloofden de Panamese opstandelingen hem tot gevolmachtigd minister te benoemen met alle bevoegdheid een kanaal-overeenkomst met Washington te sluiten zodra de revolutie een succes was geworden.

Op de 3e november 1903 veroverde Panama zijn onafhankelijkheid, waarbij maar heel weinig bloed had gevloeid. Gesteund door zijn geloofsbrieven ging Bunau-Varilla snel aan het werk. Hij nam het enige maanden oude Hay-Herrán-verdrag als voorbeeld en voegde daar vele voor de VS gunstige voorwaarden aan toe ten einde de Amerikaanse senaat gunstig te stemmen en in het bijzonder de bezwaren van de voorstanders van een kanaal door Nicaragua te ontzenuwen.

De minister van Buitenlandse Zaken, John Hay, kon de royale voor-

waarden van het nieuwe verdrag nauwelijks geloven. Eén senator, die het Nicaragua-project had gesteund, zei van het verdrag dat het „liberaler is wat de concessies ervan betreft en ons méér biedt dan een van ons in deze Senaat ooit had kunnen dromen”. Hij voegde daar nog aan toe: „Nog nooit hebben we een concessie van zo'n uitzonderlijke aard gehad als deze. 't Lijkt wel of we haar zelf hebben opgesteld.” (Vele aanvullingen van Bunau-Varilla waren oorspronkelijk door senator John T. Morgan ingediende amendementen op het Hay-Herrán-verdrag.)

Op 25 februari 1904 wisselden Bunau-Varilla en Hay door hun respectieve regeringen geratificeerde copieën van het verdrag uit. De dag daarop beëindigde Bunau-Varilla zijn korte ambtsperiode; zijn levenswerk was voltooid. Later schreef hij: „Ik had mijn taak volbracht, de taak die ik mezelf had gesteld. Ik had de arbeid van het Frans genie gewaarborgd; ik had de eer hooggehouden; ik had Frankrijk gediend.”**

** *Panama*, door Bunau-Varilla, blz. 428. Andere werken betreffende de geschiedenis van het Panamakanaal zijn *Cadiz tot Cathay*, door M.P. du Val en, voor de politieke achtergrond, *The Fight for the Panama Route*, door D.C. Miner.

Dat was dus de tweede maal dat Frankrijk een hoofdrol vervulde bij een belangrijke aankoop van grondgebied door Amerika. Bijna op de kop af honderd jaar eerder had Napoleon het enorme Louisiana Territory aan de Verenigde Staten verkocht. Dat was de grootste Amerikaanse aankoop uit de geschiedenis — en ook de goedkoopste als men de uitgestrektheid van het gebied in aanmerking neemt. En nu, een eeuw later, volgde de kanaalzone: de kleinste en ook kostbaarste van alle Amerikaanse strategische aanwinsten.

President Roosevelt beschouwde het verkrijgen van de kanaalzone in de vorm van een Panamese concessie als het belangrijkste feit van zijn ambtsperiode en hij stelde deze op één lijn met de „Louisiana-purchase”.

Was het louter „stom geluk” dat de Verenigde Staten — voor een groot deel tegen hun zin — een der strategisch belangrijkste en meest begeerde gebieden van de aarde in handen kregen? Of bestaat er een God, die op deze aarde een plan uitvoert?

Van deze God staat geschreven: „Hij heeft uit één enkele [bloede] het gehele menselijke geslacht gemaakt om op de ganse oppervlakte der aarde te wonen en Hij heeft de hun toegemeten tijden en de grenzen van hun woonplaatsen bepaald” (Handelingen 17:26, *N. Vert.*).

Nóg een wonder

De prestaties van de duizenden arbeiders die van 1881 tot 1914 in de Panamese zon zwoegden; de medische en sanitaire successen in deze koortshele sinds 1905 geboekt — heel dit deel van de aanleg van het kanaal vindt men in een groot aantal boeken over dit project vastgelegd.

Maar wat het publiek niet zo goed weet, is dat het succes van heel dit project draaide om een uiterst belangrijke beslissing die in 1906 werd genomen.

Bij hun mislukte pogingen hadden de Fransen twee methoden van kanaalbouw geprobeerd. Ze begonnen met de aanleg van een kanaal op zeeniveau, maar waren, lang voordat de onderneming moest worden opgegeven, heel verstandig op een systeem van sluizen met gebruikmaking van een hogergelegen kunstmatig meer in het binnenland overgeschakeld.

Maar de Amerikanen begonnen het touwtrekken over een kanaal op zeeniveau dan wel een kanaal met gebruikmaking van sluizen en een meer van voren af aan. Daaraan kwam pas een einde toen Roosevelt minister van Oorlog, William Taft, zijn steun gaf aan het minderheidsrapport van zes ingenieurs (uit een hoge commissie van 15 ingenieurs van internationale faam). Bedoelde zes waarschuwden dat het systeem van sluizen en een meer de enige veilige en ook best uitvoerbare methode was om het kanaal tussen de beide oceanen aan te leggen en de onberekenbare overstromingen van de Chagres te beteugelen. De meerderheid, de negen andere ingenieurs, was voorstander van een kanaal op zeeniveau.

De ontzaglijke aardverschuivingen die men bij het doorgraven van de continentale waterscheiding te werken kreeg, maakten het een ieder duidelijk dat het systeem van sluizen en een meer, waarbij een hoogtevverschil van 26 meter moest worden overwonnen, al moeilijk genoeg was om aan te leggen. Hoogstwaarschijnlijk zou een poging het kanaal op zeeniveau te graven in die dagen onmogelijk zijn gebleken, gezien de destijds beschikbare techniek en hulpmiddelen.

„Wanneer de bevolking van Amerika de opening van het kanaal gaat vieren,” schreef een waarnemer ter plaatse in 1914, „dan mag ze wel een danklied aanheffen voor het gunstig lot dat haar — ja, tegen haar eigen wil — een sluizenkanaal door Panama deed graven. *Had men de methode aanvaard die de meerderheid wenste dat de VS zouden volgen, dan zou dat hebben geleid tot een der rampzaligste ondernemingen uit de geschiedenis.*” (Zo schreef Joseph Shonberger in zijn artikel *Battling with the Panama Slides*, in het *National Geographic Magazine* van februari 1914.)

Ook wordt men getroffen door het feit dat — zo geheel anders dan bij de Franse onderneming — vrijwel alles gunstig verliep, tien moeilijke jaren lang! Het moet duidelijk zijn dat niet alleen Amerikaanse vindingrijkheid het welslagen van de taak mogelijk maakte. Het Amerikaanse volk had een danklied behoren aan te heffen, niet voor „stom geluk” maar

voor zijn God in de hemel aan wie het dat fantastisch nationaal succes dankte. Doch slechts enkelen schenen te begrijpen wat hier in werkelijkheid was gebeurd, namelijk dat de Almachtige hun andermaal een aanzienlijk stuk van hun erfdeel had geschonken!

Toeval of opzet?

Heel deze Panamese ervaring was volstrekt geen toeval. Er is een reden waarom de Verenigde Staten en Groot-Brittannië eind 19e en begin 20e eeuw zulke indrukwekkende machtsposities bereikten. Er is een reden waarom beide Engels sprekende mogendheden — dikwijls dwars tegen eigen politieke plannen en doeleinden in — over heel de wereld gebieden van strategische betekenis in handen kregen: Gibraltar, Suez, Aden, Singapore, Panama. Dikwijls is er gezegd dat de Britten zich een imperium verwierven „in een vlag van verstrooidheid”.

Het blad *London Spectator* beseftte de wonderlijke *Manifest destiny* („klaarblijkelijke lotsbestemming”), die zowel het Britse als het Amerikaanse volk ten deel viel, toen het op 10 december 1898 de Verenigde Staten aanspoorde de in Panama gelegen kans aan te grijpen:

„Wanneer de ene helft van het angelsaksische ras de waterweg tussen de Middellandse Zee en de Indische Oceaan in handen heeft, wat zou dan passender kunnen zijn dan dat de andere helft die tussen de Atlantische en de Stille Oceaan bezit? ... Het is niet onze taak dat zeer gunstig ogenblik te vertragen, maar veeleer het te bespoedigen.”

Momenteel is het voor ons echter het belangrijkste te beseffen waarom vele van deze „zeepoorten” en andere strategische gebieden Groot-Brittannië en de Verenigde Staten uit handen zijn geglipt — en nog altijd glippen. Ook dáárvoor bestaat een reden!

Vraag om ons gratis Engelstalige boek *The United States and The British Commonwealth in Prophecy*. Dit boek verschaft u het breed historisch en profetisch inzicht dat u nodig heeft om de belangrijke nieuwsfeiten in het constant in beweging zijnde wereldgebeuren te kunnen begrijpen. □

Wat gebeurt er NA DE DOOD?

Is er een hiernamaals? Of is de dood het einde van alles?

door William R. Whitehart

IK WAS JUUST uit een klein vliegtuig gestapt toen ik twee van mijn vrienden het parkeerterrein van het vliegveld zag oprijden. Ik had ze beiden geruime tijd niet meer gezien, dus liep ik vlug op hen toe.

„Hallo”, zei een van hen terwijl hij uit de auto kwam. „Ik hoor dat je een week of wat geleden bij een vliegtuigongeluk betrokken was. Wat is er eigenlijk gebeurd?”

„Ja, dat is vandaag precies twee weken geleden”, zei ik. „De heer Midkiff en ik waren net met zijn vliegtuig opgestegen toen de motor plotseling uitviel. We hadden geen andere keus dan een noodlanding te maken op een terrein aan het eind van de startbaan.”

„Nou”, antwoordde hij, „jullie hebben tenminste geen van beiden ernstige verwondingen opgelopen. A propos, herinner je je nog het toestel waarin ik vorig jaar mijn eerste vlieglessen kreeg? We zouden het prettig vinden als je in dat vliegtuig een van ons zijn vliegbekwaamheid kon verifiëren, zodat we vandaag een eindje konden vliegen. Wat denk je daarvan?”

„Nou, eh...” Ik dacht na. Dat toestel stond al maanden aan de grond. Er kon van alles aan mankeren. Het moest grondig worden nagezien.

Tenslotte zei ik: „Ik vind dat jullie, of wie dan ook, niet in dat toestel moeten vliegen vóór een mecanicien het grondig heeft nagezien. Het is niet

veilig er zo in te vliegen.” Maar ze besloten toch hun gang te gaan.

De volgende dag werd ik thuis opgebeld. Mijn twee vrienden waren in dat vliegtuig opgestegen — en waren neergestort! Een van hen was dood. De andere verkeerde in een ernstige toestand. Ik was diep getroffen.

De dood is een alledaags verschijnsel

Er bestaat grote kans dat uzelf een soortgelijke ervaring heeft gehad. U heeft mensen gekend die gestorven zijn. Misschien bent u zelf eens op het randje van de dood geweest. De dood is inderdaad een alledaags verschijnsel. Hij is overal om ons heen — in krantekoppen, op de radio en televisie.

Dagelijks sterven er overal in deze door rampen en oorlogen geteisterde wereld tienduizenden mensen. Ieder jaar sterven ongeveer 50 tot 60 miljoen mensen aan ziekten en kwalen, door ongelukken, van ouderdom — noem maar op.

De geschiedenis is in zekere zin niets anders dan het „in memoriam” der mensheid. Behalve misschien degenen die in het laatste hoofdstuk worden beschreven, zijn alle mensen waarover u in geschiedenisboeken heeft gelezen nu dood.

De dood is geen plezierig onderwerp om aan de eettafel of met vrienden op weg naar het werk over te praten. Maar het is een vraagstuk dat blijft

hangen en ergens diep in het menselijk bewustzijn knaagt.

Wij hebben allemaal goede vrienden, familieleden, een broer of zuster verloren. Wat is er bij hun dood met hen gebeurd? Zult u hen ooit weerzien? En wat belangrijker is: heeft u er ooit ernstig over nagedacht wat er met u zal gebeuren als u sterft?

Wordt het niet tijd dat u ophield met vragen? Wordt het niet tijd dat u naging wat de dood is? Het antwoord is er. Het doel van dit artikel is u te helpen dit te vinden.

Een raadsel sinds de dageraad der geschiedenis

Gedurende heel de geschiedenis is er druk gespeculeerd over het hiernamaals. In de oudste culturen geloofde men dat het leven na de dood bestond uit een reeks beloningen en straffen voor het gedrag hier op aarde. De volgelingen van een oude Perzische godsdienst waren het denkbeeld van een geestelijke brug toegedaan waar men bij zijn dood overheen moest — breed voor de rechtschapenen, maar smal voor de slechten, die in de hel zouden vallen.

Uit het oude India kwam het denkbeeld dat zielen in opeenvolgende reïncarnaties omhoog of omlaag „verhuisden”, afhankelijk van hun houding en gedrag in het vroegere leven. In het oude Egypte hield men zich uitermate bezig met de idee van een hereniging van lichaam en ziel na de dood. Om dit te bewerken

stellig werd het lichaam door mummificering zorgvuldig bewaard, terwijl de ziel geacht werd zich in een speciaal vertrek dicht bij het graf op te houden.

Plato beschouwde onsterfelijkheid als een intrinsiek onderdeel van de menselijke natuur. Ook Augustinus beschouwde de menselijke ziel als in wezen eeuwig.

Maar niet iedereen aanvaardde de opvatting dat de mens inherent onsterfelijk is. De Epicuristen en Stoïci geloofden dat er geen hierna-maals bestond. De Sadduceeërs uit Jezus' dagen verwierpen eveneens de door de Farizeeën verkondigde gedachte dat de doden op een tijdstip in de toekomst uit hun graven zouden worden opgewekt.

Nadat echter het traditionele christendom vaste voet in de westerse wereld had gekregen, kreeg het denkbeeld van een opstanding een grotere aanhang.

Velen van de hedendaagse wereldlijke denkers staan in het algemeen sceptisch tegenover een leven na de dood. Maar de zienswijze die thans door het merendeel van de godsdiensten der wereld wordt gehuldigd is dat de mens op de een of andere wijze een onsterfelijke ziel in een stoffelijk lichaam is en dat deze ziel nadat de mens gestorven is zal worden gestraft of beloond.

Onsterfelijkheid door technologie?

Het vooruitzicht voor altijd te blijven leven, heeft de mens door de eeuwen heen beziggehouden. Maar pas in de afgelopen jaren heeft de mens inderdaad geprobeerd, door technologische middelen onsterfelijkheid te verwerven.

Er zijn verenigingen gevormd voor mensen die geloven dat indien hun lichaam bij hun sterven snel bevroren wordt, de wetenschap misschien op een zeker ogenblik in de toekomst — over 50, 100 of 1000 jaar, wie weet? — een geneesmiddel zal ontdekken voor datgene waaraan zij gestorven zijn. Ze zouden dan worden ontdooid en weer tot leven gebracht, waarna hun het middel zou worden toegediend, zodat ze een hernieuwd, fysiek leven zouden krijgen (en het eeuwige

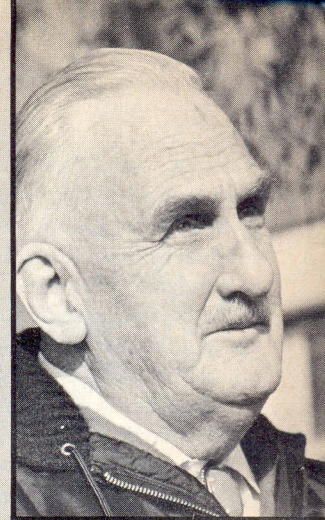
Geloof u in een leven na de dood?

ONZE REPORTERS stelden deze vraag onlangs aan een aantal mensen op straat. De volgende bloemlezing van hun antwoorden is een afspiegeling van wat veel mensen over dit onderwerp denken.

Mike Hendrickson — Plain Truth

N. RULE: „Ik heb er niet zo diep over nagedacht, maar ik geloof niet in reïncarnatie of de hel. Maar ik geloof wel in de hemel.”

G. STOVER: „Ik geloof niet in enig leven na de dood. Ik heb er tenminste geen bewijs van gezien. En ik ben zelfs de zoon van een predikant.”

leven indien het de wetenschap zou lukken het verouderingsproces te beheersen).

Tot dusver hebben slechts weinigen dit denkbeeld van door mensen tot stand gebrachte onsterfelijkheid buitengewoon ernstig opgevat. Maar het bewijst hoe diep het verlangen van de mens is om eeuwig voort te leven.

De ultieme bron van begrip

Aangezien de dood zo'n alledaagse gebeurtenis en zo onvermijdelijk is, zou men denken dat het een verschijnsel is dat wetenschap en filosofie zó grondig begrijpen dat niemand in twijfel kon verkeren omtrent wat de dood nu is.

Maar waar is het grote filosofische of literaire werk dat het bestaan van een leven na dit leven bewijst — en aantoon van welke aard het is? Waar is de wetenschappelijke verhandeling die nauwkeurig uiteenzet wat er met mensen na hun dood gebeurt?

De dood is een onderwerp waarover mensen behoren te worden onderzocht. Toch is het bij uitstek een gebied waarover de meesten van ons weinig of niets schijnen te weten.

Wij zouden wél op de hoogte kunnen zijn. Maar onze maatschappij heeft de enige bron verworpen die ons

op de hoogte zou kunnen brengen. Die bron is het boek waarop het christendom geacht wordt gegrondvest te zijn — de Bijbel.

Heeft u dit meest veronachtzaamde boek wel eens ingezien om erachter te komen wat het werkelijk te zeggen heeft over de dood? Het kon wel zijn dat er iets anders staat dan volgens u het geval is!

Bewustzijn in de dood?

Voor het eerst in de geschiedenis zijn mensen die medisch dood waren verklaard, door ingrijpen van doktoren weer tot leven gebracht. Ze hebben precies verhaald wat „dood-zijn” is. Een Zuidafrikaanse hart-transplantatie-patiënt zei: „Ik was dood, 70 minuten lang absoluut levenloos. Ik heb gene zijde van het graf bezocht en ik kan u verzekeren dat er niets is — absolute leegte, volstrekt niets.”

Volgens Gods Woord zijn de doden niets anders dan dat — dood! Ze hebben geen bewustzijn of gedachtingang.

De schrijver van het oudtestamentische boek Job schreef: „Alzo ligt de mens neder [sterft], en staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun

slaap opgewekt worden” (Job 14:12). Figuurlijk gesproken slapen zij en zullen dit blijven doen zolang de tegenwoordige stand van zaken voortduurt.

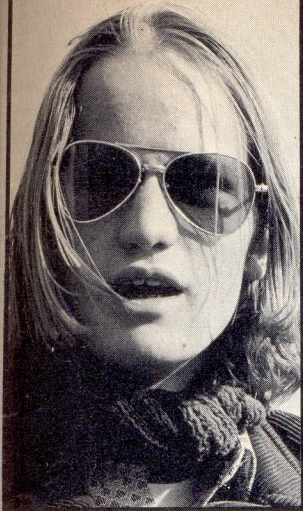
Lees nu Prediker 3:19: „Want het lot der mensenkinderen is gelijk het lot der dieren, ja, eenzelfde lot treft hen: gelijk dezen sterven, zo sterven genen . . . waarbij de mens niets voor heeft boven de dieren . . .” (N. Vert.). Zoals een hond sterft, zo sterft een mens. Zoals een koe of os sterft, zo sterven menselijke wezens. Dat staat in uw Bijbel.

Wanneer een mens sterft, „te dien dage vergaan zijn plannen” (Psalm 146:4, *id.*), en „de doden weten niets” (Prediker 9:5, *id.*).

Dit is misschien niet wat u geleerd of gehoord heeft. Maar dit zijn de duidelijke uitspraken van de Schrift.

Zelfs David, een man naar Gods hart (Handelingen 13:22), „is beide gestorven en begraven, en zijn graf is onder ons tot op deze dag”, zei de apostel Petrus (Handelingen 2:29). David is niet naar de hemel gegaan (Handelingen 2:34). Hij is in zijn graf, zich van niets bewust, evenals iedereen die ooit gestorven is, behalve Jezus Christus.

De Bijbel is duidelijk op dit punt!

J. PASCHALL: „Ik heb om bepaalde dingen gebeden en ze gekregen. Maar ik heb nooit enig bewijs van een leven na de dood gezien.”

M. GREENELSH: „Ik geloof in een leven na de dood. God heeft ons beloofd dat er voor degenen die zich goed gedragen zo'n leven zou zijn.”

D. ZIMMER: „Ik geloof dat je een ziel hebt en dat die ziel naar een hiernamaals gaat. Maar waar dat is, daar ben ik niet zo zeker van. . .”

MEVR. D. PARKER: „Wij weten niet wat we aan de andere kant zullen vinden wanneer we daar aankomen.”

Dood betekent dood-zijn — niet leven in de een of andere vorm of omgeving.

Dood — maar niet voorgoed!

Toch leert de Bijbel ook dat de doden niet voorgoed in hun graf zullen blijven. Het Woord van God spreekt veeleer van een weer tot leven opgewekt worden, een herschepping, een wederopstanding van mensen.

Grote gedeelten, zelfs hele hoofdstukken van boeken als Ezechiël gaan over een opstanding uit de doden, niet alleen van enkelingen, maar ook van hele volken.

Jezus Christus, de centrale figuur van de Bijbel, zei: „Ik ben de Opstanding en het Leven” (Johannes 11:25). Hij sprak over een opstanding van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen.

De opstanding der doden was dan ook de kern van de boodschap die de nieuwtestamentische Kerk verkondigde. De hoop van de christen en de grondslag van zijn geloof in Jezus Christus draait om het feit van de opstanding uit de doden. I Corinthe 15:17 omschrijft het christelijk geloof: „En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden”. Heel het christelijk geloof staat of valt dan ook met de waarheid van de wederopstanding.

De apostel Paulus geloofde onwrikbaar in een opstanding uit de doden. Eens werd hij het middelpunt van een hevige strijd tussen de religieuze organisaties van die dagen wegens zijn geloof in de opstanding (Handelingen 23:6-10). In andere historische verslagen van de Bijbel vindt men voorbeelden van het feit dat mensen weer tot fysiek leven werden opgewekt. Het vermaardste geval vond plaats toen Jezus ten aanschouwen van vele toeschouwers Lazarus opwekte. Heel het plan van God is inderdaad geconcentreerd rondom het feit dat iedere man, vrouw en kind die ooit geleefd heeft, tenslotte uit de doden zal worden opgewekt.

De eerste opstanding

De Bijbel spreekt niet alleen over een opstanding, maar ook over opstandingen. Lees Openbaring 20:5, laatste deel: „...Deze is de eerste opstanding”.

De Bijbel onthult dat de „eerste opstanding” bij Christus' wederkomst zal plaatsvinden. Zie de beschrijving die Paulus van deze gebeurtenis geeft: „Want de Heer Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan”

(1 Thessalonicensen 4:16). Paulus zei tot de Corinthiërs: „Allen zullen wij niet ontslapen, maar allen zullen wij veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, bij de laatste bazuin, want de bazuin zal klinken en de doden zullen onvergankelijk [onsterfelijk] opgewekt worden...” (1 Corinthe 15:51-52, *N. Vert.*).

Maar hoe staat het dan met degenen die gestorven zijn, zonder ooit de gelegenheid te hebben gehad bekeerd te worden — die miljoenen mensen die nooit een kans hadden Gods waarheid te leren kennen? Hoe staat het dan met de honderden miljoenen die thans in Azië, Afrika en op andere continenten leven en die nooit zelfs maar de naam van Christus hebben gehoord — de enige naam waardoor mensen behouden kunnen worden (Handelingen 4:12) — laat staan hebben kunnen doen wat Hij zegt?

Zal deze grote menigte worden geroosterd en gebraden in een eeuwig brandende hel, kronkelend en gillend in een ziedende, brandende poel van lava, van de ene hete steen op de andere springend en gedurende alle eeuwigheid hun nood uitschreeuwend, alleen omdat ze er schuldig aan waren, op de verkeerde plaats en tijd geboren te zijn? Bestaat er zo'n hel?

(Indien u het antwoord wilt hebben, schrijft dan om ons gratis boekje *Is er een echt helle vuur?*)

De tweede opstanding

Christus zag zich geconfronteerd met de vraag wat er zal gebeuren met de mensenmassa's die in geestelijke onwetendheid geleefd hebben en gestorven zijn. En Hij heeft haar beantwoord! Hij sprak van een opstanding ten leven — de eerste opstanding — en van een opstanding ten „oordeel” (Johannes 5:29). (Dit vers is in de Statenvertaling onjuist weergegeven. In moderne vertalingen is het woord „verdoemenis” van de Statenvertaling juist vertaald als „oordeel”.) De opstanding ten oordeel waarvan Jezus sprak, is een tweede opstanding. Deze vindt pas 1000 jaar na de eerste opstanding plaats. Vandaar dat wij in Openbaring 20:5 lezen: „Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren...” Dit deel van vers vijf had als een ingelaste gedachte gelezen moeten worden. Het had tussen haakjes geplaatst moeten worden, omdat de voorafgaande verzen en de laatste helft van vers 5 over de eerste opstanding gaan.

De apostel Johannes, schrijvend over wat hij bij deze tweede opstanding zag — de opstanding ten oordeel — zegt: „En ik zag een grote witte troon... En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God...” (vers 11-12).

Hier wordt van de overige doden — die miljarden mensen die nooit eerder een gelegenheid tot behoud hadden — gezegd dat zij door een tweede opstanding tot fysiek leven zijn teruggekeerd.

Probeert u zich dit kolossale gebeuren eens voor te stellen: ettelijke miljoenen, ja miljarden mensen, een ware zee van mensen die nooit eerder de gelegenheid hadden God en Zijn Woord te begrijpen; de mannen en vrouwen, klein en groot, van het oude Babylon, Perzië, Griekenland en Rome; boeren en adel uit de middel-eeuwen; de miljoenen die in China, de Sovjetunie en elders in atheïsme zijn onderricht; zij die door de eeuwen heen aan een ziekte gestorven

of in een oorlog gesneuveld zijn; uw vrienden en verwanten die gestorven zijn — allemaal plotseling weer tot leven gebracht in een opstanding ten „oordeel”! Maar hoe zullen zij geoordeeld worden?

Lees weer in Openbaring 20, vers 12: „...en de boeken werden geopend...” Welke boeken? Het Griekse woord voor boeken in dit geval is *biblia*, waar ons woord „Bijbel” vandaan komt. „De boeken” betekenen hier de boeken van de Bijbel, waardoor wij allen zullen worden geoordeeld!

Vervolgens: „...en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken”. Hun namen staan in het boek des levens dat het behoud beschrijft dat hun aangeboden wordt. Zij zullen een vergelijking kunnen maken tussen de resultaten van Christus' duizendjarige heerschappij op aarde (vers 5) en de wereld van zonde waarin zij vroeger leefden. De overweldigende meerderheid zal stellig het leven kiezen en Gods levenswijze van vreugde en overvloed gaan volgen.

Gedurende deze periode van oordeel is het „boek des levens” nog open. Hier hebben wij mensen die hun namen laten inschrijven in het boek des levens en in aanmerking kunnen komen voor het eeuwige leven. Deze periode van oordeel zal geen veroordeling zijn wegens daden die uitsluitend in vroegere onwetendheid zijn bedreven. Deze miljarden mensen zullen in plaats daarvan de wonderbaarlijke gelegenheid worden gegeven over een levenswijze te horen en die te aanvaarden en te volgen — een levenswijze die vrij is van de lasten van een zondige maatschappij zoals wij die thans hebben.

„Maar”, zult u misschien vragen, „hoe staat het dan met de goddelozen, degenen die weigeren God te gehoorzamen, die reeds hun kans hebben gehad Gods wil te doen, maar Zijn genade hebben versmaad? Wat zal er met hen gebeuren?”

De derde opstanding

De Bijbel openbaart dat ook zij zullen worden opgewekt — ten tijde

van nog een derde opstanding. Lees Openbaring 20:13-14: „En de zee gaf de doden, die in haar waren; en de dood en de hel [*hades* in het Grieks, wat „graf” betekent] gaven de doden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld een ieder naar hun werken. En de dood en de hel [het graf] werden geworpen in de poel des vuurs; dit is de tweede dood.”

Let erop dat hier geen sprake is van een boek des levens. Hun namen zijn reeds uitgewist! Wat een tragisch lot — en allen hadden het kunnen vermijden!

Zij zullen geworpen worden in wat „de poel des vuurs” wordt genoemd. Zij zullen verbranden. Zij zullen de „tweede dood” ondergaan — de dood waaruit geen opstanding zal zijn. De poel des vuurs zal het absolute einde van de goddelozen zijn. Zij zullen geen leven, geen bestaan meer hebben — nooit meer!

God verlangt er niet naar iemand een dergelijk lot op te leggen. Hij is „niet willende, dat *enigen* verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen” (2 Petrus 3:9). Maar de opstandigen laten God geen andere keus. Ongehoorzaamheid brengt verdriet en ellende voort. God wil niet toelaten dat mensen voor alle eeuwigheid ongelukkig zijn. Hij zal daarom de goddelozen genadiglijk vernietigen.

Maar de rechtschapenen, ongetwijfeld de grote meerderheid der mensen, biedt God „overvloed van vreugde” (Psalm 16:11, *N. Vert.*). „Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en *de dood zal niet meer zijn*, noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan” (Openbaring 21:4, *id.*).

God openbaart dat er een leven na de dood is — een fantastisch, heerlijk, overvloedig leven in luister en glorie voor alle eeuwigheid — maar alleen voor hen die Hem gehoorzamen!

Zult u daartoe behoren? □

Als u meer wilt weten over een tweetal onderwerpen die in dit artikel genoemd worden, schrijf dan om onze boekjes *Heeft u een onsterfelijke ziel?* en *Is er een echt helle vuur?* Beide publikaties zijn uiteraard gratis.

wat u kunt doen...

van pas komende tips voor U en UW GEZIN

• Waarschuwing: röntgenstralen zijn riskant voor uw gezondheid!

Röntgenstralen en röntgenapparatuur hebben de kennis van de wetenschap in zowel de medische wereld als in de industrie verruimd. Maar een groot aantal mensen zijn er zich niet van bewust dat er naast voordelen ook enige risico's aan het gebruik ervan verbonden zijn.

Röntgenstralen, in hoe geringe mate ook, kunnen tot op zekere hoogte genetische schade aanbrengen. Het effect is cumulatief — het slijt niet af. Aangetoonde gevaren van röntgenstralen (voor de gezondheid) houden in: bloedarmoede, kanker van het centrale zenuwstelsel, beengezwellen, schildklierkanker, longkanker, ooglenstvertoebeling, steriliteit en gevaren voor ongeboren kinderen (mongolisme, kankers, lichamelijke en geestelijke afwijkingen).

Neem röntgenstralen niet lichtvaardig op! Sta er niet op een röntgenonderzoek te ondergaan als een ter zake kundig arts van mening is dat u het niet nodig heeft. Blijf op de hoogte van de datums wanneer u en uw huisgenoten een röntgenonderzoek gehad hebben en ook wat voor onderzoek het was. De dokter of de tandarts kan soms de resultaten van een vorig onderzoek nagaan, in plaats van een nieuwe röntgenfoto te maken. Laat ook niet elk jaar een röntgenfoto van uw gehele gebit maken. Dat is onnodig en riskant. Als een röntgenfoto noodzakelijk wordt, laat het indien mogelijk dan door een radioloog doen. Radiologen hebben een speciale opleiding gevolgd in het gebruik van röntgenapparatuur en in de beveiliging tegen bestraling. Zij zijn beter op de hoogte van de gezondheidsrisico's die eraan verbonden zijn.

• Als het gaspedaal blijft steken . . .

Verplaatst uzelf eens in deze toestand: in het midden van het drukke verkeer blijft uw gaspedaal steken! Wat moet u doen?

Raak vooral niet in paniek! Een jonge vrouw die dit overkwam verloor haar kalmte en schakelde in paniek de auto in zijn achteruit. De auto werd volkomen onbestuurbaar en ramde een huis. Gelukkig liep zij geen ernstig letsel op.

Als uw gaspedaal blijft steken, blijf dan kalm. Begin te remmen, maar ga niet op het rempedaal staan. Als u

een auto met automatische versnelling heeft, zet de versnelling dan meteen in neutraal. Indien u een standaardversnelling heeft, druk dan het koppelingspedaal in. Breng de auto voorzichtig remmend tot stilstand — aan de kant van de weg als dat mogelijk is — en draai dan het contactsleuteltje om. U kunt het contactsleuteltje ook omdraaien vóórdat u de versnelling in neutraal schakelt of het koppelingspedaal indrukt, zodat de motor niet razend snel blijft lopen.

Vermoedelijk zal de stangverbinding van het gaspedaal gesmeerd moeten worden. Maar wat de reden voor het blijven steken van het gaspedaal ook moge zijn, het hele pedaalsysteem moet onmiddellijk grondig nagekeken worden.

De volgende keer dat uw auto aan een onderhoudsbeurt toe is, laat dan het hele pedaalsysteem smeren om het probleem dat de pedaal weer blijft steken, te voorkomen.

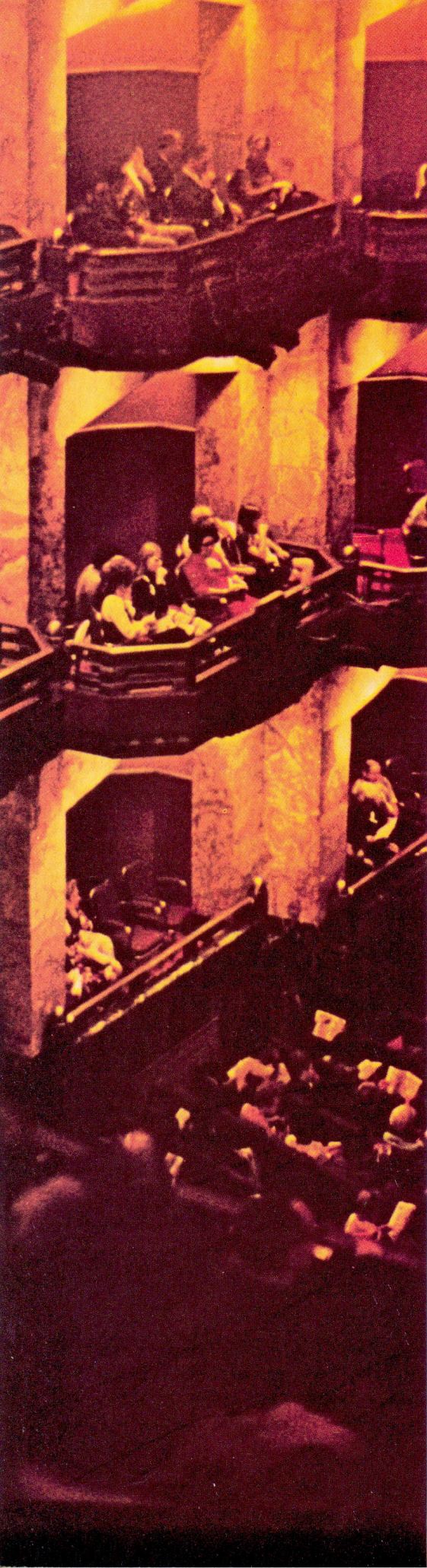
• IJzerpreparaten en vitamine-tabletten kunnen gevaarlijk zijn

Michiel en Stefan, tweelingen van 15 maanden oud, kregen het flesje met staalpillen van hun babysitter te pakken. Voordat het meisje in de gaten had wat er aan de hand was, hadden zij al een aantal pillen ingeslikt. Hoewel de tweelingen binnen dertig minuten in het ziekenhuis waren, stierf Michieltje. Stefan overleefde het maar net. Als doodsoorzaak werd ijzervergiftiging vermeld. De autopsie op Michiel onthulde dat elk belangrijk orgaan in zijn lichaam schade opgelopen had.

Hoewel staalpillen en met ijzer verrijkte vitaminetabletten heel erg gevaarlijk kunnen zijn, kunnen vetoplosbare vitaminen ook een vergiftige uitwerking hebben als men al te grote doses neemt. „Geconcentreerde hoeveelheden van elk der vetoplosbare vitaminen dienen met omzichtigheid genomen te worden en dan alleen onder medische begeleiding”, waarschuwen de doktoren Bogert, Briggs en Calloway in hun boek *Nutrition and Physical Fitness*, blz. 311.

Vitaminetabletten horen buiten het bereik van kinderen gehouden te worden. Meer inlichtingen over gezondheid en dieet kunt u lezen in onze overdruk *Zeven regels voor een blakende gezondheid*, dat u op aanvraag gratis toegezonden zal worden.

Patrick A. Parnell

Noemt u dat

Hoe komt het dat smaken op muzikaal gebied zo sterk verschillen? En waarom genieten zoveel mensen slechts van één soort muziek? Lees in dit artikel wat muziek voor anderen is. En bekijk dan nog eens wat ze voor u betekent.

door Eugene M. Walter

TOEN ONS vliegtuig van Kuala Lumpur, Maleisië, naar Hongkong vertrok, viel mijn oog op de keuzeknop voor de muziek die aan board te beluisteren is. Ik schakelde de koptelefoon in en was aangenaam verrast de vertrouwde geluiden van Amerikaanse populaire muziek te horen. Het programma omvatte Peggy Lee, Percy Faith met zijn orkest, The Lettermen en zo'n dozijn andere populaire selecties. Na bijna een maand door Azië te hebben gereisd, zonder westerse muziek te hebben gehoord, was het als een ontmoeting met oude vrienden. Blij verrast draaide ik aan de keuzeknop en . . . weer een verrassing! Daar was Beethovens ouverture *Leonore* die gespeeld werd door het Berlijns Philharmonisch Orkest.

Weer draaide ik aan de knop; ditmaal waren de geluiden vreemd en anders. Voor dit kanaal vermeldde het gedrukte programma Chinese populaire muziek. Ofschoon deze muziek voor *mijn* oren vreemd was, voelde de goedgeklede Chinese heer aan de overkant van het gangpad zich kennelijk volkomen thuis met deze muziek en genoot hij intens van iedere minuut.

Nog een draai aan de knop bracht de exotische geluiden van Japan. Naast mij luisterde een Japanse zakenman naar de muziek op dit kanaal, terwijl hij aan een paar zakenpapieren werkte.

Toen werd mijn aandacht getrok-

ken door een jonge Aziaat, gemakkelijk achterover leunend in zijn stoel, z'n ogen dicht en een uitdrukking van verrukking op zijn gezicht. Waar luisterde hij naar? Naar de krontjongmuziek op kanaal vijf? Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en stond op om naar zijn kanaalnummer te gluren. Nee, hij luisterde naar kanaal acht, waarop moderne Amerikaanse jazz werd gegeven door Stan Kenton, Wes Montgomery, Clark Terry en andere jazzlui!

Toen ik mij weer op mijn plaats nestelde, begon ik erover te peinen wat muziek is, wat ze voor verschillende mensen betekent en waarom. Ik begon na te denken over de wijzen waarop wij allemaal, bij tijden, ons eigen genot van een der grootste bronnen van genoegens die de mens kent — goede muziek — beperken.

Wat muziek voor verschillende mensen betekent

Bijna iedereen geniet van de een of andere soort van muziek. Maar wij genieten volstrekt niet allemaal van hetzelfde soort. Muziek is voor vele mensen vele dingen.

De meest verspreide soort van toonkunst in de hedendaagse wereld is die der westerse cultuur. Het is niet alleen verdeeld in de ruime categorieën „klassiek” en „populair”, maar ook in vele typen en ondertypen.

Zo zijn er de vele soorten „rock” en lichte muziek. We hebben wat men tegenwoordig noemt „hedendaagse

muziek?

populaire tiernmuziek". Er is jazz-, film- en theaternmuziek, country-western, „folk" en „soul". Er zijn klassieke symfonieën, sonates, opera's, oratoria en een reeks andere vormen van traditionele, wereldlijke en gewijde muziek. Er is elektronische muziek, seriële muziek en muziek van de avant-garde. En nieuwe vormen en stijlen, dikwijls geschapen door vrije ontlening aan en inpassing in andere vormen van muziek, verschijnen zo snel dat het moeilijk is ze alle bij te houden. Maar kijk nu eens naar de verscheidenheid van muziek buiten de westerse cultuur.

Voor de Australische inboorling kan muziek een stamlied zijn over de laatste jacht, vergezeld door een tweetonig getrommel op een holle eucalyptustak.

In Indonesië kan muziek het geluid betekenen van de traditionele *gamelan*. Het bestaat uit instrumenten voor de kernmelodie en omspelende instrumenten van metaal en hout die tegelijkertijd verschillende varianten van hetzelfde melodiepatrioën spelen, ritmisch door gongs en trommen geaccentueerd.

Klassieke muziek in India kan een driedelig ensemble omvatten met als voornaamste bestanddeel een betokkeld snaarinstrument, de *sitar*, dat de melodie aangeeft, een paar kleine trommen, de *tabla*, die het ritme bepalen en een instrument dat de constante ondertoon levert.

Onder de Chinezen omvat de opera uitvoerige kostuums, beschilderde gezichten, gestileerde bewegingen en dikwijls legendarische of patriottische thema's. Er zijn ongeveer 300 verschillende soorten, zoals de hoogontwikkelde Pekingse variant, met haar welbekend gebruik van de hoge, nasale falsetstem.

Deze beknopte voorbeelden geven een idee van de ontzaglijke ruime

verscheidenheid van muziek die in de hedendaagse wereld bestaat. Maar hoe groot de verscheidenheid van muziek in een ruime culturele zin ook is, ze is in persoonlijke en individuele zin nog groter.

Uw unieke reactie op muziek

Geen twee mensen zijn precies gelijk. En op weinig gebieden blijkt dit duidelijker dan uit de wijze waarop wij muziek waarnemen en erop reageren. Zelfs mensen met dezelfde achtergrond en ontwikkeling zullen soms een merkwaardig uiteenlopende muzikale smaak hebben.

Muziek die voor de ene persoon een verrukkelijke gewaarwording is, kan voor een andere vervelend zijn. Het is zelfs volstrekt niet ongewoon dat iemand van een bepaald soort muziek geniet die anderen niet eens muziek zouden noemen! En ergens op aarde is waarschijnlijk iemand bezig iets te doen dat alleen hij als muziek zou bestempelen.

Uw reactie op muziek is even individueel als uw vingerafdrukken. Niemand anders zou haar nauwkeurig kunnen evenaren, hoe hij het ook zou proberen. Deze reactie is zowel een zaak van uw erfelijkheid als van uw omgeving.

Sommige mensen schijnen bij hun geboorte feitelijk een oor voor muziek meegekregen te hebben. Anderen kunnen gevoelige en ontwikkelde individuen worden met betrekking tot literatuur, schilderkunst enz. en toch ontvankelijkheid voor muziek missen. Zij hoeven er niet bepaald een afkeer van te hebben; muziek doet hun eenvoudig niet veel.

Maar terwijl wij allen met een verschillende muzikale aanleg opgroeien, worden wij in een ander opzicht allen volkomen gelijk geboren. Bij de geboorte wist elk van ons absoluut niets. Alles wat u vandaag

weet, heeft u sinds uw geboorte verworven, inclusief uw houding tegenover muziek en uw voorkeur op dat gebied.

Vele van onze houdingen waren grotendeels gevormd vóór wij oud genoeg waren om ons ervan bewust te worden. Een van de belangrijkste sleutels tot onze reactie op muziek in het latere leven houdt verband met de vraag of onze ervaringen met muziek in onze jeugd aangenaam of onaangenaam zijn geweest.

Menige welmenende ouder heeft bij een kind afkeer van muziek veroorzaakt door de muzieklessen voor het kind tot een onaangename ervaring te maken. En menige ongeschikte muziekleraar, die het aan onderscheidingsvermogen en begrip ontbrak, heeft jeugdige leerlingen muziek zo intens leren haten dat het buitengewoon moeilijk wordt, hun houding ertegenover in het latere leven te veranderen. Anderzijds zijn veel kinderen van muziek gaan houden dank zij aangename jeugdervaringen.

Jonge mensen richten zich zeer snel naar het voorbeeld van hun ouders, hun onderwijzers en de maatschappij om hen heen. In vele primitieve samenlevingen vormt muziek zo'n voornaam bestanddeel van het dagelijks leven dat iedereen er van nature van geniet. In onze geavanceerde westerse cultuur schijnen verschillende maatschappelijke elementen echter alles te doen wat zij kunnen om leerlingen afkerig te maken van bepaalde soorten van muziek, waarna pogingen worden gedaan om jonge mensen te helpen met speciale cursussen die het bestaande probleem soms alleen maar verergeren.

Onze omgeving met haar vele facetten, is een hoogst belangrijke factor van de wijze waarop wij op muziek reageren. Bovendien zullen deze individuele reacties uiteenlopen

naargelang wij ons lichamelijk op een bepaalde dag voelen, onze innerlijke zienwijze of stemming, omstandigheden, hoe de muziek werd uitgevoerd en tientallen andere factoren. Een stuk dat in de ene omlijsting wordt genoten, kan in een andere volkomen ongenietbaar zijn. En een stuk waarvan wij vandaag een afkeer hebben, kan over vijf jaar een van onze favorieten zijn.

Elk van ons reageert, op zijn eigen unieke wijze, persoonlijk en individueel op muziek. Maar reageren doen wij! Want muziek werkt veel meer op ons in dan wij over het algemeen beseffen.

De macht van muziek

Een van de meest algemene kenmerken van muziek is haar vermogen de atmosfeer van iets bijzonders te scheppen. Ze doet dit louter krachtens haar aanwezigheid.

Dan J. McCoy

Hierdoor komt het dat ze alles luister bijzet, van films tot militaire parades en van protestliederen tot religieuze erediensten.

De aanwezigheid van muziek doet mensen ertoe neigen overeind te gaan zitten en op te letten. De mensen zullen niet allen in dezelfde mate op een bepaalde selectie reageren. Ze kunnen zelfs op tegenovergestelde

wijzen reageren. Maar alleen reeds de aanwezigheid van muziek schept een anders-dan-gewone situatie — en soms een zeer speciale en buitengewone situatie.

De psycholoog Abraham Maslow heeft onderzocht wat hij „topervaringen” noemde in het menselijk leven. Onder honderden bestudeerde gevallen waren vele verschillende ervaringen die mensen als hoogtepunten van hun leven aanduidden. „Topervaringen” waarbij muziek betrokken was, namen de tweede plaats op de lijst in, alleen overtroffen door sex.

Dit zou volstrekt geen verbazing hoeven te wekken, want „muziek is gemaakt van iets dat in en door zichzelf de machtigste prikkel is die men onder de waarnemingsprocessen kent ... Muziek werkt met grotere intensiteit en snelheid op ons gevoelsleven in dan het produkt van welke andere activiteit ook” (Max Schoen, *The Psychology of Music*, blz. 39).

Muziek kan tijdelijk de polsslagen en de bloeddruk veranderen. Ze kan de afscheiding van de bijniere en andere energieproducerende en pijn bestrijdende klieren verhogen. Ze kan de produktie van het maagsap beïnvloeden en daardoor op de spijsvertering inwerken. Ze kan vermoeidheid der spieren verminderen of vertragen en ook de spierkracht verhogen.

In *The Doctor Prescribes Music* verklaart Podolsky waarom. Doordat de wortels van de gehoorsenuwen „wijder verspreid zijn en uitgebreidere verbindingen hebben dan die van welke andere zenuwen in het lichaam ook ... is er nauwelijks een functie van het menselijk lichaam die niet door muzikale klanken kan worden beïnvloed” (blz. 18).

Muziek is machtig! En haar macht kan zowel ten kwade als ten goede zijn. Muziek kan inspireren of te-neerslaan, verheffen of verlagen, veredelen of bezoedelen.

Maar de vele verschillende soorten van muziek overal ter wereld hebben meer gemeen dan alleen hun vermogen stemmingen of een speciale atmosfeer teweeg te brengen. Ze hebben ook bepaalde fundamentele eigenschappen gemeen.

De eigenschappen van muziek

Muziek kan in 't kort omschreven worden als georganiseerd geluid. Sommige mensen zullen echter hiertegen opkomen en zeggen dat zowel organisatie als geluid niet álle muziek eigen zijn.

Bijvoorbeeld, moderne toevals- of aleatoire muziek gaat prat op haar ontbreken van formele organisatie. In sommige kringen wordt muziek tegenwoordig dan ook omschreven als „alles wat de luisteraar zal dulden”!

Aangezien muziek georganiseerd geluid is, in welke mate moeten geluiden georganiseerd zijn om als muziek te gelden? Is het ritmisch getik van hakken op het trottoir, muziek? En hoe zit het met die culturen die geen streng onderscheid tussen spreken en zingen maken? Hoe belangwekkend ook, zulke vragen zijn kennelijk van academische aard! Het is voldoende te zeggen dat muziek georganiseerd geluid is. Maar op welke wijze?

Eén wijze is haar algehele structuur of vorm. Muziek moet ergens beginnen en ergens eindigen. Begint ze eenmaal, dan zal ze een neiging vertonen op een bepaalde manier voort te gaan. Muziek is nooit volkomen statisch, maar steeds een voortgaande beweging. Terwijl ze zich beweegt, zal ze gedaante en vorm beginnen te ontwikkelen. Ze zal patronen of formules of andere speciale signalen hebben die herkend zullen worden door al degenen die de speciale soort muziek die uitgevoerd wordt, begrijpen. Dit structurele kader kan de eenvoud hebben van een tweepersoonstentje of de complexiteit van een gigantische wolkenkrabber.

Andere fundamentele eigenschappen van muziek zijn ritme, melodie, klankkleur (het karakteristieke geluid van een bepaald instrument of een bepaalde stem) en harmonie. Al deze bestanddelen zijn gewoonlijk in zekere mate in westerse muziek aanwezig. Het is dan ook de uiteenlopende wijze en graad waarin deze fundamentele eigenschappen gebruikt worden, te zamen met andere factoren zoals variaties in sterkte en tempo, keuze van toonaard of schaal, hoe de afzonderlijke geluiden tot een muzikale structuur worden verenigd, mate

van vrijheid die toegestaan wordt bij interpretatie of improvisatie en keuze van woorden (indien deze er zijn) — die grotendeels verantwoordelijk is voor de verschillen tussen de diverse soorten van muziek.

De manier waarop deze fundamentele eigenschappen binnen een speciale soort van muziek gebruikt worden, wordt bepaald door de specifieke stijl van een bepaalde componist of compositieschool. Een voorbeeld, is de weergaloze nadruk die ze op het ritme legt. Deze uitzonderlijke accentuering van het ritmische element en de daaruit voortvloeiende vermindering van nadruk op andere muzikale elementen kan op luisteraars een overweldigende, hypnotische uitwerking hebben. Buitensporige luidheid van sommige rockmuziek heeft zelfs bij sommige mensen de oren permanent beschadigd. Iedere muziek die bij de luisteraar leidt tot vermindering van beheersing van zijn geestelijke of fysieke vermogens, is schadelijk. Goede muziek versterkt de positieve gevoelens en verheft de geest. Ze verdooft de zinnen niet en verlaagt de gevoelens niet.

Ook Oosterse, Afrikaanse of andere niet-westerse typen van muziek leggen op verschillende wijzen de nadruk op de fundamentele eigenschappen van muziek. Bij deze typen van muziek is het heel gewoon dat bepaalde elementen in het geheel niet worden gebruikt, tenzij misschien terloops. De muziek van sommige Afrikaanse culturen, bijvoorbeeld, bestaat in de eerste plaats uit zeer ingewikkelde ritmische patronen, zonder dat er werkelijk aandacht aan melodie, harmonie of klankkleur wordt besteed.

Bij wijze van tegenstelling heeft de traditionele klassieke muziek van de westerse wereld sterk de nadruk gelegd (ja, soms al te veel nadruk) op harmonie en klankkleur, die beide met omvang, volheid en rijkdom van geluid te maken hebben. Haar ritmen zijn echter vergelijkenderwijs eenvoudig gebleven, haar melodieën zijn niet sterk verfraaid en opgesierd en improvisatie is zeldzaam.

En kijk eens naar de klassieke

muziek van India, met haar lange en grootse traditie. Deze muziek bezit een grote ritmische en melodische doorwrochttheid en gebruikt interessante improvisatietechnieken. Toch is ze niet op klankkwaliteit en harmonie in de westerse zin gericht.

Een aantal oosterse culturen heeft muziek waarin verscheidene uiteenlopende instrumenten tegelijkertijd variaties in ritme, tempo en versieringen van dezelfde fundamentele melodie spelen. In westerse oren klinkt dit als een kakofonie, daar het westerse ideaal erop gericht is alle instrumenten in een ensemble op eendrachtige en harmonieuze wijze te doen samenklinken. Het ideaal van deze oosterse culturen is echter de individuele identiteit en afzonderlijkheid van het geluid van elk instrument te horen en te genieten. Deze afzonderlijkheid wordt niet slechts op prijs gesteld, maar is vooral een vereiste. Bij sommige genres wordt ze zeer gedetailleerd voorgeschreven.

Bij sommige Aziatische muziek wordt grote waarde gehecht aan lang aangehouden afzonderlijke tonen die worden opgesierd met subtiele variaties in hoogte, vibrato en klankkleur. Westerse oren spreekt dit statische karakter niet onmiddellijk aan.

Het is echter belangrijk te bedenken dat deze kwestie van onvertrouwdheid met nieuwe geluidscombinaties in beide richtingen werkt. In een recent artikel dat ik las, kwam een Aziatische diplomaat bij de Verenigde Naties ter sprake, die besloot dat hij vertrouwd diende te worden met westerse muziek. Hij ging dus naar een concert in New York. Naderhand vroeg zijn Amerikaanse vriend hem hoe hij het had gevonden. Hij antwoordde dat hij van de laatste vier nummers niet erg had genoten, maar dat het eerste hem wel bekoord had en dat hij het graag weer zou horen. Zijn Amerikaanse vriend was verbijsterd, daar er slechts vier nummers op het programma stonden. Bij verdere ondervraging bleek dat het „nummer” waarvan de diplomaat had genoten, het inspelen van het orkest was, vlak vóór het programma begon! De klanken van de instrumenten die gestemd werden, lagen blijkbaar

OUDE MUZIKANT in het zuidoosten van de VS zit op een gitaar te tokkelen (geheel links). Een jongen van de Abouri-stam in het dorpje Yaeo aan de Ivoorkust leert de *tamtam* te bespelen (bovenaan). Indiase muzikant met een *sitar* (midden). Een Hunza-muzikant in het Himalaja-gebergte speelt op de doedelzak.

Boven: Bernheim — Woodfin Camp & Associates
Midden: John Laundis — Black Star
Onder: Bonington — Woodfin Camp & Associates

dichter bij de muziek die de diplomaat gewend was te horen, dan al het overige op het programma.

Muziek is waarlijk vele dingen voor vele mensen! Maar wat is muziek voor u? Heeft u daar over nagedacht?

Verruiming van uw muzikale blik

Er is tegenwoordig een ruimere verscheidenheid van muziek beschikbaar dan ooit tevoren en een toenemend aantal mensen leert van meer verscheidenheid in hun muzikaal dieet te genieten. Velen beginnen in te zien dat hun liefde voor de muziek waarvan zij houden, in de eerste plaats berust op het feit dat dit de muziek is waaraan zij het meest blootgesteld zijn geweest. Bovendien was dit waarschijnlijk niet volgens hun eigen bedoeling of keuze, maar kwam ze tamelijk willekeurig tot stand. Ze komen nu tot de ontdekking dat verruiming van hun muzikale smaak volstrekt niet zo moeilijk is. Het kan zelfs plezierig zijn! Alles wat ervoor nodig is, is een weinig nieuwsgierigheid en inspanning.

Maar ondanks deze vooruitgang is het een feit dat de meeste mensen nog geneigd zijn uitsluitend naar één soort van muziek te luisteren en daarvan te genieten. Dit is om verschillende redenen jammer.

Ten eerste pleegt zo iemand dikwijls minder toegankelijk te staan tegenover anderen én de muziek waarvan zij genieten. Het zal hem moeite kosten in de schoenen van de ander te gaan staan. Het is alsof hij verwacht dat alle andere mensen in de wereld zijn muzikale voorkeur zullen delen, hoe beperkt deze ook moge zijn. Wat zou hij wel denken indien de andere persoon, van wiens muziek hij afkerig is, hetzelfde van hem verwachtte? Tja, over denken gesproken, dat is nu juist het probleem. De meeste mensen denken niet wanneer het over muziek gaat; ze reageren louter emotioneel.

Ten tweede: mensen die van slechts één soort van muziek houden, beroven zich van de grotere belangstelling en vreugde die een openstaan voor een ruimere verscheidenheid van muziek zou meebrengen. Ze volgen een muzikale sleur en weten dit misschien

niet eens. Het is zoiets als winkelen in een reusachtige supermarkt of een warenhuis, zonder dat men ooit de vele beschikbare keuzen nagaat, maar altijd precies dezelfde artikelen kiest. U kunt er tamelijk zeker van zijn dat deze beperkende benadering zich ook tot andere gebieden van hun leven uitstrekt.

Er is voor iedere gelegenheid passende muziek: plechtige muziek voor plechtige gelegenheden en informele voor informele gelegenheden. Zij die alleen van de meer formele typen muziek genieten, missen de speciale genoegens van de meer informele typen. En omgekeerd.

Elk van deze hoofdcategorieën omvat veel goede muziek. Maar er zijn ook bergen kaf en muzikaal koren van lage kwaliteit dat gezeefd moet worden om het puikje te vinden. Iemand die aan één soort van muziek vastzit, wordt belemmerd in zijn pogingen om kwaliteit uit te zoeken doordat hij een grondslag voor vergelijking ontbeert. Hij zal geneigd zijn te denken dat de muziek waarvan hij houdt kwaliteit heeft, terwijl de muziek waarmee hij niet vertrouwd is, kwaliteit mist. Dit hoeft evenwel niet het geval te zijn. Maar zolang zo iemand niet in contact komt met andere muziek, zal hij er nooit achter komen.

Een derde moeilijkheid waarop men stuit bij hen die strak aan één soort van muziek vasthouden, is dat ze niet zo bewust van kwaliteit zijn als ze zouden moeten zijn.

Maar wat is eigenlijk kwaliteit in muziek? Dat is natuurlijk een grote vraag. Een toekomstig artikel in *De ECHTE WAARHEID* zal richtlijnen geven voor het waarderen van kwaliteit in muziek door de sterke en zwakke punten van de verschillende soorten van muziek naar voren te brengen. Dit zal u helpen leren hoe u het kaf van het koren moet scheiden. Er is echter één algemeen en hoogst belangrijk principe dat iedereen onmiddellijk kan gaan toepassen.

Alles wat u moet doen om uit te maken of een bepaalde soort van muziek al dan niet van goede kwaliteit is, is u zich eerlijk en oprecht af te vragen: *helpt deze muziek mij*

waarlijk een betere persoon te worden? Zo ja, dan zijn alle andere vragen aangaande de kwaliteit ervan volkomen secundair. Zo niet, dan moet u nagaan wat er aan mankeert en besluiten enkele veranderingen aan te brengen.

Daarom moet u de volgende keer dat u naar muziek luistert waarvan u geniet, u even afvragen: „Helpt deze muziek mij een gevoeliger, meer verfijnd en meer verlicht persoon te worden? Of helpt ze mij, in een geestelijke en emotionele sleur te blijven die mijn persoonlijke groei en ontwikkeling in de weg staat?”

En de volgende keer dat u muziek hoort waarvan u reeds heeft uitgemaakt dat ze niet voor u is, moet u doorgaan met u af te vragen: „Waarom bevalt deze muziek mij niet? Weet ik dat? Heb ik een geldige reden of komt het doordat ik haar niet begrijp? Zou waardering voor deze soort van muziek mijn leven voller maken en mij een meer evenwichtig mens helpen worden? Of zou ze slechts bevorderlijk zijn voor opvattingen en een levenswijze die mij omlaag zouden trekken?”

Doe hetzelfde de volgende keer dat u muziek hoort die geheel vreemd of onvertrouwd voor u is. Stop niet meteen vol afkeer uw oren dicht en ga niet op de loop. Luister aandachtig en stel u dan deze zelfde fundamentele vragen.

Deze vragenstellende benadering zal iedereen helpen een begin te maken — of voort te gaan — kwaliteitsbewust te zijn. Wat een begin maken met verruiming van uw smaak betreft, probeer wanneer u de volgende keer de radio aanzet of een plaat koopt, opzettelijk een type van muziek te kiezen waar u gewoonlijk niet naar luistert. Doet u dit, dan zult u waarschijnlijk uw gebruikelijke soort van muziek ietwat anders horen wanneer u daarnaar terugkeert.

Wees niet bang figuurlijk „uw oren uit te rekken” — en uw gezichtsveld. Leer van een verscheidenheid van muziek genieten. Maar let er altijd op dat u dit doet met voortdurende aandacht voor karakter en kwaliteit. □

Waartoe dient het betalen van TIENDEN?

Is het betalen van tienden een praktische financiële wet, die momenteel nog vruchten afwerpt? Of is het alleen maar een financieel gebruik uit de oudheid, die niets met onze moderne wereld te maken heeft?

door William F. Dankenbring

DE MEESTE mensen van nu hebben nog nooit van „tienden betalen” gehoord. Er zijn maar weinig kerken die het toepassen. Dit onderwerp komt onze generatie voor als een overblijfsel uit een oud, veraf, religieus verleden.

En geen wonder. Het „tienden betalen” op zichzelf is een uit de tijd geraakt begrip. Het betekent eenvoudig het afdragen van één tiende van iemands inkomen.

Maar heeft het nog iets te maken met ons inkomen van vandaag?

Moeten we ons er druk om maken?

Wat u niet kunt ontkennen

We worden allemaal geconfronteerd met financiële zorgen, of we nu arm of rijk zijn. Het is tijd dat we ons afvragen of er een dimensie ontbreekt aan de manier waarop wij onze financiën beheren. Zit er werkelijk iets praktisch in tienden betalen dat momenteel nog van toepassing is op iedereen, afgezien van achtergrond, geloof of status in het leven? Laten we eens zien.

Een oud gebruik

In de oudheid beseften velen dat het afdragen van een tiende deel van

iemands inkomsten belangrijk was. Het was een gewoonte die bij vele volkeren uit de oudheid bestond. De Assyriërs, Egyptenaren, Babyloniërs, Chinezen en Grieken kenden allemaal een vorm van tienden betalen. Dat wil zeggen, de heersers en godsdienstige leiders van die volkeren eisten een tiende deel van de landbouwproductie of krijgsbuit op voor hun „godheid” of droegen dat zelf af.

De vroegste vermelding van tienden betalen vindt men echter in de Bijbel. Ongeveer vierduizend jaar geleden hoorde een der aartsvaders dat zijn neef gevangengenomen was door een vijandelijke krijgsmacht. Deze aartsvader verzamelde en bewapende zijn mannen en zette de invallers na, die door hem ingehaald en verslagen werden. Hij bevrijdde zijn neef, evenals verscheidene andere mensen. Bovendien werden al de goederen die door de Assyriërs geroofd waren, heroverd.

Toen gaf hij, uit dankbaarheid jegens de almachtige God, die zijn onderneming had doen slagen, aan de priester van de allerhoogste God „de tiende van alles” (Genesis 14:18-20). Deze aartsvader was Abraham en zijn

neef was Lot. Abraham was de grootvader van Jakob, die weer de vader was van twaalf zonen, die de stamvaders werden van de twaalf stammen van Israël, die door heel de Bijbel heen genoemd worden.

Abraham was een uitermate welvarend man en in hoge mate door God gezegend. Een van de redenen dat hij zo rijk en welvarend werd, was het feit dat hij God kende, Hem gehoorzaamde en zich aan zijn geboden hield (Genesis 26:5). En Abraham droeg 10% van zijn inkomsten af — dat wil zeggen, hij gaf God een tiende deel terug van al de produkten en inkomsten die God hem verschaftte.

Vele jaren later besloot Abrahams kleinzoon, Jakob, ook Gods wetten te gehoorzamen en Hem te dienen. Jakob zei tot God: „... en van alles, wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!” (Genesis 28:22.) En Jakob werd, naar het boek Genesis verhaalt, ook een welvarend man, door de God van hemel en aarde gezegend!

Het principe van tienden

Jakob en zijn gezin verhuisden later, tijdens een langdurige droogte,

naar Egypte om voedsel te vinden voor zijn talrijke kudde kleinvee en runderen. In Egypte vermenigvuldigden zij zich binnen een paar generaties tot een groot volk. Maar ze waren ondertussen de slaven van de Egyptenaren geworden. Volgens het bijbelverhaal riep God een man, Mozes geheten, op om zijn volk uit Egypte te leiden.

Na de Egyptenaren met schrikwekkende plagen gestraft te hebben, overtuigde God Farao ervan dat hij de Israëlieten moest laten gaan. Nadat de Israëlieten in de woestijn van het schiereiland Sinai gekomen waren, begon God ze meer te leren over zijn wetten en levenswijze. Eén van die wetten was het principe van tienden betalen.

God beloofde hen in hoge mate te zegenen, als ze Hem gehoorzaamden en waarschuwde hen: „Ook alle tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, zijn des Heren; *zij zijn de Heer heilig*”. Toen voegde God eraan toe: „Aangaande al de tienden van runderen en kleinvee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal de Heer heilig zijn” (Leviticus 27:30, 32).

Het principe van tienden betalen, zo zei God tot het Israël van de oudheid, was één van zijn wetten (vers 34). Als zij verwachtten in financieel opzicht welvarend en gezegend te worden, waren ze verplicht aan dit financiële gebod, een door God ingestelde wet, te gehoorzamen.

Tienden betalen was niet een gewoonte die onder de volkeren in het grijze verleden tot ontwikkeling kwam. Het was oorspronkelijk een door God ingesteld principe, dat door de dienaren van God door de geschiedenis heen gehoorzaamd is.

Welke betekenis heeft dit feit voor u? Dat zullen wij eens bekijken!

Een wederopleving in de oudheid

Gedurende de eeuwen dat de twaalf stammen van Israël in het Midden-Oosten bleven, begon het principe van tienden betalen veronachtzaamd en genegeerd te worden, tegelijk met andere wetten van God. Israël verviel tot afgoderij, verering van Baäl en verzaakte Gods geboden. Dientengevolge werden de noordelijke tien stammen van Israël in gevangenschap

weggevoerd door de Assyriërs (2 Koningen 17).

Ondanks wat er gebeurd was met Israël, het noordelijke koninkrijk, werd het volk van Juda ook verleid in de verdorvenheid van de heidense volkeren om hen heen weg te zinken en Baäl te vereren. Terwijl de situatie steeds slechter werd, kwam er een koning op de troon die een zuiver oordeel had en rechtschepenen was voor Gods aangezicht. Hij deed een poging het getij te keren en de mensen tot hun God terug te brengen. Zijn naam was Hizkia.

Gedurende zijn regering werden er op grote schaal hervormingen ingevoerd. Heidense afgodsbeelden en gesneden beelden van vreemde goden werden vernield (2 Kronieken 31:1).

Het is interessant dat één van de wetten, die Hizkia weer instelde, het betalen van tienden was. „Toen dit woord zich verbreidde, brachten de Israëlieten in grote hoeveelheid de eerstelingen van koren, most, olie, honing en van al wat het veld opleverde, en zij brachten in overvloed de tienden van alles. De Israëlieten en Judeeërs die in de steden van Juda woonden, ook zij brachten de tienden van runderen en kleinvee; eveneens de tienden van de heilige dingen, die de Heer, hun God, geheiligd waren, en legden die op stapels” (vers 5-6, *N. Vert.*).

Zolang het volk van Juda Gods wetten gehoorzaamde en Hem hun tiende deel afdroegen werden ze gezegend; maar wanneer ze Gods wetten verzaakten en nalieten getrouw tienden te betalen, werden ze gestraft — tegenspoed en ellende trof hen!

U vraagt zich misschien af wat dit te maken heeft met ons die in de 20e eeuw leven?

Tienden afgeschaft?

Hebben tienden nog iets te betekenen voor onze moderne tijd? Er heerst onder de theologen een controverse over de vraag of tienden betalen heden ten dage nog van kracht is en toegepast kan worden. Sommigen voeren aan dat Jezus de rituele wet van Mozes ophief, inclusief de wet op de tienden. Maar het feit dat Christus de rituele handelingen, die eerst in Mozes' tijd aan de wet waren toegevoegd, ophief, kon op geen enkele wijze een principe of wet

opheffen, die honderden jaren voor Mozes' tijd reeds bestond!

Laten wij dit goed inzien.

Let eens op de woorden van Jezus zelf over wat Hij kwam doen en niet kwam doen: „Meent niet,” zo zei Hij tot zijn discipelen, „dat Ik gekomen ben, om de wet [de wet die aan de rituele voorschriften van Mozes voorafging] of de profeten te ontbinden; Ik ben *niet* gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen” (Mattheus 5:17).

Jezus zelf zei dat Hij niet gekomen was om de wet te ontbinden, dat wil zeggen te annulleren of in te trekken, maar om haar te *vervullen* — dat wil zeggen volledig te vullen, zoals men een fles volledig met water vult. Met andere woorden: Jezus kwam om *de wet te onderhouden*, waarbij Hij ons een voorbeeld gaf opdat wij zijn voetstappen zouden navolgen (1 Petrus 2:21).

Bedoelde Jezus ook dat de wet op het tienden betalen van kracht moest blijven? Jazeker! Let eens op de waarschuwing aan de Farizeeën van zijn tijd: „Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen alsoz geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen” (Mattheus 5:18-19).

Velen zouden waarschijnlijk de wet op de tienden als de „minste” van Gods geboden beschouwen. Maar Jezus kende de harten van de mensen; en Hij gaf duidelijke waarschuwingen aan degenen die enig gebod van God niet zouden achten!

Opdat niemand op dit punt zou dwalen, vermeldde Jezus Christus specifiek het betalen van tienden als een principe, dat mensen getrouw moeten naleven.

Jezus was zich heel goed bewust van de huichelarij van de gevestigde orde. Hij zei tot zijn toehoorders: „Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, gij huichelaars, want gij geeft tienden van de munt, de dille en de komijn en gij hebt het gewichtigste van de wet verwaarloosd. Het oordeel

en de barmhartigheid en de trouw. Dit moest men doen *en het andere niet nalaten*" (Mattheus 23:23, *N. Vert.*).

Jezus veroordeelde hen niet omdat ze 10% van hun inkomsten afdroegen. Hij keurde goed dat ze dat deden. Maar ze hadden oordeel, barmhartigheid en trouw niet moeten verwaarlozen!

Sommigen zouden kunnen aanvoeren dat Jezus slechts tot de joden van zijn tijd sprak. Ze zouden kunnen ontkennen dat zijn woorden gelden voor alle christenen of voor alle mensen die in onze tijd leven.

Bestaat er een rechtstreeks bijbels bewijs dat het betalen van tienden nog steeds een geldige financiële wet is waaraan de gehele wereld onderworpen is?

Het vraagstuk van de tiendbetaling

De apostel Paulus die door Jezus naar de heidenen gezonden was, werd rechtstreeks met de kwestie van de tiendbetaling geconfronteerd. Hij bracht het goede nieuws van het komende Koninkrijk Gods door geheel het gebied rond de Middellandse Zee. Hij reisde naar Cyprus, Klein-Azië (het tegenwoordige Turkije), Griekenland, Italië, Spanje en andere landen.

Op de een of andere manier moesten Paulus' reizen gefinancierd worden. Er was veel geld nodig om de opdracht die Jezus zijn Kerk gegeven had, uit te voeren.

Paulus wist dat hij gerechtigd was tienden in te zamelen van de bekeerlingen in de gebieden waar hij predikte. Hij zei tot de christenen te Corinthe: „Wie doet ooit dienst in het leger en betaalt zijn eigen soldij? Wie plant een wijngaard zonder van de vrucht daarvan te eten? Of wie weidt een kudde en geniet niet van de melk der kudde?”

Hij vervolgde: „Indien wij het zijn, die voor u het geestelijke gezaaid hebben, is het dan te veel, dat wij van u het stoffelijke zouden oogsten? . . . Weet gij niet, dat zij, die in het heiligdom de dienst verrichten, van het heiligdom eten, en zij, die het altaar bedienen, hun deel ontvangen van het altaar? *Alzo heeft de Heer ook voor de verkondigers van het evangelie de regel gesteld, dat zij van*

het evangelie leven" (1 Cor. 9:7, 11, 13 en 14, *id.*).

Paulus vergeleek eenvoudig de dienaars van Christus met de priesters en Levieten van het Oude Testament, die de tienden ontvingen en de tempeldienst verrichtten.

Evenals de priesters en de Levieten voor hun diensten betaald werden uit de tienden en gaven van het oude Israël, dienen de nieuwtestamentische dienaars van Jezus Christus van de mensen tienden te ontvangen om hun arbeid voort te kunnen zetten.

Deze waarheid wordt duidelijk gemaakt in het nieuwtestamentische boek Hebreëën. In hoofdstuk 7 bespreekt Paulus beknopt de geschiedenis van het principe van de tienden. Hij legde uit hoe Abraham tienden afdroeg aan Melchizedek, priester van de allerhoogste God (vers 1-6) en dat Levi, de stamvader van de Levieten van het Oude Testament om zo te zeggen „door Abraham tienden gegeven heeft” aan Melchizedek (vers 9-10).

Door zijn komst verving Christus echter het levitisch priesterschap en stelde het priesterschap naar de ordening van Melchizedek weer in (vers 11, 15-17 en 21-28). Paulus ging verder: „Want het priesterschap veranderd zijnde, zo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet [d.w.z. een verandering in de wet op het betalen van tienden]” (Hebreëën 7:12). Paulus legt uit dat het betekent dat sinds Christus gekomen is, het levitisch priesterschap niet langer het instrument is waarmee God zijn werk verricht. De Levieten waren niet uitgekozen om het goede nieuws van het Koninkrijk Gods bekend te maken en te prediken. Daarom mochten zij niet langer de tienden van Gods volk in ontvangst nemen. Veeleer moeten Christus en zijn nieuwtestamentische dienaars de tienden ontvangen, zodat het werk van de levende God volbracht kan worden! De wet op het betalen van tienden is dus nooit afgeschaft! Zij is nog steeds van kracht. Het financiële principe van de tienden is, evenals de gehele wet van God „heilig, rechtvaardig en goed” (Romeinen 7:12). Het is een geestelijk principe dat de financiële verhouding van de mens met zijn God en Schepper regelt (Romeinen 7:14). En datgene wat geestelijk is, is eeuwig (2 Corinthe 4:18).

Het betalen van tienden is dus een nieuwtestamentisch gebod!

De opzet van het betalen van tienden

Maar wat is de opzet van deze financiële wet van God? Wat bereikt deze wet?

Het betalen van tienden is niet zo maar een onbelangrijk gebod van God, een onbeduidend iets zonder enige betekenis. Het is veeleer een belangrijk gebod waarmee men beproefd wordt!

Jezus zei: „Want waar uw schat [en dat houdt zeker uw geld of uw portefeuille in] is, daar zal ook uw hart zijn” (Mattheus 6:21). Als iemands hart waarlijk in beslag genomen wordt door de zaken van God en hij boven alles in de wereld er oprecht naar verlangt dat Gods werk volbracht zal worden, zal hij financieel deelnemen aan Gods werk. Tienden betalen is een bewijs dat het hart van een man of vrouw werkelijk bij het werk van de levende God betrokken is.

Tienden betalen is ook een toetssteen van ons geloof. Er is een bepaalde mate van geloof voor nodig om deze financiële wet te gehoorzamen, zelfs wanneer naar het schijnt iemands inkomen niet toereikend lijkt te zijn om alle uitgaven en verplichtingen te dekken. Onder zulke omstandigheden wordt het betalen van tienden een ware beproefing van iemands geloof en zijn bereidwilligheid om, ondanks uiterlijke omstandigheden, toch God te gehoorzamen.

Maar voor degenen, die door deze beproefing heenkomen, is tienden betalen een wonderbaarlijke, geestelijke kans en een sleutel tot het ontvangen van overvloedige zegeningen van God!

God zegt tot alle volkeren, christenen en niet-christenen gelijk: „Zal een mens God beroven? Maar gij berooft Mij, en zegt: Waarin beroven wij U? *In de tienden en het hefoffer* [de gaven]. Met een vloek zijt gij vervloekt, omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk” (Maleachi 3:8-9).

Omdat Gods volk (met inbegrip van al degenen die afstammen van de natie die het huis Israël genoemd werd, de tien zogenaamde „verloren” stammen) in gebreke gebleven is Hem zijn tiende van hun inkomsten af te

dragen, zijn zij vervloekt. Let erop dat deze boodschap van Maleachi rechtstreeks betrekking heeft op de huidige wereld die zich bevindt in de tijd van het einde, de dag van Christus' komst (Maleachi 3:2).

God vervolgt: „Brenge al de tienden in het schathuis, opdat er spijs zij in Mijn huis; en *beproeft Mij nu daarin* [d.w.z. beproef Mij met betrekking tot het betalen van tienden]... of Ik u dan niet opendoen zal de vensters des hemels, en u zegen afgieten, zodat *er geen schuren genoeg wezen zullen*” (Maleachi 3:10).

Dit is Gods uitdaging aan u. God zegt u Hem te beproeven. Stel zijn belofte op de proef en zie of Hij u niet op onverwachte wijze zal zegenen

en voor uw trouw zegeningen over u uit zal gieten. Sommige van Gods zegeningen zullen tastbaar zijn en gemakkelijk waar te nemen; andere zullen niet tastbaar, maar geestelijk en even echt zijn.

Heeft u de moed God te gehoorzamen? Heeft u de karaktervastheid Hem op zijn woord te geloven, zijn uitdaging aan te nemen en Hem te beproeven? Kunt u God geloven?

„Dan verjaag ik voor u de veelvraten [insekten schadelijk voor de gewassen], zodat die de vruchten van uw akkerland niet meer kunnen vernielen”, zegt God. Hij gaat verder: „En de wingerd op het veld niet onvruchtbaar voor u blijft... Dan zullen alle volken u gelukkig prijzen,

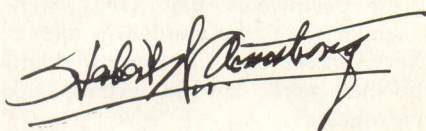
omdat gij een begenadigd land zult zijn...” (Maleachi 3:11-12, *Willibrordvert.*)

Het betalen van tienden is een geestelijke, financiële wet, die vruchten afwerpt, die zorgt voor onverwachte zegeningen mocht u zonder werk komen. Zij wordt gegarandeerd door een belofte die rechtstreeks van de Almachtige komt.

Tienden betalen is goed voor u — zowel materieel als geestelijk. Miljoenen gaan gebukt onder nodeloze financiële zorgen en andere problemen, omdat ze deze geestelijke wet van God niet kennen.

God wacht erop zijn beloften in uw leven te vervullen. Zult u Hem de gelegenheid geven? □

Persoonlijk van

(Vervolg van pagina 1)

stand was gekomen, bestond er grote twijfel over de vraag of dit het einde van de oorlog betekende. Al wekenlang vóór de wapenstilstandsovereenkomst bleef ik week in week uit volhouden dat de communisten nooit zullen ophouden op te dringen. Als het niet is via een openlijke, georganiseerde *hete* oorlog, dan zal er oorlog gevoerd worden door middel van infiltratie, propaganda, sabotage of guerrilla. De premier van Singapore, Lee, noemde het een pauze. Zo heb ik ook gezegd dat de wapenstilstand die een einde maakte aan de Eerste Wereldoorlog, alleen maar een periode van rust was — en dat is precies wat het woord „wapenstilstand” betekent. In 1939 besliste Adolf Hitler dat de periode van rust voorbij was en we kregen de Tweede Wereldoorlog. Nu bevinden we ons opnieuw in een rustperiode vóór de laatste wereldoorlog die met kernwapens zal worden uitgevochten. O, het zal niet het einde betekenen van de AARDE — of van het menselijk leven daarop — hoewel het dit stellig zou kunnen betekenen — *als niet* die almachtige, *onzichtbare* hand van ERGENS VANDAAN bestond die dit zal voorkomen.

Er zal een vreedzame en gelukkige Wereld van Morgen komen, maar ondertussen hebben we onze oorlogen in Korea, Vietnam, het Midden-Oosten en de godsdienstoorlog in Noord-Ierland, nog afgezien van ongeveer 40 andere oorlogen en conflicten sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Er heerst overal GEWELD. Verwacht u van mij dat ik u zou vertellen dat we in zo'n wereld *vrede* in Vietnam zullen krijgen? Ik zou willen dat ik het kon!

Laat ik u een korte samenvatting geven van de toestand in Vietnam sinds de dag van de wapenstilstand. In de overeenkomst tussen Washington en Hanoi werd van de Noordvietnamezen *niet* geëist dat zij hun troepen die zich al in Zuid-Vietnam bevonden, zouden terugtrekken. Het staat te betwijfelen of de Zuidvietnamese regering van president Thieu politiek gezien een verkiezing zou overleven aangezien er zich in de dorpen van Zuid-Vietnam zo veel communisten bevinden dat zij de stembusuitslagen in die dorpen kunnen beïnvloeden.

Wat staat ons nu te wachten?

Hier volgt mijn beoordeling van de situatie hier in het Verre Oosten:

De regeringsleiders in dit deel van de wereld — van Tokio tot Canberra in Australië — houden hun aandacht gevestigd op de onzekere politieke toekomst van het na-oorlogse Verre Oosten — en ik hóóp alleen maar dat

het „na-oorlogs” is. Er is sprake van het haastig beramen van nieuwe plannen — nieuwe bondgenootschappen — en *het zwaartepunt ervan bevindt zich in Bangkok.*

Er hebben belangrijke besprekingen plaatsgevonden in Bangkok, waar ik een paar dagen heb doorgebracht. De premier van Singapore Lee Kuan Yew en zijn medewerkers kwamen naar Bangkok ter bespreking van plannen voor de toekomst van Azië met de premier van Thailand, Thanom Kittikatsjorn. De premier van Australië, Whitlam, is naar Djakarta gereisd ter bespreking van een bilateraal defensieverdrag met Indonesië.

Vorige woensdag meldden de kranten in Bangkok dat Henry Kissinger, de persoonlijke afgevaardigde van president Nixon met een staf van 14 Amerikaanse regeringsambtenaren op donderdagavond op het vliegveld van Bangkok zou aankomen. Hij zou vrijdagmorgen om 7.30 uur een bespreking hebben met de premier van Thailand, Kittikatsjorn, vóór zijn bezoek aan Hanoi en Peking, om te trachten deze oorlog in Vietnam te beëindigen. Drie Amerikaanse ambassadeurs uit dit gebied zouden daar ook komen om met de heer Kissinger overleg te plegen.

Maar ik had een belangrijk persoonlijk onderhoud (op uitnodiging) met premier Kittikatsjorn minder dan 24 uur vóórdat de heer Kissinger met hem zou spreken, en ik beschouw dit onderhoud juist daarom, op dit

kritieke tijdstip, van grote betekenis. Want na dit onderhoud met de premier van Thailand — en mijn reeds eerdere kennismaking met Zijne Majesteit koning Bhumibol Adulyadej van Thailand — ben ik van mening dat ik u kan vertellen dat het belangrijkste bolwerk voor de verdediging van de vrije wereld tegen de communistische expansie in Zuidoost-Azië zich onvermijdelijk van Saigon naar Bangkok zal verplaatsen.

Ik was vergezeld door de heer Stanley Rader, adviseur en raadsman van Ambassador College en door de heer Osamu Gotoh, voorzitter van de subfaculteit voor Aziatische Studies. We werden bij de ingang van de ambtswoning van de premier opgewacht door zijn adjutant, een kolonel van het leger, die ons naar een antichambre bracht. Na een minuut of twee begroette de premier ons in zijn woonkamer. We werden voorgesteld aan zijn schoonzoon, die zijn opleiding in de Verenigde Staten had ontvangen.

Onmiddellijk gingen we over tot bespreking van de problemen op dit kritieke tijdstip in Zuidoost-Azië. In de eerste plaats vroeg ik zijn mening ten aanzien van de vraag of president Thieu zich na de wapenstilstand in Zuid-Vietnam zou handhaven. De premier had kort geleden een gesprek gevoerd met een afgezant en vertrouwen van president Thieu, en hij zei mij dat hij tot de conclusie was gekomen dat president Thieu zich nu zeer waarschijnlijk bij de verkiezingen zou handhaven. De Zuidvietnamese regering is nu sterker en stabielere dan tijdens de oorlog. Zoals ik al zei werd van de communisten in de wapenstilstandsovereenkomst tussen de Verenigde Staten en Hanoi echter NIET geëist dat zij hun troepen uit de noordelijke delen van Zuid-Vietnam terugtrokken — en de communisten hebben verspreid over geheel Zuid-Vietnam vele kleine dorpen in hun macht. Uiteraard kunnen zij bij verkiezingen hun stem uitbrengen. Hun propaganda zal doorgaan, evenals misschien oorlogvoering via sabotage of zelfs guerrilla.

De „nestor" in Zuidoost-Azië

Maar de premier herinnerde ons eraan dat hij de langste in functie

zijnde regeringsleider in Zuidoost-Azië is. Hij was voor het eerst premier in 1958 en heeft deze functie sinds 1963 onafgebroken vervuld. Hij heeft uitzonderlijk veel succes geboekt bij het weerstand bieden aan communistische agressie en stappen tot toenaadering.

Evenals president Suharto van Indonesië mij vertelde dat *zijn* probleem van een halt toeroepen aan communistische agressie voornamelijk lag op het vlak der bestrijding van subversieve activiteit binnenslands, evenzo ligt het probleem in Thailand in het binnenland. Ten einde de strategische betekenis ervan te begrijpen moet men bedenken dat Thailand in het noordoosten aan Laos grenst, waarin tijdens de oorlog Noordvietnamese troepen zijn geïnfiltreerd. Vietnam ligt ten oosten daarvan, zodat Thailand op één plaats slechts 100 à 110 km van Noord-Vietnam verwijderd ligt. Toch hebben de Noordvietnamezen niet getracht Thailand binnen te vallen.

Premier Kittikatsjorn wees erop dat andere leiders in het gebied — premier Lee van Singapore, president Suharto van Indonesië en president Marcos van de Filipijnen — zijn langdurig en met succes toegepaste tactiek van waakzame en geïnspireerde nationale krachtsinspanning en bevolkingsontwikkeling om weerstand te bieden aan de communistische agressie hebben overgenomen. Hij gaf toe dat er sprake is van infiltratie van communisten (burgers — geen militairen) in het noordoostelijk gebied van Thailand — waar de afstand tot Noord-Vietnam slechts ongeveer 100 km bedraagt, maar hij zei dat men de situatie daar meester was.

We bespraken vervolgens de binnenlandse problemen van Thailand. Onderwijs en geboortebeperving zijn de twee belangrijkste problemen. Naar schatting is nog 20% van de bevolking van Thailand analfabeet, dat betekent dat nog steeds één op de vijf mensen — voornamelijk in het binnenland en in de bergen — lezen noch schrijven kan. Ik gaf een uiteenzetting aan de premier over de deelneming van Ambassador College

in het onderwijsprogramma van Zijne Majesteit de koning voor de bergstammen. De premier uitte zijn waardering uit naam van de bevolking van zijn land.

Hij zei dat het geboorteoverschot in Bangkok jaarlijks meer dan 3% bedraagt en in de afgelegen gebieden ruim 7% — veel te hoog — wat aanleiding gaf tot grote druk op het economische leven.

Commando's van de Arabische Zwarte September-beweging in Bangkok

Door mijn gesprek met de premier kreeg ik enkele interessante bijzonderheden te horen met betrekking tot de gebeurtenis die einde 1972 wereldnieuws werd. U zult zich herinneren gelezen te hebben dat enkele Arabische commando's der Zwarte September-organisatie leden van de Israëliische ambassade-staf gevangen hadden genomen. Een aantal Arabische landen sprak open afkeur uit tegen die politieke daad van de Zwarte September-beweging. Zowel koning Bhumibol als premier Kittikatsjorn waren bij dat gebeuren persoonlijk betrokken.

Het gebeurde op 28 december 1972, een nationale feestdag in Thailand ter gelegenheid van de inhuldiging van de zoon van Zijne Majesteit als kroonprins. Het was een bijzonder belangrijke dag voor het koninklijk gezin en de regering. De Israëliische ambassadeur ging die dag niet naar de ambassade, maar wel 6 leden van zijn staf. Vier leden van de Zwarte September-organisatie gewapend met automatische geweren gingen de Israëliische ambassade binnen en maakten alle leden van de staf gijzelaars. Ze eisten de vrijlating van 36 Arabieren die in Israël werden gevangen gehouden.

De ambassadeur van Israël ontving onmiddellijk bericht uit Jeruzalem: „GEEN vrijlating van gevangenen. Volstrekt NIET ONDERHANDELEN met guerrillastrijders." Er was van dat ogenblik af niets dat de Israëliische ambassadeur kon doen.

Op dat ogenblik greep de regering van Thailand in. Zij wenste geen bloedbad op de dag die zoveel voor

de koning betekende. Naaste vrienden van de koning, onder wie een prinses, vertelden me dat de koning zelf een belangrijke rol speelde bij het beraamen van de tactiek en dat premier Kittikatsjorn erop toezag dat het plan werd uitgevoerd.

Ze wisten dat, aangezien de Israëlische regering te Jeruzalem weigerde toe te geven of ook maar te onderhandelen, de Arabische guerrillastrijders er zich van bewust waren dat zelfs al zouden ze de twee vrouwen en vier mannen in hun handen doden, de guerrillastrijders ongetwijfeld ook zouden worden gedood. De regering van Thailand beloofde hen een veilige overtocht naar het een of andere Arabische land mits ze de gijzelaars zouden vrijlaten. De Arabieren die wisten dat het gros van de guerrillastrijders te München nooit de gelegenheid hadden gekregen levend te ontsnappen, waren bang dat ze zouden worden doodgeschoten in plaats van een veilige overtocht te krijgen. Ter geruststelling van de Zwarte Septembristen bood de regering van Thailand *Siamese* gijzelaars aan, in ruil voor de Israëlische gijzelaars. De regering van Thailand bood aan: de onderminister van Buitenlandse Zaken, de chef-staf van het leger en de Egyptische ambassadeur te Bangkok. De Arabische commando's stemden toe. Een Siamees vliegtuig vloog de guerrillastrijders en de gijzelaars veilig naar Caïro.

Weliswaar maakte deze manoeuvre het voor de commando's mogelijk te ontsnappen, maar het voorkwam dat enig bloedvergieten de dag van de inhuldiging van de kroonprins zou ontsieren. Gedurende 19 spannende uren bleef de vice-premier van Thailand bij de Israëlische ambassadeur tijdens deze crisis. De premier zelf bleef 15 uur bij de ambassadeur en de koning liet zich persoonlijk verscheidene malen op de hoogte stellen met betrekking tot de ontwikkeling der onderhandelingen.

De aanstaande machtsverschuiving

Ten gevolge van de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam valt te verwachten dat de Verenigde Staten het hoofdkwartier

voor alle Amerikaanse luchtoperaties naar de een of andere plaats in Thailand zullen overbrengen.

Laat ik u de redenen uiteenzetten waarom ik het onvermijdelijk acht dat Thailand nu het nieuwe bolwerk van de vrije wereld zal worden tegen verdere communistische expansie in Zuidoost-Azië.

Thailand heeft een stabiele regering, die al langer aan het bewind is dan enige andere regering in dat gebied. Als de communisten in staat zouden zijn Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja te veroveren, politiek dan wel militair, dan zou hun nog een halt worden toegeeroepen aan de grens van Thailand — zolang de Siamezen hen zouden kunnen tegenhouden.

Op dit tijdstip is het waarschijnlijk dat er verder niet meer gevochten zal worden met belangrijke conventionele militaire eenheden in Vietnam, d.w.z. voor het ogenblik. In feite zal de oorlog niet ophouden. De communistische expansie in dat gebied naar het Zuiden zal doorgaan, maar zij zal nu van georganiseerde conventionele militaire oorlog overgaan op politieke oorlogvoering — propaganda — vergezeld van sporadische guerrillagevechten hier en daar, en terrorisme zo nu en dan.

Noord-Vietnam is niet in staat een nieuw belangrijk militair offensief tegen Zuid-Vietnam te ondernemen, tenzij de USSR hen zou bevoorraden zoals in 1971 en aan Noord-Vietnam voldoende financiële en militaire steun zou garanderen om de strijd vol te houden. Alles wijst erop dat Moskou op het ogenblik daartoe niet genegen is. China is waarschijnlijk niet in staat zulks nu te doen. En dan is er de rivaliteit tussen de USSR en communistisch China.

De regering in Washington is niet van plan nu meteen de Amerikaanse strijdkrachten in Zuidoost-Azië verder te reduceren dan het terugtrekken van de militairen uit Zuid-Vietnam. Dat zou de positie van president Nixon en Henry Kissinger om de onderhandelingen voor de wapenstilstand tot een bevredigend einde te brengen, verzwakken. Daarom denk ik dat het grootste deel van de Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-

oost-Azië naar Thailand verplaatst zullen worden.

Thailand heeft niet alleen een ervaren en bekwame leider in de persoon van premier Kittikatsjorn, maar het land wordt tevens bij elkaar gehouden door zijn koning, die werkelijk door zijn volk op handen wordt gedragen. Hij is erg populair, in het bijzonder in de afgelegen streken en berggebieden, omdat hij zo veel voor zijn volk heeft gedaan en hun welzijn hem zo ter harte gaat. Hij heeft daarvan wel heel duidelijk blijk gegeven tegenover mij, in de uren dat ik met hem persoonlijk van gedachten heb gewisseld. Bij mijn aankomst in Bangkok tijdens dit bezoek werd ik door één van de jonge hotelhostesses met een auto van het hotel afgehaald. Ik sprak met haar over de zorg die naar ik wist de koning voor zijn volk had. Haar vurig commentaar was: „Ik zou voor hem door het vuur willen gaan”. En haar ogen vulden zich met tranen, zodat ze enkele minuten lang niets meer kon zeggen.

Ja, de strijd zal nu overgaan in oorlogvoering via politieke propaganda, in de eerste plaats in Vietnam. President Thieu zal waarschijnlijk winnen als er een verkiezing wordt gehouden. De regering van Zuid-Vietnam zal aanblijven — voor het ogenblik. De Amerikaanse strijdkrachten in het gebied van Zuidoost-Azië zullen nu verplaatst worden naar Thailand, dat thans het nieuwe verdedigingsbolwerk zal worden tegen de communistische agressie in dit deel van de wereld.

Voor het ogenblik wel te verstaan, want de oorlog is nog niet over. De oorlog is ook niet over in het Midden-Oosten. Geweld neemt over de gehele wereld toe. En het zal blijven toenemen, tenzij die „onzichtbare Sterke Hand van ergens vandaan” tussenbeide komt en de *vreedzame* Wereld van Morgen inluidt — als de naties werkelijk, ten langen leste, hun zwaarden zullen omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen en de mensen geen oorlog meer zullen leren. *Dan*, voor het eerst sinds de mens op aarde werd geplaatst, zullen we WERELDVREDE krijgen — *voor altijd!* □

Wat onze lezers schrijven

De vergeten Amerikaan

„Het proefabonnement heeft mij zeer veel over uw blad laten zien. Het is niet maatschappelijk kritisch opgesteld, doch laat kort maar krachtig zien, wat zo'n beetje de situatie is. Een zeer treffend voorbeeld hiervan is uw artikel over de Indianen en hun hedendaagse levenssfeer in het februari-nummer. Want ineens komt er een voorbeeld, en wel Wounded Knee.

„Laat het blad blijven bestaan, want het is het enige wereldwijde tijdschrift waarin God niet verzwegen wordt, doch waarin ook niet volgens een bepaald geloof (sektegeloof) gedefinieerd wordt.”

E.H.,
Kampen

De Apocalyps

„Het artikel 'De vier ruiters van de Apocalyps' [jan. 1973] heb ik met grote interesse gelezen. Het helpt je voortreffelijk bij je bijbelstudie! Ik vind het vooral fijn dat u op deze manier (het gratis zenden en verstrekken) ook de studerende jeugd een kans geeft hun kennis omtrent de Bijbel te vergroten. Alle jongens en meisjes van mijn leeftijd (16 jaar) zou ik uw blad willen aanbevelen!”

D.H.,
Damwoude

Ouders

„Wij waarderen uw blad zeer en ontdekken steeds meer, na grondig bestuderen van uw blad, dat we als ouders nog heel wat moeten veranderen aan onze leefwijze. We weten en geloven nu dat wat u schrijft een oprechte en eerlijke visie geeft naar de maatstaven die God ons wijst. Wij danken u voor deze begeleiding in de opvoeding van onze kinderen en voor onszelf.”

K.W.,
Stadskanaal

Jongeren

„De PLAIN TRUTH heeft mijn leeg leven betekenis en leiding gegeven. Nadat ik van school kwam, raakte ik aan de drugs. Ik ging met het verkeerde soort mensen om en werd een 'drop-out'. Ik was een hippie in de ware betekenis van het woord.

„Na twee en een half jaar van doelloos leven en een zinloos bestaan vond ik de waarheid in de PLAIN TRUTH. Uw magazine heeft mij een doel in het leven gegeven, alsmede de wil er een succes van te maken.”

Paul J.,
Andhra Pradesh, India

„Sinds oktober 1971 ben ik abonnee op uw tijdschrift. Ik moet eerlijk bekennen dat ik nog nooit zo beïndrukt ben geweest van een tijdschrift. Niet alleen dat het

gratis verstrekt wordt, vooral de inhoud vind ik zeer geslaagd. De artikelen behandelen actuele politieke, economische, sociale en religieuze problemen, die naar ik meen niet alleen de oudere generatie aanspreken, maar eveneens de jeugd. Ik denk dat uw tijdschrift elk mens een ruimere kijk biedt op onze hedendaagse problemen, vooral op religieus vlak. Voor de jeugd die het moeilijk heeft in een God te geloven, betekenen uw artikelen een zekere steun.”

J.-M. V.,
Soest, West-Duitsland

Bijbel

„Ofschoon er in de Bijbel nog diverse zaken voorkomen die m.i. voor meer dan één uitleg vatbaar zijn, besef ik toch dat de Bijbel met onze tijd meer raakpunten heeft dan ik aanvankelijk vermoedde.”

P.W.M.,
Den Haag

„Op een uitermate verhelderende wijze belicht u de economische en politieke situatie in de wereld en beschrijft u de huidige problematiek in onze samenleving.

„Wat echter van meer gewicht is, is dat de onderwerpen behandeld worden vanuit een bijbels standpunt. Het gevolg is dat de Bijbel een reëel Boek wordt en in het leven van een hedendaagse christen wordt geïntegreerd. In deze geest vormen uw artikelen een stimulans voor het streven naar een praktisch christelijke levenshouding.

„Met het oog hierop staan de in uw artikelen naar voren tredende opvattingen diametraal tegenover de theorieën van vele theologen, waarin maar weinig of niets positiefs is gelegen en waarvan de tendens hoe langer hoe meer naar het liberalisme overhelt, hetgeen voor een groot gedeelte de huidige ontkerstening in de hand werkt.

„Wat mij persoonlijk het meest boeit, zijn die artikelen die in het kader van de profetieën zijn geschreven. Dit profetische Woord begint heden weer te leven nu men gezien heeft dat het volk Israël is teruggekeerd naar het beloofde land en men de contouren van de toekomstige wereldcrisis uit de profetieën ontdekt. Er begint een kentering te komen in het verstaan van de profetische boeken, omdat men steeds meer doordrongen wordt van het feit dat men de profetieën in zeer veel gevallen letterlijk moet opvatten in plaats van de vergeestelings-theorie toe te passen.

„Het zou derhalve mijns inziens goed zijn, indien u doorgaat met de behandeling van dergelijke onderwerpen zoals 'De vier ruiters van de Apocalyps' en 'Een kritiek jaar voor het nieuwe Europa' [feb. 1973].”

P.J.,
Bergum

Huwelijk

„Nadat ik *De ECHTE WAARHEID* heb gelezen, kan ik niet anders zeggen dan dat u doordringt tot de kern der problemen. Ik heb mijn visie kunnen verbreden en enkele dingen zijn me duidelijk geworden.

„Graag zou ik het boekje *Ieder huwelijk kan gelukkig zijn* van u ontvangen om dit samen met mijn vriend te lezen, zodat wij elkaar op dit gebied beter begrijpen en kunnen weten hoe wij ons huwelijk naar Gods wetten kunnen inrichten.”

Mej. C.M.T.-A.,
Paramaribo

De Echte Waarheid

„Kort na het hervatten van de toezending van *The PLAIN TRUTH* aan mij arriveerde ook door uw bemiddeling *De ECHTE WAARHEID*. Ik dank u daarvoor ten zeerste en moet hieraan toevoegen dat deze uitgave geheel identiek blijkt te zijn aan de Engelse uitgave. Ik wil u dus gaarne verzoeken de Nederlandse uitgave te willen zenden in plaats van de Engelse.”

H.J.H.,
Delft

„Ik werd opmerkelijk gemaakt op uw blad na het lezen van de Engelstalige editie die ik meegenomen had uit de boekhandel. Het is geweldig wat uw blad voor mij en mijn naaste omgeving is gaan betekenen. In deze tijd, nu de wereld er niet al te best voorstaat, betekent het lezen van uw artikelen een ware stimulans voor degenen die zoekende zijn.”

L.v.d.W.,
Heemskerck

„Iedere maand zien wij met grote spanning uit naar wat *De ECHTE WAARHEID* ons weer brengen zal. Ik denk dat dit het beste magazine is wat er bestaat; recht vooruit, zeer educational en eenvoudig. Het helpt ons dikwijls onze moeilijkheden op te lossen.”

H.V.,
Taber, Alberta, Canada

„Via een collega van mij kreeg ik enkele exemplaren van uw maandblad *De ECHTE WAARHEID* in handen. Met veel belangstelling heb ik ze doorgelezen en mij er steeds weer op betrap dat ik niet kon begrijpen dat zo'n uitgave met dergelijke actuele en diepgaande artikelen gratis verstrekt kon worden. Graag zou ik dan ook zelf over *De ECHTE WAARHEID* willen beschikken om 'bij te blijven' in deze tijd.”

M.C.G.F.,
Weert

In dit nummer:

★ **MEN KAN HET WETTIG MAKEN . . . MAAR IS ABORTUS MOORD?**

Abortus is in de VS door het Hooggerechtshof wettig verklaard, maar velen stellen daar nu de vraag: „Is abortus moord? Wannéér begint menselijk leven eigenlijk?” De deskundigen zijn het er niet over eens. Zie pagina 2.

★ **EEN VULKAAN BARST UIT . . . 30 000 MENSEN KOMEN OM!**

Is deze natuurramp van 1902 een voorafschaduwning van de onvoorstelbare politieke vulkanische uitbarsting die elk ogenblik kan losbreken en waardoor al het menselijk leven van de aarde zou kunnen worde weggevaagd? U dient te weten wat de diepere zin is van het huidige wereldgebeuren. Zie pagina 8.

★ **DE KOMENDE OLIECRISIS**

Zie pagina 14.

★ **JONGSTE HAARD VAN ONRUST VOOR DE VS . . . PANAMAKANAAL**

Zie pagina 20.

★ **WAT GEBEURT ER NA DE DOOD?**

Is er een hiernamaals? Of is de dood het einde van alles? Zie pagina 32.

★ **NOEMT U DAT MUZIEK?**

Hoe komt het dat smaken op muzikaal gebied zo sterk verschillen? En waarom genieten, ondanks de tegenwoordige verscheidenheid van muziek, zoveel mensen slechts van één soort? Zie pagina 38.

★ **WAARTOE DIENT HET BETALEN VAN TIENDEN?**

Zie pagina 43.